

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE

DIVADELNÍ FAKULTA

Dramatická umění

Produkce

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**ANALÝZA PRÁVNÍCH FOREM KULTURNÍCH DOMŮ
V OKRESE NÁCHOD**

Vojtěch Rydlo

Vedoucí práce: doc. Mgr. Bohumil Nekolný

Oponent práce: prof. JUDr. Jiří Srstka

Datum obhajoby: 2.–3. září 2020

Přidělovaný akademický titul: BcA.

Praha, 2020

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE

THEATRE FACULTY

Performing Arts

Arts Management

BACHELOR THESIS

**ANALYSIS OF THE COMMUNITY CENTRES' LEGAL
STRUCTURES IN THE DISTRICT OF NÁCHOD**

Vojtěch Rydlo

Supervisor: doc. Mgr. Bohumil Nekolný

Examiner: prof. JUDr. Jiří Srstka

Dissertation defense: 2–3 September 2020

Degree granted: BcA.

Prague, 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

ANALÝZA PRÁVNÍCH FOREM KULTURNÍCH DOMŮ V OKRESE NÁCHOD

vypracoval samostatně pod odborným vedením vedoucího práce a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne .....

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků bakalářské práce nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy, tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Evidenční list

Uživatel stvrzuje svým podpisem, že tuto práci použil pouze ke studijním účelům a prohlašuje, že ji vždy řádně uvede mezi použitými prameny.

[illegible]

Abstrakt

Práce si bere za cíl zhodnotit právní formy kulturních domů v okrese Náchod. Provoz kulturních domů v oblasti je zajímavý tím, že se tu nachází hned čtyři různé právní formy, ustavované podle tří zákonů.

Rozboru samotných organizací předchází analýza prostředí, a to ze tří hledisek. Prvním je popis situace kulturních domů v České republice, druhým je detailní analýza legislativy, vztahující se především, nikoli však výhradně, k daným právním formám, a třetím jsou specifika regionu. Hlavní výzkumnou metodou je v této části studium literatury a dalších písemných pramenů. Výstupem je teoretický základ pro druhou část včetně stanovení kritérií pro porovnávání a posuzování právních forem.

Analýza organizací je rozdělena na dvě části. Jedná se o kvalitativní výzkum na straně jedné a srovnání finančních ukazatelů na straně druhé. Obě části zahrnují kontext měst, v nichž se organizace nacházejí. V těchto kapitolách se výzkum opírá hlavně o dokumenty a další informace vydávané organizacemi a městy a o rozhovory s představiteli organizací.

Následně práce posuzuje vhodnost jednotlivých právních forem a navrhuje optimální způsob ustavení kulturního domu. Jako vyhovující právní formy se na základě zvolených kritérií jeví zájmové sdružení právnických osob, spolek a ústav. Ze sedmi kulturních domů v okrese je tedy jediným vhodně ustaveným Městský klub v Novém Městě nad Metují.

Abstract

The objective of the thesis is to evaluate the legal structures of the community centres in the district of Náchod. The administration of the community centres in the region is interesting because there are four different legal structures enacted under three different laws.

Before the analysis of the institutions comes an analysis of the environment in three parts. The first one is a description of the situation of community centres in the Czech Republic, the second one is a detailed analysis of the legislation, related not only to the stated legal structures, and the third one deals with the specifics of the region. The main method of the research in this part is a study of literature and other written sources. The output of this part is a theoretical basis for the second part and a determination of the criteria for evaluating the legal structures.

The analysis of the institutions is divided into two parts. It is a qualitative analysis on the one hand and a financial analysis on the other hand. Both of them include the context of the towns where the institutions are located. The main sources of the research in this part are documents and other information published by the institutions and the towns and interviews with the representatives of the institutions.

At the end the thesis evaluates suitability of each legal structure and proposes an optimal way of establishment of a community centre. The best alternatives seem to be *zájmové sdružení právnických osob* (association of artificial persons), *spolek* (association) and *ústav* (institute). It means that the only suitably established community centre of the seven in the district is *Městský klub v Novém Městě nad Metují*.

Poděkování

Děkuji panu doc. Mgr. Bohumilovi Nekolnému a paní MgA. Mgr. Doubravce Svobodové za konzultace určující směřování práce a za faktické i formální připomínky. Za vyčerpávající konzultace ekonomických otázek děkuji také paní Ing. Jaroslavě Součkové.

Dále děkuji představitelům kulturních domů, že poskytnutím mnohdy obsáhlých informací umožnili vznik práce v daném rozsahu.

Obsah

SEZNAM POUŽITÉHO OZNAČOVÁNÍ A ZKRATEK.....	1
ÚVOD.....	2
1 KULTURNÍ DOMY	6
1.1 Obecný popis kulturních domů	6
1.2 Statistika NIPOSu.....	7
1.3 Kritéria ideální právní formy	11
2 ANALÝZA LEGISLATIVY	14
2.1 Příspěvková organizace územního samosprávného celku.....	14
2.2 Organizační složka územního samosprávného celku	16
2.3 Kapitálové obchodní společnosti	17
2.3.1 Akciová společnost	17
2.3.2 Hlavní rozdíly společnosti s ručením omezeným oproti akciové společnosti	20
2.4 Korporace zakládané podle občanského zákoníku	21
2.4.1 Zájmové sdružení právnických osob.....	21
2.4.2 Hlavní rozdíly spolku oproti ZSPO	23
2.5 Ústav	24
2.6 Zhodnocení možností právních forem	26
2.7 Shrnutí legislativní analýzy	30
3 CHARAKTERISTIKA PROSTŘEDÍ	31
3.1 Kultura v regionech ČR obecně.....	31
3.2 Královéhradecký kraj	32
3.3 Okres Náchod	36
3.4 Shrnutí poznatků o prostředí.....	38

4 KVALITATIVNÍ ANALÝZA ORGANIZACÍ	39
4.1 Příspěvkové organizace.....	39
4.1.1 Městské kulturní středisko Jaroměř.....	39
4.1.2 Městské kulturní středisko Červený Kostelec	45
4.1.3 Kulturní a informační středisko Hronov	48
4.1.4 Shrnutí praxe příspěvkových organizací.....	52
4.2 Organizační složky měst.....	54
4.2.1 Kultura a infocentrum (Broumov)	54
4.2.2 Pellyho domy (Police nad Metují)	59
4.2.3 Shrnutí praxe organizačních složek	63
4.3 BERÁNEK Náchod, a. s.	64
4.4 Městský klub v Novém Městě nad Metují (ZSPO)	71
4.5 Zhodnocení kvalitativních ukazatelů	76
5 ANALÝZA FINANČNÍCH UKAZATELŮ	78
5.1 Podpora kultury v kontextu městských rozpočtů.....	78
5.2 Hospodaření organizací	81
5.3 Zhodnocení finančních ukazatelů	85
6 CELKOVÉ ZHODNOCENÍ PRÁVNÍCH FOREM.....	86
ZÁVĚR.....	91
Co nebylo dopověděno.....	92
SEZNAM TABULEK A GRAFŮ	93
LITERATURA A PRAMENY.....	94

Seznam použitého označování a zkratek

APRB Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s.

KIS kulturní a informační středisko

kulturní odvětví souhrnné označení pododdílu 331 (kultura) a paragrafů 2143 (cestovní ruch) a 3392 (zájmová činnost v kultuře) podle přílohy C vyhlášky č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

MKS městské kulturní středisko

NIPOS Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

Oddělení kultury alternativní označení organizační složky města Broumova
Kultura a infocentrum

s. r. o. společnost s ručením omezeným

SNK sdružení nezávislých kandidátů

SO ORP správní obvod obce s rozšířenou působností

ÚSC územní samosprávný celek

ZSPO zájmové sdružení právnických osob

Úvod

Kulturní domy tvoří nezanedbatelnou část kulturní infrastruktury České republiky. Adresář zpravodajských jednotek Národního informačního a poradenského střediska pro kulturu¹ (dále jako NIPOS) obsahoval na podzim 2019 v sekci kulturně vzdělávací a zájmové činnosti 664 kulturních zařízení, přičemž 276 z nich obsahovalo v názvu alespoň některé ze slov (a to v daném tvaru) „dům“, „středisko“ nebo „zařízení“ a dalších 82 jednotek obsahovalo v názvu slovo „centrum“. Následující tabulka obsahuje počty jednotek z vybraných oblastí v adresáři NIPOSu na podzim 2019:

Typ jednotek	Počet
Kulturně vzdělávací a zájmová činnost	664
Muzea a galerie	484
Divadla	278
Hudební soubory	48

Tabulka 1: Počty jednotek v adresáři NIPOSu na podzim 2019²

Jak je z tabulky patrné, i při skeptickém odhadu počtu kulturních domů³ musíme konstatovat, že jich je přinejmenším takový počet jako subjektů divadelních. I přesto je provozní stránka kulturních domů v odborné literatuře opomíjena.

Lze dohledat poměrně velké množství textů týkající se historie a architektury kulturních domů jakožto budov. Často jsou kulturní domy předmětem textů týkajících se kulturní politiky, především lokální, zde však převážně v rovině teoretické. Dále mnohé publikace postihují jen jeden konkrétní kulturní dům.

V širším kontextu se kulturním domům věnuje magisterská diplomová práce Marie Novotné *Fenomén kulturních domů na Hodonínsku*⁴ z roku 2011. Práce podává

---

¹ NIPOS. Respondenti – zpravodajské jednotky. *Statistika kultury České republiky* [online]. 2019 [cit. 15.04.2020]. Dostupné z: <https://statistikakultury.cz/respondenti/>

² Ibid.

³ Například instituce se slovem „centrum“ v názvu většinou jsou kulturními domy ve smyslu této práce, ale zdaleka ne vždy.

⁴ NOVOTNÁ, Marie. *Fenomén kulturních domů na Hodonínsku (se zaměřením na obec Čejkovice)* [online]. Brno, 2011 [cit. 15.04.2020]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/grqelv/>

mnoho informací o historii kulturních domů, ze současnosti jejího vzniku poskytuje informace o občanské vybavenosti obcí v okrese Hodonín a o funkci tamních kulturních domů. Provozní stránce se věnuje pouze na příkladu kulturního domu v Čejkovicích a omezeně také ve Ždánicích.

Problematiky se také týká bakalářská práce Dagmar Roubalové *Budování kulturního centra*⁵. V jedné z kapitol se věnuje i typům právní subjektivity, avšak příliš stručně, teoreticky a obecně. Práce navíc vznikala v době, kdy nový občanský zákoník teprve vstupoval v platnost, a pracuje pouze s tehdy účinnými normami.

Nejhlouběji provozní stránku hned několika institucí postihuje diplomová práce Barbory Adolfové *Kulturní domy*⁶ z roku 2014. Zaměřila se na instituce s budovami ze 70. a 80. let z měst napříč republikou s 20–80 tisíci obyvatel. Práce vypovídá především o vlivech, které vstupují do sestavování programu, marketingové strategie a o vztahu instituce s městem. Jedna z jejích hypotéz se vztahuje přímo k právní formě:

„5, Zřizovatelům vyhovuje forma příspěvkové organizace, kulturní domy naopak svazuje a jejich ředitelé by uvítali transformaci na obecně prospěšnou společnost nebo jinou právní formu.“⁷

Tuto i další hypotézy autorka staví bez hlubšího odůvodnění „na základě vlastních zkušeností s návštěvou kulturních domů a pozorování jejich programové nabídky“⁸. V práci pracuje především s příspěvkovými organizacemi ve srovnání s obchodními společnostmi provozovanými na komerční bázi. Možnosti různých právních forem práce neanalyzuje prakticky vůbec. Zásadní poznatek v oblasti právních forem lze shrnout následovně:

„Na otázku, jestli by si ředitelé i úředníci dokázali představit fungování kulturního domu jako jiné právní formy, mi nejčastěji odpovídali, že si neumí představit, že by KD [kulturní dům] byl soukromou společností. Nad variantou obecně prospěšné společnosti nebo jiné neziskové organizace nikdo ani nepřemýšlel.“⁹

---

⁵ ROUBALOVÁ, Dagmar. *Budování kulturního centra* [online]. Praha, 2012 [cit. 15.04.2020]. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/10318/7581>

⁶ ADOLFOVÁ, Barbora. *Kulturní domy* [online]. Praha, 2014 [cit. 15.04.2020]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/jf8ote/>

⁷ Ibid., s. 2.

⁸ Ibid.

⁹ Ibid., s. 78.

Cíl

Práce si bere za cíl porovnat vliv různých právních forem na činnost kulturních domů v okrese Náchod a posoudit vhodnost těchto forem pro danou činnost, případně navrhnout vhodnější variantu.

Území okresu vymezuje vyhláška č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy. Pro zkoumání institucí na poměrně malém území je důvodů hned několik:

Lze předpokládat, že organizace na takto vytyčeném území pracují v podobném kulturně-politickém a socio-ekonomickém prostředí a že alespoň některé z nich mezi sebou mají komunikační vazby. Tento prvek zvyšuje pravděpodobnost, že instituce bude možné v určitých kategoriích srovnávat.

Práce má ambici podat ucelenou výpověď o fungování kulturních domů v daném okrese, alespoň z hlediska způsobu jejich ustavení.

Okres Náchod byl vybrán proto, že se tu nachází čtyři různé právní formy, z nichž dvě jsou mezi kulturními domy běžné (příspěvková organizace a organizační složka) a dvě ojedinělé (akciová společnost a zájmové sdružení právnických osob, dále jako ZSPO). Dané formy se ustavují na základě tří různých zákonů. Dalším důvodem je autorova znalost daného regionu, jež zvyšuje pravděpodobnost, že nebudou opomenuty některé důležité aspekty daného území.

Jelikož práce pojednává o aplikaci zákonů, lze očekávat, že její výstupy bude možné vztáhnout na podobné subjekty v celé České republice.

Hypotéza

Některé právní formy kulturních domů v okrese Náchod nejsou pro jejich činnost a funkci optimální.

Tato hypotéza je vystavěna na faktu, že právní formy kulturních domů v regionu jsou rozdílné, což pravděpodobnost, že by byly všechny vhodné (nebo dokonce nejvhodnější) pro kulturní činnost, velmi snižuje.

Struktura

Práce je rozčleněna do šesti kapitol. První čtenáře uvádí do současné situace kulturních domů v Česku a na tomto základě definuje kritéria ideální právní formy pro takový subjekt. Druhá kapitola mapuje možnosti legislativy ve vztahu ke kritériím z kapitoly předchozí.

Další kapitoly se již vztahují k institucím ve zvoleném regionu. Třetí kapitola krátce uvádí do regionálního kontextu a následující dvě analyzují skutečné dopady právní formy na praxi kulturních domů. Čtvrtá kapitola se tedy zaměřuje na kvalitativní kritéria a pátá na finanční ukazatele.

Závěrečná, šestá kapitola naplňuje cíl srovnáním legislativní teorie i její aplikace napříč institucemi a zhodnocením pozitiv a negativ právních forem v praxi.

1 Kulturní domy

Kulturním domem je pro potřeby práce označena instituce starající se o kulturní prostor, ve kterém pravidelně pořádá akce, jejichž obsah zpravidla sama nevytváří. Jako kritérium pro tuto práci byla stanovena podmínka pravidelné profesionální divadelní produkce v rozsahu alespoň 4 akcí ročně.

1.1 Obecný popis kulturních domů

Kulturní domy měly během historie různé funkce. „Dnes se kulturní domy soustřeďují na nabídku kulturních a zábavných programů, ale i na nejrozličnější vzdělávací aktivity a kurzy pro všechny generace.“¹⁰

Jak je uvedeno výše, neexistuje mnoho literatury a jiných zdrojů věnovaných samotným kulturním domům, i NIPOS je zkoumá až od roku 2007. Rešerše k práci tudíž mnohdy vychází z literatury věnované divadlu, především pak stagionám. Následující popis provozní stránky tzv. čisté stagiony v knize *Kontext provozování divadla v ČR* prakticky nelze odlišit od popisu provozu kulturního domu:

„Stagiony v čisté podobě žádný vlastní umělecký obsah nevytvářejí a pouze programují, tj. nakupují divadelní a jiná představení od ostatních divadel a producentů, kterým pro realizaci jejich představení poskytují prázdný prostor vybavený divadelní technikou a diváckým zázemím. Samy se zaměřují pouze na produkční, ekonomické, administrativní, technické a obchodní zajištění svého vlastního chodu a programu. Nezbytnou součástí je také údržba a opravy budov a technického vybavení, které využívají pro svůj provoz. Po personální stránce udržují výrazně menší okruh pracovníků než divadla s vlastní uměleckou produkcí a nevynakládají žádné prostředky na samotnou uměleckou tvorbu. Jejich provoz je z těchto důvodů zpravidla ekonomicky výrazně méně nákladný, a proto samosprávy v menších městech často volí tento model pro své instituce zaměřené na živou kulturu.“¹¹

NIPOS prostory některých kulturních domů eviduje současně jako stagiony. Zatímco stagionová divadla mají výrazný, většinou převládající, podíl divadelní nebo taneční produkce (NIPOS je definuje jako „zařízení, která nezřizují soubor

---

¹⁰ PATOČKOVÁ, Věra, Daniel ČERMÁK a Kateřina VOJTÍŠKOVÁ. *Kultura v krajích České republiky*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2012, s. 161.

¹¹ NEKOLNÝ, Bohumil et al. *Kontext provozování divadla v ČR*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2018, s. 35.

a sama nutně neprodukuje divadelní či taneční představení, ale na svých scénách a ve svých sálech uvedla ve sledovaném roce nejméně 20 divadelních či tanečních představení profesionálních souborů¹²), kulturní dům je především multižánrovým zařízením.

1.2 Statistika NIPOSu

Kulturní domy sleduje NIPOS v rámci části nazvané *Edukace a veřejná osvěta*. Na podzim 2018 bylo v jejím adresáři evidováno 690 kulturních domů, z toho osm v okrese Náchod.¹³

86 % zpravodajských jednotek jsou zařízení zřizovaná městy. Nezřizované subjekty tvoří zbylou sedminu.

Druh jednotek	2014	2018	Změna	% 2018
Zřizované městy a obcemi	447	517	+15,7 %	86 %
Spolky, o. p. s. a církve	29	55	+89,7 %	9,2 %
Provozované podnikatelskými subjekty	34	29	-14,7 %	4,8 %

Tabulka 2: Počet zpravodajských jednotek NIPOSu v oblasti Edukace a veřejné osvěty v letech 2014 a 2018¹⁴

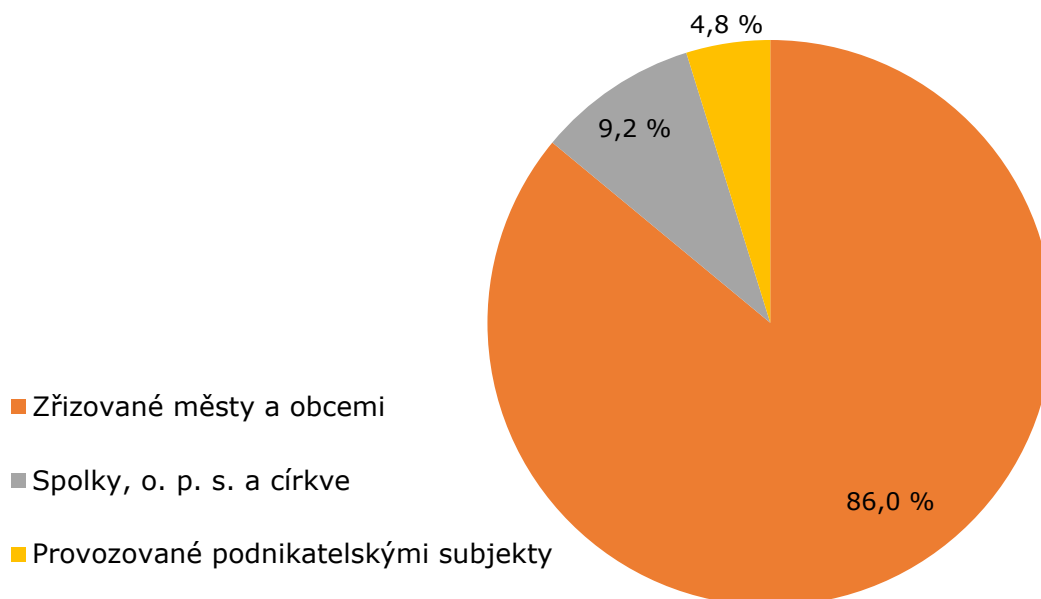
¹² SMETANOVÁ, Eva et al. *Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2018: II. díl: Umění - divadla, hudební soubory, výstavní činnost a festivaly* [online]. Praha: NIPOS - Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Centrum informací a statistik kultury, 2019, s. 7. Dostupné z: https://statistikakultury.cz/wp-content/uploads/2020/01/Statistika_2018_II.UMENI_pro_web.pdf

¹³ NIPOS. Adresář kulturních domů. *Statistika kultury České republiky* [online]. 2018 [cit. 05.04.2020]. Dostupné z: https://statistikakultury.cz/adresare/adresar_kulturni_domy_2018_podzim.htm

¹⁴ GONZÁLEZOVÁ, Marie et al. *Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2018: IV. díl: Edukace a veřejná osvěta* [online]. Praha: NIPOS - Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Centrum informací a statistik kultury, 2019. Dostupné z: https://statistikakultury.cz/wp-content/uploads/2019/10/Statistika_2018_IV.EDUKACE-web.pdf. Vlastní analýza dat.

Procentuální zastoupení jednotek zkoumaných NIPOSem v roce 2018

Graf 1: Procentuální zastoupení zpravodajských jednotek NIPOSu v oblasti Edukace a veřejné osvěty v roce 2018¹⁵

Z tabulky lze zjistit, že počet sledovaných organizačních složek, příspěvkových organizací a součástí úřadů vzrostl mezi lety 2014 a 2018 na 115,7 %, v případě spolků, o. p. s. a církevních zařízení (lze předpokládat, že do této kategorie řadí NIPOS i ústavy a ZSPO) dokonce na 189,7 %. Tento nárůst subjektů v databázi však není směrodatný pro určení změn v četnosti výskytu těchto právních forem v České republice. Vypovídající hodnotu má pouze pokles počtu podnikatelských subjektů a podnikatelů mezi zpravodajskými jednotkami o více než pětinu oproti roku 2015, v absolutních číslech ze 36 na 29¹⁶.

Je třeba dodat, že většina podnikatelských subjektů má silnou vazbu na veřejnou správu, a to přinejmenším finanční. To koresponduje i s výsledky výzkumu *Kultura v regionech České republiky 2011*, z něhož plyne, že „podle názoru občanů je to veřejná správa, od níž se očekává finanční podpora kulturních akcí a zařízení,

¹⁵ Ibid. Vlastní analýza dat.

¹⁶ Ibid.

stejně tak finanční podpora provozu a údržby památek a konečně, především od obecní veřejné správy se očekává organizátorství kulturních akcí¹⁷.

Následující tabulka ukazuje podíly odpovědí respondentů na otázku, kdo by měl organizovat kulturní akce.

Druh subjektu	Rozhodně ano	Spíše ano	Spíše ne	Rozhodně ne
Obce	64,6 %	30,7 %	4,0 %	0,8 %
Kraje	46,2 %	39,1 %	12,1 %	2,6 %
Soukromí podnikatelé	31,0 %	38,6 %	24,6 %	5,8 %
Spolky, sdružení, neziskovky	55,3 %	34,4 %	7,6 %	2,7 %

Tabulka 3: Kdo by měl organizovat kulturní akce?¹⁸

Přejdeme nyní k financování. Následující tabulka a graf ukazují, jakou měrou se průměrně podílí finanční zdroje na výnosech daných zařízení.

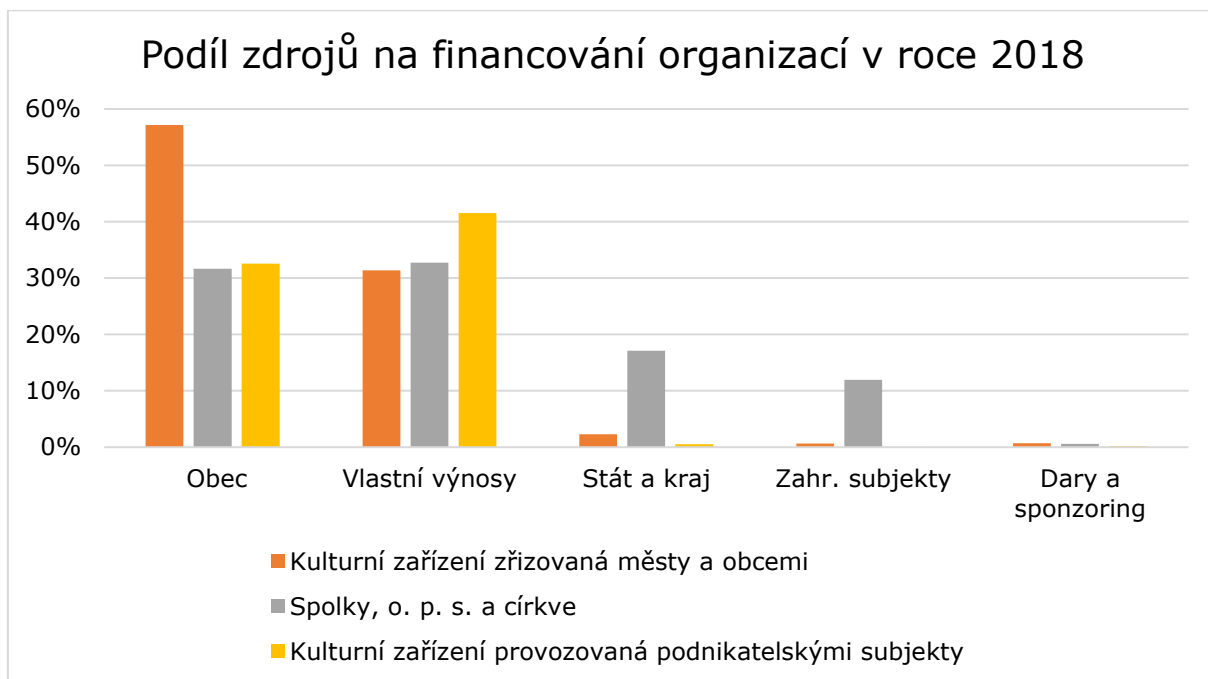
Druh zařízení	Obec	Vlastní výnosy	Stát a kraj	Zahraniční subjekty	Dary a sponzoring
Zřizovaná městy a obcemi	57,18 %	31,37 %	2,27 %	0,65 %	0,69 %
Spolky, o. p. s. a církve	31,66 %	32,71 %	17,10 %	11,93 %	0,61 %
Podnikatelské subjekty	32,58 %	41,54 %	0,54 %	0,05 %	0,17 %

Tabulka 4: Podíl zdrojů na financování kulturních zařízení v roce 2018¹⁹

¹⁷ PATOČKOVÁ, Věra, Daniel ČERMÁK a Kateřina VOJTÍŠKOVÁ. *Kultura v krajích České republiky*, s. 311.

¹⁸ PATOČKOVÁ, Věra. *Kultura v regionech České republiky 2011* [online]. Praha: Sociologický ústav, Akademie věd ČR, 2014. Dostupné z: <http://nesstar.soc.cas.cz/webview/index/en/nesstar/-SDA.c.nesstar/-esky.d.1/V-zkumy-kultury.d.320/Kultura-v-regionech-esk-republiky-2011/fStudy/CSDA00146>

¹⁹ GONZÁLEZOVÁ, Marie et al. *Základní statistické údaje o kultuře v České republice. IV. díl* [online]. Dostupné z: https://statistikakultury.cz/wp-content/uploads/2019/10/Statistika_2018_IV.EDUKACE-web.pdf. Vlastní analýza dat.

Graf 2: Podíl zdrojů na financování organizací v roce 2018²⁰

Z grafu lze vypočítat, že podíl příspěvků, darů a dotací obcí na příjmech jimi zřizovaných zařízení je téměř dvojnásobný oproti ostatním zařízením. Zařízení provozovaná podnikatelskými subjekty mají téměř o třetinu vyšší soběstačnost než jiná a nezávislý neziskový sektor v porovnání s ostatními umí získávat peníze od krajů, státu, ale i zahraničních subjektů, převážně z fondů EU. Lze také konstatovat, že kulturní zařízení zabývající se zájmovou činností neumějí získávat finance ze soukromé sféry. Oproti roku 2017 u všech těchto kategorií poklesl podíl financování obcí, a to průměrně o 3 %.

NIPOS ve svém výkazu uvádí, že se průměrné příjmy jednotek sledovaných v rámci *Edukace a veřejné osvěty* za rok 2018 oproti roku 2007 snížily, a to v průměru přibližně o 1,5 milionu Kč na zpravodajskou jednotku, tedy ze 7 794 653 Kč na 6 215 839 Kč.²¹ Jak ale také podotýká, počet jednotek se za tu dobu zdvojnásobil, a lze předpokládat, že v prvních letech byly šetřeny především větší organizace. Na tuto problematiku navazuje tvrzením, že „poměrně strmé snižování dotací, příspěvků a grantů v konečném důsledku znamená zanikání kulturních zařízení [...] a dokonce i změnu jejich právního statusu. Např. z příspěvkové organizace se transformují v organizační složku úřadu, příp. se stávají jeho přímou součástí (referátem). Anebo se naopak mění ve spolek, o.p.s.

²⁰ Ibid. Vlastní analýza dat.

²¹ Ibid., s. 8.

nebo společnost s r.o. Tento stále sílící trend je přímou odpovědí na stávající ekonomickou situaci. (Některé ZJ [zpravodajské jednotky] změnily právní formu od roku 2007 již několikrát.)“²² Toto údajné strmé snižování dotací, příspěvků a grantů by tedy bylo třeba řádněji vyargumentovat. S uvedenými změnami právních forem se v daném období v okrese Náchod nesetkáme.

Pro komplexní srovnávání kulturních domů by bylo třeba brát v potaz velké množství kategorií. Samotný NIPOS uvádí, že je „není možné zařadit do typizovaných skupin podle počtu obyvatel, zaměstnanců, ekonomických podmínek atd. Vždy se budou subjekty v podobných sociologických, demografických a ekonomických podmínkách v závěru lišit.

Záleží ještě i na dalších vlivech, které by se měly při šetření brát na vědomí, a to na historickém a etnografickém dědictví daného regionu, na typu osídlení – starousedlíci žijící zde po staletí či pováleční osídlenci a reemigranti (zvláště ve vysídlených oblastech pohraničí) [...]“²³

Práce se proto zaměří na aspekty související výhradně s právní formou, především pak na poslání a předmět činnosti, ustavující dokumenty a další předpisy, vazbu na ustavitele, vnitřní organizační strukturu, financování, daňové zatížení, kontrolní mechanismy a případně další výrazné aspekty.

1.3 Kritéria ideální právní formy

Prvním a zásadním kritériem je, aby daná právní forma umožňovala nastolit **efektivní mechanismy** pro produkování kulturních akcí. Jde tedy o to, aby orgán, který reálně organizaci řídí a rozhoduje například o provozních, obchodních, finančních a personálních otázkách, měl pravomoc za organizaci v tomto rozsahu jednat a byl za takové počínání odpovědný, tedy byl orgánem statutárním, případně jeho členem v daných záležitostech samostatně jednajícím.

Pokud má kulturní instituce vykonávat veřejně prospěšnou funkci v plném rozsahu, je i pro případ nepříznivého místního politického vývoje nezbytné **omezit její závislost na rozhodování politiků**. Do veřejné prospěšnosti totiž, stejně jako u jiných médií, musíme zahrnout i kontrolu veřejné moci. Odstrašujícími příklady může být například krize ústeckého Činoherního studia mezi lety 2014

---

²² Ibid.

²³ Ibid., s. 7.

a 2015²⁴, ²⁵ nebo novější problematika inscenace *Boss Babiš* Divadla RePublika, již z politických důvodů odmítají kulturní domy ve městech s velkým zastoupením hnutí ANO 2011, na což v březnu 2020 upozornila Česká televize²⁶.

Jinými slovy, zvolená právní forma by měla umožnit stav, kdy územní samosprávný celek (dále jako ÚSC) nemá možnost samostatně měnit zakladatelské dokumenty, jmenovat a odvolávat statutární orgán, případně ustanovovat členy orgánu, který statutární orgán ustanovuje. Takový stav je proveditelný hned dvěma způsoby: Samospráva tyto pravomoci deleguje na jiný orgán, na ní nezávislý, nebo závislý jen omezeně. Druhý způsob je, že instituce má více ustavitelů, kteří se vzájemně v daných otázkách hlídají. Těmito ustaviteli mohou být samosprávy (obce, města, kraje), ale také instituce jako třeba významné instituce kulturní, spolky, soukromé podniky, odborové a oborové svazy, a to jak působící v daném regionu, tak nadregionální, případně odborná veřejnost zvenčí.

Právní forma by také měla organizaci umožňovat mít plnou kontrolu nad vlastním majetkem.

Splnění těchto podmínek však není pro nezávislost dostačující, pokud instituce nebude mít **garantované příjmy**. Budeme-li uvažovat jediného ustavitele, určitou míru jistoty bude mít organizace, pokud ustavitel bude ručit za její závazky. Další možností je, že se ustavitel (nebo kdokoli jiný) smluvně zaváže k financování na určitou dobu v určité výši. To může učinit také například vyhláškou, avšak zde mizí garance, že vyhlášku sám nezmění.

Proveditelnější cestou se však zdá být vícezdrojové financování, a to v takové míře, že by instituce měla být schopna, byť omezeně, fungovat i při výpadku libovolného z příjmů. Nápomocnými právními aspekty k tomu mohou být možnost více ustavitelů a případně jejich ručení, garance víceletého financování a možnost čerpání dotací. Samostatnou kapitolou je potom zisková činnost, pro niž může být při velkém rozsahu příhodná možnost zakládat další právnické osoby.

---

²⁴ Činoherní studio města Ústí nad Labem. Historie divadla. *Činoherní studio* [online]. 2019 [cit. 05.04.2020]. Dostupné z: <https://www.cinoherak.cz/cs/divadlo/historie-divadla/>

²⁵ KLIŠOVÁ, Markéta. *Vliv právní formy na financování divadel z veřejných zdrojů* [online]. Brno, 2016, s. 31–37. Dostupné z: <https://theses.cz/id/tknvnq/>

²⁶ Česká televize. Zakázaná hra. *168 hodin* [online]. 2020 [cit. 05.04.2020]. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10117034229-168-hodin/220452801100308/video/755427>

Vzhledem k tomu, že kulturní organizace zpravidla nakládá s veřejnými prostředky a že kritéria výše předjímají omezenou možnost financovatelů zasahovat do procesů, musí právní forma umožnit nastolení **mechanismů kontroly**. Tu může zajišťovat na jedné straně kontrolní orgán a/nebo povinnost auditu a na straně druhé přístup veřejnosti k informacím. Jednotky by tedy měly vydávat především výroční zprávu ve smyslu zákona o účetnictví, „jejímž účelem je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji jejich výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení“²⁷. Součástí této zprávy je mimo jiné účetní závěrka, případně zpráva auditora a přehled o majetku a závazcích. Dále by veřejnost měla mít přístup k zakladatelskému jednání, zpravidla zanesenému v obchodním rejstříku, a ideálně také k významným smlouvám skrze registr smluv.

Dalším kritériem je **co nejmenší daňové zatížení**. Jedná se tedy o to, zda je poskytování kulturních služeb danou právní formou osvobozeno od DPH a zda může být veřejně prospěšným poplatníkem. U veřejně prospěšného poplatníka s tzv. úzkým základem daně nejsou předmětem daně mimo jiné:

- „a) příjmy z nepodnikatelské činnosti za podmínky, že výdaje (náklady) vynaložené podle tohoto zákona v souvislosti s prováděním této činnosti jsou vyšší,
- b) dotace, příspěvek, podpora nebo jiná obdobná plnění z veřejných rozpočtů“²⁸

Navíc si všichni veřejně prospěšní poplatníci mohou základ daně snížit o 30 % až do výše 1 mil. Kč. „V případě, že 30 % snížení činí méně než 300000 Kč, lze odečíst částku ve výši 300000 Kč, maximálně však do výše základu daně.“²⁹ Není-li dále v textu uvedeno jinak, jedná se o veřejně prospěšného poplatníka s úzkým daňovým základem.

Předposledním, už spíše doplňujícím, kritériem je, aby **odměnu pracovníků** určoval trh práce. Toto kritérium bude spíš naplňovat mzda. Plat by to mohl být za podmínky, že by jeho určení pružně reagovalo na aktuální situaci v daném místě.

A posledním kritériem, taktéž doplňkovým, je **co nejmenší náročnost správy a administrativy**. Tento ohled naplňují právní formy, s nimiž mají samosprávy zkušenosti a které mají dostatečnou metodickou podporu, tj. jsou snadno dohledatelné postupy, jak konat v běžných, případně i méně běžných situacích.

---

²⁷ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 21.

²⁸ Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, § 18a, odst. 1.

²⁹ Ibid., § 20, odst. 7.

2 Analýza legislativy

Zákon umožňuje ÚSC k plnění svých úkolů zřizovat organizační složky a příspěvkové organizace, zakládat obchodní korporace a ústavy a být účastníkem nebo společníkem na činnostech jiných osob.³⁰

2.1 Příspěvková organizace územního samosprávného celku

„Územní samosprávný celek zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.“³¹ Příspěvková organizace může provozovat doplňkovou činnost, která navazuje na hlavní účel.

Zřizovatel ve zřizovací listině označí statutární orgány, přičemž ty zákon blíže nespecifikuje, a to ani způsob jejich ustanovení. V praxi se většinou jedná o ředitele jmenovaného radou města, ale zákon umožňuje, aby to byl kolektivní orgán i právnická osoba.³²

Organizace hospodaří s majetkem zřizovatele, pro nějž také majetek nabývá s některými výjimkami.³³ Ze zákona tvoří peněžní fondy.³⁴ Další právnické osoby nesmí zřizovat ani zakládat a nesmí mít majetkovou účast v podnikatelských subjektech.³⁵ Příspěvkové organizace bývají členy některých spolků, například v případě asociací škol.³⁶

Zaměstnanci jsou odměňováni platem.³⁷

„Územní samosprávné celky jsou povinny vytvořit systém finanční kontroly [...], kterým zajistí finanční kontrolu jak svého hospodaření, tak i hospodaření svých organizačních složek a příspěvkových organizací ve své působnosti.“³⁸

---

³⁰ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 23.

³¹ Ibid., § 27, odst. 1.

³² Ibid., odst. 3, písm. e).

³³ Ibid., odst. 6 a 7.

³⁴ Ibid., § 29, odst. 1.

³⁵ Ibid., § 37a.

³⁶ Asociace středních pedagogických škol ČR. Členové. *Asociace středních pedagogických škol ČR* [online]. 2014 [cit. 01.04.2020].

Dostupné z: <https://www.asociacespgs.cz/clenove.html>

³⁷ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 109, odst. 1, písm. d).

³⁸ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, § 9.

Příspěvková organizace zveřejňuje střednědobý výhled rozpočtu a plán výnosů a nákladů na rozpočtový rok.³⁹ Jako veřejná instituce je povinným subjektem ve smyslu § 2 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Strukturu zveřejňovaných informací upravuje vyhláška č. 442/2006 Sb. Povinně tedy zveřejňuje mimo jiné důvod a způsob založení, popis organizační struktury, seznamy hlavních dokumentů koncepční, strategické a programové povahy, údaje o rozpočtu v aktuálním a uplynulém roce a obsah účetních výkazů za uplynulý rok.⁴⁰ Výroční zprávu ve smyslu zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, jejímž obsahem je například informace o předpokládaném vývoji účetní jednotky nebo o pracovněprávních vztazích, však vyhotovovat nemusí, protože patří mezi vybrané účetní jednotky ve smyslu tohoto zákona.^{41, 42}

Dále má povinnost uveřejňovat smlouvy podle zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv.⁴³ Jedná se o smlouvy, hodnota jejichž předmětu přesáhla 50 000 Kč bez DPH.⁴⁴

Příspěvková organizace je zpravidla veřejně prospěšným poplatníkem ve smyslu § 17a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Od DPH je podle § 61 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, osvobozeno „poskytnutí kulturních služeb a dodání zboží s nimi úzce souvisejícího krajem, obcí, právnickou osobou zřízenou zákonem, právnickou osobou zřízenou Ministerstvem kultury nebo právnickou osobou, která nebyla založena nebo zřízena za účelem podnikání“⁴⁵.

Příspěvková organizace je v ČR velmi rozšířenou formou, a to například v případě školských, zdravotnických, sociálních i kulturních institucí.

---

³⁹ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 28a.

⁴⁰ Příloha č. 1 k vyhlášce č. 442/2006 Sb., struktura informací zveřejňovaných o povinném subjektu.

⁴¹ TIŠL, Zdeněk. Výroční zpráva u příspěvkových organizací. *GORDIC spol. s r. o.* [online]. 2018 [cit. 06.04.2020].

Dostupné z: <https://www.gordic.cz/podpora/metodika/stanoviska-detail?uuid=400095>

⁴² MAREŠOVÁ, Tereza. *Audit v příspěvkové organizaci* [online]. Praha, 2018, s. 19. Dostupné z: https://vskp.vse.cz/74115_audit_vprispkevke_organizaci

⁴³ Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv, § 2, odst. 1, písm. h).

⁴⁴ Ibid., § 3, odst. 2.

⁴⁵ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 61, písm. e).

2.2 Organizační složka územního samosprávného celku

Organizační složka je zařízení bez právní subjektivity. O jejím zřízení rozhoduje zastupitelstvo daného ÚSC.

„Organizační složka hospodáří jménem svého zřizovatele a není účetní jednotkou. Tuto formu svého hospodaření volí územní samosprávný celek pro takové činnosti, které

- a) nevyžadují velký počet zaměstnanců,
- b) nepotřebují složité a rozsáhlé strojní nebo jiné technické vybavení,
- c) nejsou vnitřně odvětvově či jinak organizačně členěné,
- d) nevstupují do složitých ekonomických nebo právních vztahů.“⁴⁶

Nabízí se polemika, zda provozovatel kulturního domu splňuje písmena b) až d).

Jediným povinným orgánem je její vedoucí, jehož jmenuje zřizovatel a vymezí jeho práva a povinnosti. Vzhledem k tomu, že organizační složka nemá právní subjektivitu, její vedoucí není statutárním orgánem. Osoby oprávněné jednat za organizační složku povinně vymezuje zřizovací listina. Toto jednání se z právního hlediska uskutečňuje jménem zřizovatele.

„Rozpočet organizační složky je součástí rozpočtu jejího zřizovatele.“⁴⁷ Pracovníci jsou zaměstnanci zřizovatele, tedy ÚSC, a tudíž jsou odměňováni platem.⁴⁸

Jak je uvedeno výše, systém kontroly ÚSC se vztahuje i na organizační složku.⁴⁹

Protože organizační složka nemá právní subjektivitu, nemůže zřizovat a zakládat právnické osoby ani v nich mít majetkovou účast. Protože není samostatnou účetní jednotkou, jsou informace o ní povinně zveřejňovány pouze v rámci informací povinně zveřejňovaných o jejím zřizovateli, a tudíž příliš obecné. Na obec se z hlediska zveřejňování informací vztahují obdobná pravidla jako na příspěvkovou organizaci.

Obec může být veřejně prospěšným poplatníkem ve smyslu § 17a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, přičemž tato informace ztrácí na důležitosti s § 4 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, který určí, že daňové příjmy rozpočtů obcí tvoří i „daň z příjmů právnických osob v případech, kdy

---

⁴⁶ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 24.

⁴⁷ Ibid., § 25.

⁴⁸ Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, § 109, odst. 1, písm. b).

⁴⁹ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, § 9.

poplatníkem je příslušná obec, s výjimkou daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby⁵⁰. Poskytování kulturních služeb je u obcí osvobozeno od DPH.⁵¹

Obce běžně zřizují kulturní organizace jako organizační složky – například muzea, knihovny, střediska volného času nebo právě kulturní domy. Dále skrze ně poskytují sociální služby a služby cestovního ruchu (infocentra nebo rekreační areály), spravují svůj majetek (technické služby) a zajišťují bezpečnost (městská policie, jednotky sboru dobrovolných hasičů).

2.3 Kapitálové obchodní společnosti

2.3.1 Akciová společnost

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích výslovně neuvádí účel založení kapitálových společností, tj. společnosti akciové a s ručením omezeným (dále jako s. r. o., v citacích také jako společnost s r.o.). Výklady se tedy obecně shodují na tom, že je lze založit i za nepodnikatelským účelem.⁵²

„Je-li společnost založena za účelem nepodnikatelským, zapisuje se tento účel do obchodního rejstříku jako předmět činnosti. [...] Případně je možno společnost založit za účelem jak podnikatelským, tak i nepodnikatelským – v takovém případě bude v obchodním rejstříku zapsán jak předmět podnikání, tak i předmět činnosti.“⁵³

Společnost se vyznačuje poměrně vysokým minimálním základním kapitálem 2 000 000 Kč.⁵⁴

Nejvyšším orgánem akciové společnosti je valná hromada, tedy všichni její společníci – akcionáři.⁵⁵ Do působnosti valné hromady náleží například rozhodování o změnách stanov, volba a odvolávání členů statutárního orgánu a dozorčí nebo správní rady, případně jiných orgánů určených stanovami,

---

⁵⁰ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům, § 4, odst. 1, písm. g).

⁵¹ Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, § 61, písm. e).

⁵² Notářská komora České republiky. Založení obchodní korporace. *Notářská komora České republiky* [online; cit. 06.04.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sluzby/pravnicko-osoby-a-podnikani/zalozeni-obchodni-korporace>

⁵³ DOLEČEK, Marek. Klíčové povinnosti podnikatele po založení nové obchodní společnosti. *BusinessInfo.cz* [online]. 2019 [cit. 06.04.2020]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/povinnosti-podnikatele-zalozeni-ppbi/>

⁵⁴ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, § 246, odst. 2.

⁵⁵ Ibid., § 44, odst. 1.

schvalování účetní závěrky, rozhodnutí o rozdělení zisku, případně o likvidaci. Volbu statutárního orgánu mohou stanovy přisoudit dozorčí radě.⁵⁶ V případě jednočlenné společnosti vykonává působnost valné hromady jediný společník.⁵⁷

Akciová společnost může fungovat ve dvou režimech – dualistickém nebo monistickém. Zvolený režim je zakotven ve stanovách.

Statutárním orgánem společnosti je v dualistickém systému tříčlenné představenstvo, neurčí-li stanovy jiný počet členů⁵⁸. Představenstvu přísluší obchodní vedení společnosti, k němuž mu nikdo není oprávněn udělovat pokyny, zajišťuje řádné vedení účetnictví a předkládá valné hromadě ke schválení účetní závěrku a návrh na rozdělení zisku nebo úhradu ztráty.⁵⁹ Členem představenstva může být i právnická osoba. Představenstvo volí a odvolává svého předsedu.⁶⁰

V monistickém systému se ustavuje správní rada, neurčí-li stanovy jinak, pak tříčlenná.⁶¹ Ta určuje základní zaměření obchodního vedení a dohlíží na jeho řádný výkon. Do její působnosti náleží jakákoli věc týkající se společnosti nesvěřená zákonem nebo stanovami valné hromadě.⁶² Správní rada volí a odvolává svého předsedu, kterým může být, na rozdíl od představenstva, jen fyzická osoba.⁶³ Statutárním orgánem je statutární ředitel, volený valnou hromadou, případně správní radou, avšak v obou případech správní radou jmenovaný. Tím může být taktéž pouze fyzická osoba. Funkce je slučitelná s funkcí předsedy správní rady. „Statutárnímu řediteli přísluší obchodní vedení společnosti.“⁶⁴

Kontrolním orgánem je v dualistickém systému dozorčí rada. Ta dohlíží na výkon působnosti představenstva a na činnost společnosti. Nikdo není oprávněn udělovat dozorčí radě pokyny týkající se jejích zákonných povinností.⁶⁵ Počet členů určují stanovy. Její členové nesmí být zároveň členy představenstva nebo osobami oprávněnými jednat za společnost. Členem může být i právnická osoba. Dozorčí rada volí svého předsedu.

---

⁵⁶ Ibid., § 421.

⁵⁷ Ibid., § 12, odst. 1.

⁵⁸ Ibid., § 439.

⁵⁹ Ibid., § 435.

⁶⁰ Ibid., § 439.

⁶¹ Ibid., § 457.

⁶² Ibid., § 460.

⁶³ Ibid., § 461.

⁶⁴ Ibid., § 463.

⁶⁵ Ibid., § 446.

U společnosti s více než 500 zaměstnanci musí být počet členů rady dělitelný třemi a alespoň jednu třetinu a nejvýše polovinu volí a odvolávají zaměstnanci, kteří jsou ke společnosti v pracovním poměru. U menších společností tak mohou určit stanovy.⁶⁶

Pro monistický systém stanovuje zákon o obchodních korporacích následující: „Kde se v tomto zákoně stanoví o dozorčí radě, rozumí se tím podle okolností správní rada nebo předseda správní rady anebo jiný orgán s obdobnou kontrolní působností.“⁶⁷

Společnost povinně zřizuje webové stránky⁶⁸ a zveřejňuje účetní závěrku, zprávu o podnikatelské činnosti a o stavu majetku.⁶⁹ Pokud její aktiva dosahují 40 mil. Kč, roční úhrn čistého obrátu 80 mil. Kč nebo průměrný počet zaměstnanců 50, účetní závěrku ověřuje auditor⁷⁰, na což se váže i povinnost vyhotovovat výroční zprávu ve smyslu zákona o účetnictví.⁷¹

Pokud mají ve společnosti většinovou majetkovou účast ÚSC nebo stát, a to i prostřednictvím jiné právnické osoby, vztahují se na ni povinnosti podle zákona č. 340/2015 Sb., o registru smluv.⁷²

Zákon akciové společnosti neomezuje možnost zakládání jiných právnických osob a podílení se na nich.

Obchodní korporace nemůže být veřejně prospěšným poplatníkem ve smyslu § 17a zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. S osvobozením od DPH není situace jednoznačná:

„Obchodní společnosti (např. společnost s ručením omezeným nebo akciová společnost) nemají statut neziskového subjektu, mají-li v obchodním rejstříku zapsán účel podnikání, a proto se na tyto subjekty možnost uplatnění osvobození od daně podle § 61 ZDPH [zákona o DPH] při poskytování sportovních a kulturních činností nevztahuje.“⁷³

---

⁶⁶ Ibid., § 448.

⁶⁷ Ibid., § 456, odst. 2

⁶⁸ Ibid., § 7, odst. 2

⁶⁹ Ibid., § 436.

⁷⁰ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 20, odst. 1.

⁷¹ Ibid., § 21.

⁷² Zákon č. 340/2015 Sb., o registru smluv, § 2, odst. 1, písm. n).

⁷³ FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *Průvodce DPH u neziskových subjektů* [online]. Olomouc: ANAG, 2012, s. 427. Dostupné z: https://books.google.cz/books?id=PLRra1_JNUUC&printsec=frontcover&hl=cs#v=onepage&q&f=false

Z uvedeného lze dovodit, že pokud má akciová společnost v rejstříku uveden pouze předmět činnosti, může se na ni osvobození vztahovat. V praxi by to ale znamenalo, že by taková společnost nemohla vykonávat žádnou činnost, kterou u neziskových organizací běžně označujeme jako doplňkovou nebo vedlejší.

U obchodních korporací, jejichž velká část majetku slouží k podnikání, existuje omezení pro financování z veřejných zdrojů. Pokud taková část majetku tvoří více než 20 %, investiční dotace jsou poskytovány v režimu de minimis.⁷⁴ Jejich maximální výše je 500 000 € za kterékoli období tří účetních let.⁷⁵

Z kulturních domů vedených NIPOSem v roce 2018 jsou kormě Beránku Náchod akciovými společnostmi Dům kultury města Ostravy, Kultura města Mladá Boleslav, třinecká TRISIA a VÍTKOVICE ARÉNA.⁷⁶ Z dalších organizátorů kultury podobného charakteru jsou to například Lázně Luhačovice.

Z dalších subjektů veřejné služby běžně mají formu akciové společnosti nemocnice, a to krajské a soukromé.^{77, 78}

2.3.2 Hlavní rozdíly společnosti s ručením omezeným oproti akciové společnosti

Hlavním rozdílem s. r. o. oproti akciové společnosti je minimální výše kapitálu, a to 1 Kč⁷⁹, přičemž minimální vklad každého společníka je taktéž 1 Kč.

Společenská smlouva může být měněna dohodou všech společníků, nebo pokud tak stanoví, rozhodnutím valné hromady.⁸⁰ Ta je nejvyšším orgánem a tvoří ji všichni společníci⁸¹. Pokud společenská smlouva nestanoví jinak, valná hromada

---

⁷⁴ Nařízení Komise (EU) č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem, článek 53, odst. 4, písmena a) a c).

⁷⁵ Nařízení Komise (EU) č. 360/2012, o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu, článek 2, odst. 2.

⁷⁶ NIPOS. Adresář kulturních domů [online; cit. 05.04.2020]. Dostupné z: https://statistikakultury.cz/adresare/adresar_kulturni_domy_2018_podzim.htm, fulltextové vyhledávání „a.s.“, případně „a. s.“.

⁷⁷ ČERNÝ, Martin. Neziskové nemocnice – pomohou pacientům? *Ozdravotnictví.cz* [online]. 2015 [cit. 06.04.2020]. Dostupné z:

<https://www.ozdravotnictvi.cz/komentare/neziskove-nemocnice-pomohou-pacientum/>

⁷⁸ MIHALCO, Zdeněk. Kraje urychleně mění status nemocnic. *Aktuálně.cz* [online]. 2007 [cit. 06.04.2020]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/kraje-urychlene-meni-status-nemocnic/r~i:article:352670/>

⁷⁹ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, § 142, odst. 1.

⁸⁰ Ibid., § 147.

⁸¹ Ibid., § 167, odst. 1.

rozhoduje prostou většinou,⁸² ke změně společenské smlouvy potřebuje alespoň 2/3 hlasů. Statutárním orgánem je jeden nebo více jednatelů,⁸³ které volí valná hromada.⁸⁴ Jejich počet a způsob jednání určí společenská smlouva.⁸⁵ Může se jednat i o právnické osoby. Náleží jim obchodní vedení společnosti.⁸⁶

Dozorčí radu společnost zřizuje, pouze pokud tak určí společenská smlouva nebo jiný předpis.⁸⁷ Způsob určení členů rady zákon neupravuje. Povinnost mít závěrku ověřenou auditorem se na s. r. o. vztahuje, až pokud je střední nebo velkou účetní jednotkou.⁸⁸ Daňová problematika je u obou kapitálových společností totožná.

NIPOS mezi kulturními domy v roce 2018 evidoval 24 s. r. o.⁸⁹

2.4 Korporace zakládané podle občanského zákoníku

2.4.1 Zájmové sdružení právnických osob

ZSPO vznikala na základě starého občanského zákoníku (40/1964 Sb.), přičemž nový občanský zákoník stanovuje, že se i nadále řídí dosavadními předpisy.⁹⁰ Mohly je zakládat výhradně právnické osoby „k ochraně svých zájmů nebo k dosažení jiného účelu“⁹¹.

Mnohé mohou určit stanovy: „Název, sídlo a předmět činnosti sdružení, úpravu majetkových poměrů, vznik a zánik členství, práva a povinnosti členů, orgány sdružení a vymezení jejich působnosti, způsob zrušení sdružení a naložení s jeho likvidačním zůstatkem. Členství ve sdružení lze vázat na určitý členský příspěvek.“⁹² Výhradně ony také „určí způsob, jímž se stanovy mění a doplňují“⁹³.

Zákon neomezuje možnost zakládání jiných právnických osob a podílení se na nich.

---

⁸² Ibid., § 170.

⁸³ Ibid., § 194, odst. 1.

⁸⁴ Ibid., § 190, odst. 2, písm. c).

⁸⁵ Ibid., § 146, odst. 1, písm. g).

⁸⁶ Ibid., § 195.

⁸⁷ Ibid., § 201, odst. 1.

⁸⁸ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 20, odst. 1.

⁸⁹ NIPOS. Adresář kulturních domů [online; cit. 05.04.2020]. Dostupné z: https://statistikakultury.cz/adresare/adresar_kulturni_domy_2018_podzim.htm, fulltextové vyhledávání „s.r.o.“ a „s. r. o.“.

⁹⁰ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 3051.

⁹¹ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, § 20f.

⁹² Ibid., § 20h, odst. 1.

⁹³ Ibid., § 20h, odst. 2.

ZSPO nemá za povinnost zveřejňovat ve veřejném rejstříku nic nad rámec § 25 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, a zákona č. 563/1991, o účetnictví. Jedná se tedy především o zakladatelské právní jednání (stanovy), údaje o statutárních orgánech, způsobu jejich jednání a účetní závěrky, pokud mají povinnost vyhotovovat je.⁹⁴

ZPSO může být veřejně prospěšným poplatníkem a jeho poskytování kulturních služeb může být od DPH osvobozeno, nebylo-li založeno za účelem podnikání.

Této právní formy často využívají sdružení obcí, turistické regiony, oborové organizace a sdružení zabývající se správou společného majetku nebo čelící společnému problému. Na poli kultury působí tři ZSPO, která kolem roku 2010 založil vždy kraj spolu s městem, případně dalším partnerem, za účelem čerpání dotace *Integrovaného operačního programu* ve věci obnovy určitého areálu, kde dnes probíhají i kulturní akce. Jedná se o ostravské Trojhalí Karolina, Terezín – město změny a Multifunkční centrum zámek Lednice. Jako ZSPO funguje i Mezinárodní festival DIVADLO Plzeň. Členy sdružení jsou Statutární město Plzeň, DIVADLENÍ OBEC, o. s. a Divadlo Josefa Kajetána Tyla.^{95, 96}

Z kulturních domů fungujících jako ZSPO jsem kromě Městského klubu v Novém Městě nad Metují dohledal jen Sdružený klub Rabštejn v Kostelci nad Orlicí. Několik kulturních domů, které dříve byly ZSPO, změnilo právní formu. Z dalších, jež stále mají tuto formu, jsem dohledal ještě Kulturní dům odborů ve Velké nad Veličkou, avšak jeho agendu provádí organizační složka obce Kulturní a sportovní zařízení.⁹⁷

---

⁹⁴ Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob., § 66.

⁹⁵ Mezinárodní festival DIVADLO Plzeň. *Stanovy zájmového sdružení právnických osob podle ustanovení § 20f a násl. Občanského zákoníku* [online]. Plzeň, 2015. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=40727446&subjektId=859512&spis=508227>, článek 2.

⁹⁶ Mezinárodní festival DIVADLO Plzeň. O festivalu Divadlo. *Mezinárodní festival Divadlo Plzeň* [online]. 2019 [cit. 26.04.2020]. Dostupné z: <https://www.festivaldivadlo.cz/cs/festival/>

⁹⁷ Kulturní a sportovní zařízení Velká nad Veličkou, organizační složka. Kontakt. *Kulturní dům Velká nad Veličkou* [online; cit. 06.04.2020]. Dostupné z: <https://www.kdvelka.cz/kontakt>

2.4.2 Hlavní rozdíly spolku oproti ZSPO

Spolek je svazek alespoň 3 osob, nehledě na to, zda právnických či fyzických.⁹⁸ Hlavní činností spolku nemůže být podnikání nebo jiná výdělečná činnost, takovou činnost může vykonávat v rámci své vedlejší činnosti.⁹⁹

„Orgány spolku jsou statutární orgán a nejvyšší orgán, případně kontrolní komise, rozhodčí komise a další orgány určené ve stanovách. Stanovy mohou orgány spolku pojmenovat libovolně, nevzbudí-li tím klamný dojem o jejich povaze.“¹⁰⁰ Zákon umožňuje, aby byly orgány individuální i kolektivní, a neupravuje, zda se jedná o fyzické či právnické osoby. Způsob ustanovení orgánů, včetně nejvyššího, a vymezení jejich povinností a pravomocí nechává na stanovách.

Výrazným rozdílem oproti ZSPO je, že nejméně jednou do roka probíhá členská schůze, jíž se může účastnit každý člen. Zákon stanovuje, jakým způsobem se hlasuje, avšak negarantuje členské schůzi žádné pravomoci. Zákon připouští konání této schůze formou dílčích členských schůzí, případně její působnost může přebrat shromáždění delegátů.¹⁰¹

Daňová problematika a problematika zveřejňování informací je se ZSPO totožná.

Právní forma je v oblasti kultury hojně využívána u uměleckých uskupení nebo pořadatelů nejrůznějších festivalů a na poli neformální kultury. NIPOS v roce 2018 evidoval kolem 45 spolků v adresáři kulturních domů,¹⁰² avšak mnohé z nich nejsou kulturním domem ve smyslu této práce – jsou to často organizátoři kulturního dění ve své obci na neprofesionální bázi. Stává se, že občanské iniciativy, které si berou za cíl zkulturnění určitého místa, se nakonec přerodí v provozovatele kulturního objektu, například ostravský Provoz Hlubina nebo spolek My Kokonín. Činnost podobnou kulturním domům vykonávají také spolky propagující zahraniční kultury u nás – například ostravské Česko-japonské kulturní centrum nebo pražský Skandinávský dům. U posledního jmenovaného má jeden z druhů členství podobu věrnostního programu.¹⁰³

---

⁹⁸ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 214, odst. 1.

⁹⁹ Ibid., § 217.

¹⁰⁰ Ibid., § 243.

¹⁰¹ Ibid., § 248–256.

¹⁰² NIPOS. *Adresář kulturních domů* [online; cit. 05.04.2020]. Dostupné z: https://statistikakultury.cz/adresare/adresar_kulturni_domy_2018_podzim.htm, fulltextové vyhledávání „z.s.“, „z. s.“ a „spolek“.

¹⁰³ Skandinávský dům, z. s. Členství. *Skandinávský dům* [online; cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <http://www.skandinavskydum.cz/clenstvi/>

2.5 Ústav

Formu ústavu kulturní domy v okrese Náchod nemají, avšak pro zhodnocení vhodnosti těch využívaných je třeba se jí zabývat.

„Ústav je právnická osoba ustavená za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky. Ústav provozuje činnost, jejíž výsledky jsou každému rovnocenně dostupné za podmínek předem stanovených.“¹⁰⁴ K podpoře hlavní činnosti může provozovat vedlejší činnost i obchodní závod.¹⁰⁵

Ústav být založen i vícírem osob, které se v takovém případě považují za jediného zakladatele a musí jednat jednomyslně.¹⁰⁶

Nejvyšším orgánem je alespoň tříčlenná¹⁰⁷ správní rada,¹⁰⁸ avšak o změnách zakládací listiny rozhoduje zakladatel.¹⁰⁹ Tomu přísluší i jmenování a odvolávání členů správní rady, neurčí-li zakládací listina jinak.¹¹⁰ Členství v ní není slučitelné s členstvím v dozorčí radě.¹¹¹ Slučitelnost s pracovním poměrem není jednoznačná.^{112, 113} „Správní rada volí i odvolává ředitele, dohlíží na výkon jeho působnosti [...], schvaluje rozpočet, řádnou a mimořádnou účetní závěrku a výroční zprávu ústavu.“¹¹⁴ Neurčí-li zakladatelské jednání jinak, rozhoduje o zahájení vedlejší činnosti nebo provozu obchodního závodu.¹¹⁵ K nabývání a pozbývání nemovitostí a zakládání jiné právnické osoby nebo podílení se na ní vkladem uděluje souhlas.¹¹⁶ Může vydat statut ústavu, který upravuje vnitřní organizaci, především způsob jednání orgánů¹¹⁷, a další podrobnosti o činnosti.¹¹⁸

---

¹⁰⁴ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 402.

¹⁰⁵ Ibid., § 403.

¹⁰⁶ Ibid., § 309, odst. 3 a § 418.

¹⁰⁷ Ibid., § 362 a § 418.

¹⁰⁸ NOVOTNÝ, Petr et al. *Nový občanský zákoník: Principy a základní pojmy*. Praha: Grada, 2014, s. 92.

¹⁰⁹ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 406.

¹¹⁰ Ibid., § 409, odst. 1.

¹¹¹ Ibid., § 409, odst. 3.

¹¹² PETR, Vít. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace: podle nového občanského zákoníku* [online]. Grada, 2015, s. 34.

¹¹³ ZAHUMENSKÝ, David. Členy správní rady zapsaného ústavu mohou být také zaměstnanci. *David Zahumenský: advokátní kancelář* [online]. 2018 [cit. 28.04.2020]. Dostupné z: <https://www.davidzahumensky.cz/2018/09/14/cleny-spravni-rady-ustavu-mohou-byt-take-zamestnanci/>

¹¹⁴ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 410–411.

¹¹⁵ Ibid., § 411, odst. 2.

¹¹⁶ Ibid., § 412.

¹¹⁷ Ibid., § 314, odst. 1 a § 418.

¹¹⁸ Ibid., § 413, odst. 1.

Nestanoví-li statut jiné označení, je statutárním orgánem ředitel.¹¹⁹ Ten nemůže být členem správní ani dozorčí rady.¹²⁰

Zakládací listina volitelně zřizuje dozorčí radu.¹²¹ Její členové nesmí být současně členy správní rady¹²² ani zaměstnanci^{123, 124}. Své členy volí a odvolává sama, neurčí-li jinak zakládací listina.¹²⁵ Členy všech orgánů mohou být fyzické i právnické osoby.¹²⁶

Ústav může být veřejně prospěšným poplatníkem výhradně s tzv. širokým základem daně. To znamená, že jsou předmětem daně z příjmů všechny jeho příjmy kromě investičních dotací, ale i naprostá většina výdajů. O činnosti hlavní a vedlejší, případně o položkách souvisejících s provozem obchodního závodu a se správou ústavu, účtuje i přesto odděleně.¹²⁷ Pokud je jeho hlavní činnost ve ztrátě, což se u neziskové organizace předpokládá, pro výpočet daňového základu se v prvním kroku odečte výše této ztráty od případného zisku z vedlejší činnosti, díky čemuž bude daňový základ nižší než u veřejně prospěšných poplatníků s úzkým daňovým základem. Nevýhodným by se tento aspekt stal, pokud by výše zisku (tedy třeba rezerva nebo úspory na rozvoj) byla výrazně vyšší než 300 tisíc Kč za rok. Od DPH je poskytování kulturních služeb u ústavu osvobozeno.

Účetní závěrku ověřuje auditor, pokud obrat překročí 10 mil. Kč nebo pokud tak stanoví zakládací listina nebo statut.¹²⁸ Ústav povinně zveřejňuje výroční zprávu. Ta obsahuje kromě náležitostí podle zákona o účetnictví také „další významnější údaje o činnosti a hospodaření ústavu, včetně výše plnění poskytnutých členům orgánů ústavu, a o případných změnách zakladatelského právního jednání nebo

---

¹¹⁹ Ibid., § 408, odst. 1.

¹²⁰ Ibid., § 408, odst. 2.

¹²¹ Ibid., § 405, odst. 2.

¹²² Ibid., § 409, odst. 3.

¹²³ Ibid., § 369 a § 418.

¹²⁴ ZAHUMENSKÝ, David. *Členy správní rady zapsaného ústavu mohou být také zaměstnanci* [online; cit. 28.04.2020].

Dostupné z: <https://www.davidzahumensky.cz/2018/09/14/cleny-spravni-rady-ustavu-mohou-byt-take-zamestnanci/>

¹²⁵ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 372 a § 418.

¹²⁶ ČINKOVÁ, Martina a Andrea LANGMAJEROVÁ. Ptáte se: Zakládáme ústav a máme dotazy. *Zakonyvkapse.cz* [online]. 2014 [cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <http://zakonyvkapse.cz/ptate-se-zakladame-ustav-a-mame-dotazy/>

¹²⁷ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 415, odst. 1.

¹²⁸ Ibid., § 415, odst. 1.

změnách členství v orgánech ústavu.”¹²⁹ Stejně tak se zveřejňuje v obchodním rejstříku statut.¹³⁰

Zapsaný ústav se postupně stává zavedenou právní formou na poli kultury. Jako ústavy fungují například festivaly Tanec Praha a Sněz tu žábu, Divadlo Bolka Polívky, Jatka78, Kulturní centrum Cooltour Ostrava, plzeňský Johan a z typických kulturních domů Veselské kulturní centrum ve Veselí nad Moravou.

2.6 Zhodnocení možností právních forem

2.6.1 Efektivita nastavení orgánů

U většiny právních forem je možné ustavit statutární orgán tak, aby jím byla jedna nebo více osob, které skutečně řídí procesy uvnitř organizace. Jedinou formou ze zkoumaných, u níž nelze mít takový statutární orgán, je organizační složka, tedy pokud nebudeme uvažovat situaci, kdy by byl vedoucím organizační složky orgán ÚSC alespoň zčásti s pravomocemi orgánu statutárního. Kolektivní statutární orgán z ostatních právních forem neumožňuje pouze ústav.

V případě spolku se jeví jako problém členská schůze. Pokud by však členy byly pouze instituce nebo osoby, které mají na činnost spolku zásadní vliv, není tento aspekt na škodu, ba naopak se jeví jako žádoucí.

2.6.2 Závislost na ustaviteli

Jedinými formami, kde se ustavitelé mohou vzdát možnosti měnit zakladatelské jednání, jsou spolek a ZSPO. U ostatních o tom rozhodují výhradně oni.

Přímý vliv na ustanovení statutárního orgánu mají ze zákona pouze společníci s. r. o. Alespoň nepřímý vliv, skrze zákonnou povinnost ustanovovat členy orgánu ustanovujícího statutární orgán, musí mít ze zákona společníci akciové společnosti. Kromě organizační složky lze u ostatních právních forem přenechat určení statutárního orgánu, případně orgánu jej určujícího, jiným instancím.

Co se možnosti více ustavitelů týká, jednoznačně ji vylučuje příspěvková organizace a organizační složka. V případě ZSPO a spolku je to naopak nutnost. U obchodních korporací je vhodné doplnit, že výše vkladu nemusí odpovídat váze hlasu.¹³¹ V případě ústavu s více zakladateli se na jednání musí zakladatelé vždy

---

¹²⁹ Ibid., § 416, odst. 1.

¹³⁰ Ibid., § 413, odst. 2.

¹³¹ Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, § 133, § 257 a § 276.

jednomyslně shodnout, pouze ve výjimečných případech může souhlas některého z nich nahradit soud.¹³²

Z majetkového hlediska je nejomezenější organizační složka a příspěvková organizace, které hospodaří s majetkem svého zřizovatele. Naopak v této věci nejsvobodnější je akciová společnost, která má vysoký minimální základní kapitál.

2.6.3 Financování

Z daných právních forem ručí za závazky pouze zřizovatel příspěvkové organizace a organizační složky. Kromě výše zmíněných není na ostatní právní formy navázána odpovědnost ustavitele za financování. U žádné právní formy v neziskovém kulturním sektoru není zapovězeno, aby se kdokoli smluvně zavázal ji financovat.

Financování z veřejných zdrojů je omezeno za určitých podmínek pouze u investičních dotací pro obchodní korporace režimem de minimis, jinak není čerpání dotací právní formou omezeno, pokud to daný dotační titul umožní. Zběžná vlastní rešerše ukázala, že některé okruhy dotací Ministerstva kultury a Ministerstva pro místní rozvoj vylučují příspěvkové organizace a organizační složky obcí jako žadatele. Pro samosprávy vyhláší Ministerstvo pro místní rozvoj zvláštní okruhy. Tématu se věnovala například diplomová práce Markéty Klišové.¹³³

Všechny právní formy smějí vykonávat podnikatelskou činnost, pokud podporuje činnost hlavní. Toto omezení pochopitelně není u obchodních korporací. V zakládání a účasti v podnikatelských subjektech jsou omezeny opět pouze příspěvkové organizace a organizační složky.

2.6.4 Mechanismy kontroly

Žádné z právních forem zákon nezakazuje zřídit kontrolní orgán a provádět audit. V případě příspěvkových organizací a organizačních složek jsou ÚSC povinny vytvořit systém finanční kontroly.¹³⁴ Zákon dále upravuje pravomoci dozorčí rady akciové společnosti, s. r. o. a ústavu pro případ, že je zřízena. Zákonem dané podmínky pro povinnost auditu jsou nejstriktnější u ústavu a dále u akciové společnosti.

---

¹³² Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, § 309, odst. 3.

¹³³ KLIŠOVÁ, Markéta. *Vliv právní formy na financování divadel z veřejných zdrojů* [online]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/tknvng/>

¹³⁴ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, § 9

Pokud se budeme zabývat možností zveřejňovat informace, výrazná omezení žádná právní forma nemá. Ze zákona veřejné kontrole nejvíce podléhají příspěvkové organizace a organizační složky, které jsou povinnými subjekty ve smyslu § 2 zákona č. 109/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Na tyto právní formy se ještě s obchodními korporacemi, v nichž mají většinovou majetkovou účast ÚSC,¹³⁵ také vztahuje zákon č. 340/2015 Sb., o registru smluv.

Akciové společnosti a ústavy mají povinnost zveřejňovat více informací než nezmíněné právní formy, jinak obecně sbírka listin, jež je součástí veřejného rejstříku, obsahuje mimo jiné zakladatelské právní jednání v platném znění a rozhodnutí o uvedení osoby do funkce statutárního nebo jiného zákonem upraveného orgánu a o ukončení funkce.¹³⁶ Všechny právnické osoby zapsané ve veřejném rejstříku jsou povinny zveřejňovat účetní závěrku nebo přehled o majetku a závazcích a výroční zprávu, vyžaduje-li jejich vyhotovení právní předpis. Povinnost vyhotovovat výroční zprávy je vázána minimálně na povinnost auditu.¹³⁷

2.6.5 Daňové zatížení

Kromě obchodních korporací mohou být všechny právní formy veřejně prospěšným poplatníkem. Ústav je ve většině případů zvýhodněn tím, že má rozšířený daňový základ, tj. započítává do něj ztrátu hlavní činnosti (resp. náklady a příjmy).

Obchodní korporace bude mít na rozdíl od ostatních problém i s osvobozením od DPH. Aby byla osvobozena, nemohla by vykonávat podnikatelskou činnost. Případnou ziskovou činnost by mohla vykonávat pouze skrze účast v jiné společnosti.

2.6.6 Odměna pracovníků

Plat se týká pouze příspěvkové organizace a organizační složky.

2.6.7 Náročnost správy a administrativy

Nejvíce zkušeností mají samosprávy s příspěvkovými organizacemi a organizačními složkami, tudíž lze předpokládat, že budou i velmi podrobně

---

¹³⁵ KORBEL, František. Nový zákon o registru smluv. *Právní prostor* [online]. 2016 [přístup 04.04.2020]. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/novy-zakon-o-registru-smluv-korbel>

¹³⁶ Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, § 66, písm. a) a b).

¹³⁷ Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 21 a 21a, odst. 1.

metodicky podchycené. Obecně rozšířenou právní formou v kulturním sektoru je i spolek, avšak převážně jako sdružení fyzických osob.

Nejnáročnější bude pravděpodobně účast v obchodních korporacích, především pak v akciové společnosti. Jejich právní úprava s nimi počítá primárně jako se subjekty podnikatelskými, tudíž k nim legislativa ulehčující neziskovému sektoru není příliš vstřícná. Také je jejich legislativní úprava velmi podrobná. Pro srovnání jsou v tabulce počty paragrafů věnovaných přímo dané právní formě:

Právní forma	Počet §	Číslo zákona	Paragrafy
akciová společnost	309	90/2012 Sb.	§ 243–551
s. r. o.	111	90/2012 Sb.	§ 132–242
spolek	88	89/2012 Sb.	§ 214–302
příspěvková organizace	15	250/2000 Sb.	§ 27–37b
ZSPO	7	40/1964 Sb.	§ 20f–21
organizační složka	3	250/2000 Sb.	§ 24–26
ústav	17*	89/2012 Sb.	§ 402–418*

* K ústavu se váže ještě kolem 60 paragrafů o nadaci (§ 306–393).

Tabulka 5: Rozsah zákonné úpravy právnických osob

Všechny právní formy jsou nad rámec tohoto upraveny ještě dalšími zákony. Tyto návaznosti jsou u zkoumaných právních forem srovnatelné s výjimkou příspěvkové organizace a organizační složky, které významně upravuje více norem. Tyto normy by však samosprávám měly být známe, protože se často vážou i přímo k nim.

Je třeba také zmínit tvorbu fondů příspěvkovou organizací, která způsobuje administrativní i finanční zátěž.

2.7 Shrnutí legislativní analýzy

Jako nejpružnější možnosti pro kulturní dům, tedy takové, k nimž zákon vztahuje nejméně nevyhovujících kogentních ustanovení, se na základě legislativní analýzy jeví tři právní formy upravené občanským zákoníkem – spolek, ZSPO a o něco méně pružnější ústav. Při výběru mezi spolkem a ústavem (ZSPO dnes již založit nejde) bude hrát velkou roli fakt, zda máme k dispozici alespoň tři vhodné zakladatele, u nichž není riziko, že by spolek předčasně opustili. Nemáme-li je, spolek rozhodně není vhodným.

Pokud budeme volit ústav, z hlediska tvorby orgánů nás bude zákon více vázat, což však není na škodu, lze snad dokonce říci, že je zákon, v dobrém slova smyslu, návodný. Ústav má také o něco málo příznivější daňovou problematiku. Jediným rizikem je, že zakladateli nelze upřít právo na změnu zakládací listiny. Riziko lze omezit víceméně zakladatelů nebo úplně odstranit jeho/jejich zánikem.

Pokud před politickou nezávislostí upřednostníme finanční jistoty, v této oblasti je bezkonkurenčně nejlepší příspěvková organizace. Nutné je však podotknout, že jedinou opravdovou jistotou je ručení zřizovatele za závazky. Zřizovací listina sice nemůže zřizovatele zbavit práva provádět její změny a mít velkou kontrolu nad majetkem, k dobru této právní formy je však třeba připsat, že zřizovatel nemusí mít právo ustanovovat statutární orgán. Organizační složka je vhodná jen tehdy, pokud kritériu autonomie budeme přikládat velmi malou váhu. Obě tyto formy se navíc potýkají s limitací tabulkových platů.

Jako nejméně vhodné se na základě legislativy zdají obchodní korporace. Tyto formy jsou zatíženy velkým množstvím komplikací a nepřinášejí žádnou zvláštní výhodu, pokud nebudeme brát v potaz vhodné povinnosti, jako je například vhodná struktura orgánů nebo zveřejňování informací, které u jiných právních forem může zajistit zakladatelské jednání.

3 Charakteristika prostředí

3.1 Kultura v regionech ČR obecně

Institut umění provedl v letech 2011–2015 *Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR*. V publikaci vydané v rámci tohoto projektu odhaluje mimo jiné silné a slabé stránky kulturních domů. Uvádí, že se v posledních letech mění přístup k těmto subjektům – dochází k modernizaci a technickému vybavování. Mezi silnými stránkami se přímo kulturních domů týká pouze „rozvinutá infrastruktura budov – značný nemovitý a movitý majetek, který tvoří významnou architektonickou dominantu lokalit a patří k důležitým místním společenským centrům“¹³⁸.

Slabými stránkami týkajícími se kulturních domů je nedostatečná koncepčnost na úrovni krajů a obcí, nedostatky v oblasti legislativy (chybí například zákon o kultuře, o veřejnoprávních kulturních institucích a statut veřejné prospěšnosti) a případně nedostatečná mediální prezentace. Potřeby studie vidí v podpoře spolupráce soukromého, veřejného a neziskového sektoru, v zajištění dostatku kvalifikace v oblasti managementu, marketingu, PR a využívání nových technologií a ve zvyšování kvality technického vybavení pro potřeby současných scénických umění.¹³⁹

Problém s nekonceptností a financováním uvádí i publikace Sociologického ústavu Akademie věd ČR *Kultura v krajích České republiky*:

„Problémem infrastruktury může být technologická zaostalost některých jejích částí a pak model způsobu jejího financování – přílišná vazba na veřejné zdroje a nedostatečná vyjasněnost vztahu mezi státem, regiony a obcemi v oblasti financování infrastruktury. Žádoucí fungování kulturních zařízení je rovněž komplikováno klesajícími preferencemi tohoto odvětví v rámci regionálních a lokálních rozhodovacích procesů, poněvadž kultura v případě nedostatku často ustupuje investicím, které přinášejí bezprostřední a užitkový efekt.“¹⁴⁰

---

¹³⁸ ŽÁKOVÁ, Eva et al. *Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR. II. svazek: Stav, potřeby a trendy* [online]. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 2015, s. 59. Dostupné z: https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/22/43/49/mapovani_kkp_2.pdf

¹³⁹ Ibid., s. 84.

¹⁴⁰ PATOČKOVÁ, Věra, Daniel ČERMÁK a Kateřina VOJTÍŠKOVÁ. *Kultura v krajích České republiky*, s. 118.

3.2 Královéhradecký kraj

Královéhradecký kraj leží na severovýchodě Čech. V roce 2019 tu žilo přes 551 tisíc obyvatel.¹⁴¹ Kraj je členěn do pěti okresů: Jičín, Trutnov, Hradec Králové, Náchod a Rychnov nad Kněžnou. Český statistický úřad jej charakterizuje jako „zemědělsko-průmyslový s bohatě rozvinutým cestovním ruchem“¹⁴².

Do roku 2016 byla v krajských volbách dlouhodobě silná ČSSD. V daném roce ji však předběhlo pro krajské volby nové ANO 2011, které získalo 13 zastupitelských mandátů ze 45. Šest a méně mandátů získali ČSSD, ODS, Koalice pro Královéhradecký kraj (jejíž součástí byla mj. KDU-ČSL), KSČM, TOP 09 a STAROSTOVÉ A VÝCHODOČEŠI. Všechna tato uskupení s výjimkou KSČM vytvořila koalici navzdory vítěznému ANO 2011.

3.2.1 Shrnutí poznatků Českého statistického úřadu

„Hustotou 116 obyvatel na km² nedosahuje kraj celorepublikového průměru 135 osob. Rozdílná je i v okresech a pohybuje se od nejvyšší v okrese Hradec Králové (183 obyvatel na km²) po nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou (80 obyvatel na km²).“¹⁴³

Počet obyvatel v kraji je dlouhodobě stabilní. V městech bydlí dvě třetiny obyvatel, ale podíl obyvatel měst klesá. Naopak se počet obyvatel nejvíce zvyšuje v obcích s 500–1999 obyvateli. Obyvatelstva ubývá v okresech Náchod, Rychnov nad Kněžnou a Trutnov, trvale nejvíce ve správním obvodu obce s rozšířenou působností (dále jako SO ORP) Broumov. Průměrný věk 42,5 let je mezi kraji nejvyšší, stejně jako podíl seniorů 20,8 %. Naděje na dožití u mužů je druhá nejvyšší mezi kraji a u žen čtvrtá.¹⁴⁴

Nadprůměrně zastoupenými ekonomickými sektory z hlediska zaměstnanosti jsou průmysl a stavebnictví, sektor služeb je pod průměrem ČR. Kraj se řadí mezi

---

¹⁴¹ Český statistický úřad, odbor statistiky obyvatelstva. *Počet obyvatel v obcích České republiky* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2019, s. 6.

Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/91917344/13007219.pdf>

¹⁴² Český statistický úřad. *Charakteristika kraje. Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové* [online]. 2020 [cit. 06.04.2020].

Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/strucna_charakteristika_kraje

¹⁴³ Ibid.

¹⁴⁴ Český statistický úřad, krajská správa v Hradci Králové. *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Královéhradeckého kraje: 2017* [online]. Hradec Králové: Český statistický úřad, 2018, s. 5–6.

Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-tendence-demografickeho-socialniho-a-ekonomickeho-vyvoje-kralovehradeckeho-kraje-2017>

regiony s nejnižší nezaměstnaností. Z hlediska výše příjmů domácností na jednoho obyvatele je kraj na 5. příčce.¹⁴⁵

„V oblasti kultury překročil Královéhradecký kraj republikový průměr v podílu obcí s turistickým informačním centrem (kraj 13,5 %, ČR 12,8 % obcí) a podílem obcí se střediskem pro volný čas dětí a mládeže (kraj 18,3 %, ČR 15,9 % obcí). Podíl obcí, které disponovaly kulturním domem (sálem) pro pořádání společenských akcí (60,3 %), kinem (6,7 %), nebo ve kterých byl kostel s náboženským využitím (52,2 %) byl však nižší než podíl obcí za celou ČR.“¹⁴⁶

3.2.2 Kultura v Královéhradeckém kraji

V průzkumu *Kultura v regionech České republiky 2011* patřili obyvatelé Královéhradeckého kraje „k nadprůměrně spokojeným s kulturním životem a také k velmi spokojeným s prací zástupců obcí či měst“¹⁴⁷.

Oproti tomu v analytických dokumentech kraje lze najít konstatování nesoucí se v kritickém duchu:

„V rámci kulturních a kreativních odvětví převládají v regionu spíše tradiční instituce (paměťové instituce: muzea, galerie aj.; dále pak divadla, koncertní sály, kina apod.), jejichž role pro rozvoj kultury je zásadní a nezastupitelná, avšak z hlediska ekonomického obvykle generují malý profit na rozdíl od progresivních odvětví kulturních průmyslů. Jejich provoz je navíc velmi náročný z hlediska zajištění vhodných prostor i lidských zdrojů.

V regionu působí málo skutečně významných kreativních subjektů. Nefungují zde žádné kreativní klastry či inkubátory. [...]

V oblasti živého umění působí v Královéhradeckém kraji nepřeborné množství institucí a těles. Obecným problémem je rovněž podfinancování, které se projevuje jak v otázce stavu a vybavenosti prostor vhodných ke kulturní produkci, tak v otázce nízkých platů pro jednotlivé umělce. Tato skutečnost limituje uměleckou úroveň jednotlivých produkcí a také motivaci zúčastněných aktérů. Velmi

---

¹⁴⁵ Ibid.

¹⁴⁶ Ibid., s. 49.

¹⁴⁷ PATOČKOVÁ, Věra, Daniel ČERMÁK a Kateřina VOJTÍŠKOVÁ. *Kultura v krajích České republiky*, s. 353.

významným obohacením kulturního života v Královéhradeckém kraji jsou každoroční hudební a divadelní festivaly.“¹⁴⁸

Zde si dovolme úryvek z publikace *Kultura v krajích České republiky*, jenž velmi stručně, avšak pro potřeby práce dostatečně, nastiňuje kulturní dění v kraji:

„Královéhradecký kraj je tradičně spjatý s neprofesionálními uměleckými aktivitami, jako jediný v ČR zřizuje instituci, která je centrem amatérské kultury, pořádá postupové přehlídky a působí jako odborný servis (Středisko amatérské kultury Impuls). V kraji se koná nejstarší festival amatérského divadla na světě (od roku 1931), Jiráskův Hronov, který nabízí také tematické semináře a dílny. [...] V oblasti profesionálního živého umění působí v krajském městě mezi diváky oblíbené a odborníky vysoko ceněné Klicperovo divadlo.“¹⁴⁹

Klicperovo divadlo, Divadlo Drak i Filharmonie Hradec Králové jsou obecně prospěšné společnosti založené Královéhradeckým krajem a městem Hradec Králové.

Ze SWOT analýzy¹⁵⁰, jež je součástí Strategie rozvoje, se zaměříme pouze na body týkající se agendy kulturních domů:

Silné stránky:

- řada drobných kulturních těles v regionu působících na dobrovolnické bázi
- pravidelné konání kulturních akcí a festivalů nadregionálního významu

Slabé stránky:

- nedostatečný stav a vybavenost prostor vhodných ke kulturní produkci
- rostoucí problém smysluplného využití některých historických sakrálních staveb
- neexistence významných středisek cestovního ruchu jiného než přírodního charakteru, v nichž by bylo pro návštěvníka smysluplné trávit více dní (s výjimkou období výjimečných akcí typu významných festivalů)

---

¹⁴⁸ Centrum investic, rozvoje a inovací. *Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027* [online]. Hradec Králové, 2019, s. 32–33 [cit. 06.04.2020]. Dostupné z: <https://www.cirihk.cz/files/srk/strategie-rozvoje-khk-2021-2027.pdf>

¹⁴⁹ PATOČKOVÁ, Věra, Daniel ČERMÁK a Kateřina VOJTÍŠKOVÁ. *Kultura v krajích České republiky*, s. 354.

¹⁵⁰ Centrum investic, rozvoje a inovací. *Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027*, s. 54–55.

Příležitosti:

- pokračující ekonomický růst, rostoucí kupní síla a zvyšující se ekonomický potenciál institucí
- vyšší společenská akceptace kultury jako zásadního činitele rozvoje a zvyšování kvality života

Ohrožení:

- nedostatečná dotační podpora rozvoje cestovního ruchu a kultury
- přetrvávající podfinancování resortu kultury v České republice
- nízké finanční ohodnocení pracovníků v kultuře a cestovním ruchu u organizací financovaných z veřejných zdrojů, odliv kvalifikovaných a schopných pracovníků do jiných odvětví ekonomiky
- nárůst sociálních problémů ve společnosti na úkor preference kultury
- nárůst preference virtuální zábavy/kultury nad kulturou reálnou
- legislativní a veřejnosprávní komplikace limitující rozvoj kultury v regionech

Pro vysvětlení posledního bodu musíme přejít do části věnované regionálnímu rozvoji: „Samotnými obcemi je jako nejpálčivější problém vnímán extrémní nárůst administrativní zátěže, nepřehledná legislativa, špatná dostupnost a administrativní náročnost dotačních programů, jakož i jejich nevhodná tematická struktura a nevhodná finanční proporcionalita.“¹⁵¹

V návrhové části je strategický cíl *vysoká úroveň kultury a trávení volného času* rozdělen na dvě tematické oblasti.

„První tematickou oblastí, na kterou se tento strategický cíl zaměřuje, je podpora konání kulturních a společenských aktivit včetně zajištění potřebné infrastruktury, podpora organizací působících v živé kultuře a místním kulturním životě včetně zlepšení motivace a financování pracovníků. Dále je strategický cíl zaměřen na propagaci regionální živé kultury, spolupráci mezi kulturními organizacemi a jejich propojování s dalšími lokálními subjekty včetně místních firem. Důraz je kladen rovněž na propojování kulturních aktivit s dalšími volnočasovými aktivitami na regionální úrovni.“¹⁵²

Navrhovaná intervence kraje je následující:

---

¹⁵¹ Ibid., s. 21.

¹⁵² Ibid., s. 97.

- „Stanovení vize a vytvoření strategického rámce rozvoje kultury v Královéhradeckém kraji v oblasti živé kultury a místního kulturního života
- Podpora flexibility nástrojů v oblasti kultury umožňující její lepší podporu
- Přizpůsobení krajských dotačních titulů potřebám kultury
- Spolupráce na šíření povědomí o tématu
- Přizpůsobení vzdělávání potřebám a možnostem uplatnění v oboru
- Vzdělávání, propojování, osvěta, publikace příkladů dobré praxe
- Impuls HK – využití rozvojového potenciálu
- Zavedení regionálního systému prestiže v oblasti kultury
- Podpora informačního servisu o živé kultuře, zprehledňování nabídky kulturních akcí
- Organizace setkávání a spolupráce pořadatelů významných kulturních akcí¹⁵³

Druhou oblastí je potom péče o kulturně-historické dědictví regionu.

Kraj nemá samostatný veřejný koncepční dokument pro oblast kultury nad rámec citované strategie.

3.3 Okres Náchod

Jedná se o okres vymezený vyhláškou č. 564/2002 Sb.¹⁵⁴, respektive zákonem č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů, jenž 1. 1. 2021 vstupem v účinnost danou vyhlášku nahradí. Tento zákon okres Náchod vymezuje „správními obvody obcí s rozšířenou působností Broumov, Jaroměř, Náchod a Nové Město nad Metují“¹⁵⁵.

Náchodský okres sousedí na severu i na východě s Polskem. V oblasti turistického ruchu je oblast nazývána Kladským pomezím. V průběhu historie byla hranice s dnes již polským Kladskem a Slezskem nestálá, proto tu docházelo k míšení obyvatelstva. Je to jedna z mála oblastí, kde česká většina sahala i za druhé světové války až za německou hranici do tzv. Českého koutku v Kladsku. Za války bylo Náchodsko obklopeno Sudety dokonce ze tří stran, včetně tehdy německého Broumova, Teplic nad Metují a Meziměstí. S odsunem Němců byli z nově polského území vyhnáni i Češi.

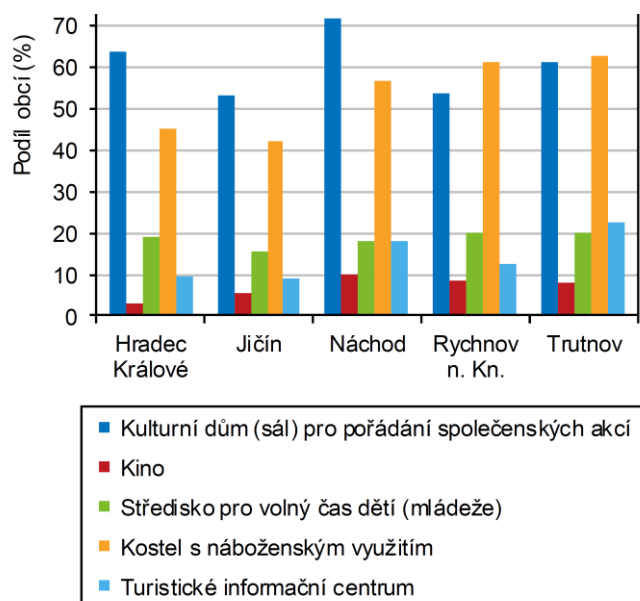
¹⁵³ Ibid., s. 98.

¹⁵⁴ Vyhláška č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy.

¹⁵⁵ Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů, § 4, odst.7, písm. c).

Se 110 tisíci obyvateli je okres jejich počtem na třetím místě v kraji. Po okresu Hradec Králové je tu nejhustější osídlení¹⁵⁶ a nejstarší obyvatelstvo¹⁵⁷. Jen ve dvou okresech obyvatelstva ubývá – v trutnovském a náchodském.¹⁵⁸ Oproti ostatním okresům tu je nejvyšší podíl nezaměstnaných, v roce 2018 to byly 3,04 %.¹⁵⁹ V porovnání s krajským průměrem je tu nižší podíl obyvatelstva bez vzdělání, ale také s vysokoškolským vzděláním.¹⁶⁰

Podílem sídel s kulturním domem nebo sálem převyšuje ostatní okresy v kraji:

Graf 3: Veřejné občanské vybavení okresů k 31. 12. 2016¹⁶¹

¹⁵⁶ Český statistický úřad. Charakteristika okresu Náchod. *Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové* [online]. 2020 [cit. 06.04.2020].

Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/charakteristika_okresu_nachod

¹⁵⁷ Český statistický úřad, krajská správa v Hradci Králové. *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Královéhradeckého kraje: 2017*, s. 105.

¹⁵⁸ Český statistický úřad. Pohyb obyvatelstva. *Veřejná databáze* [online]. 2018 [cit. 06.04.2020]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM05D&z=T&f=TABULKA&katalog=31737&c=v332~3__RP2018

¹⁵⁹ Český statistický úřad. Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a podíl nezaměstnaných osob. *Veřejná databáze* [online]. 2018 [cit. 06.04.2020]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM11-A&z=T&f=TABULKA&skupId=766&katalog=30853&pvo=ZAM11-A&str=v200&c=v3~3__RP2018&u=v200__VUZEMI__101__40584

¹⁶⁰ Český statistický úřad. Tab. 112 Obyvatelstvo podle pohlaví a podle věku, rodinného stavu a nejvyššího ukončeného vzdělání. *Veřejná databáze* [online]. 2011 [cit. 06.04.2020].

Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&pvo=OTOK112&vyhltext=pr%25C5%25AFm%25C4%259Brn%25C3%25BD%2Bv%25C4%259Bk&bkv=cHLFr23Em3Juw70gdsSbaw..&z=T&f=TABULKA&katalog=all&pvo=101&pvoch=40584>

¹⁶¹ Český statistický úřad, krajská správa v Hradci Králové. *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Královéhradeckého kraje: 2017*, s. 49.

Jak bylo uvedeno výše, NIPOS na podzim roku 2018 v této oblasti evidoval 8 kulturních domů. Práce se bude zabývat sedmi z nich, vynechává Meziměstí pro absenci profesionální divadelní produkce.

Dva z prostorů NIPOS považuje současně za stagionu – Divadlo Dr. Josefa Čížka provozované BERÁNKEM Náchod, a. s. a jaroměřské Městské divadlo provozované Městským kulturním střediskem (dále jako MKS) Jaroměř.

3.4 Shrnutí poznatků o prostředí

V České republice, včetně náchodského okresu, je rozvinutá infrastruktura kulturních domů, na něž se váže značný nemovitý i movitý majetek.

Na státní i na krajské úrovni je pociťováno podfinancování, což zapříčiňuje nedostatečnou kvalifikaci a motivaci pracovníků v kulturních zařízeních, nedostatečnou, zvláště pak technologickou, vybavenost kulturních prostor a jejich zastaralost. Řešením financování má být vyjasnění vztahů jednotlivých úrovní správy, koncepčnost na všech úrovních a snad také spolupráce soukromého, veřejného a neziskového sektoru.

Nedostatky jsou i v oblasti legislativy. Na celostátní úrovni je to potřeba koncepčního uchopení kultury a kulturních institucí, kraje a obce se potýkají především s nepřehledností norem a administrativní zátěží, na což mají většinou vliv také centrální orgány.

Královéhradecký kraj se vyznačuje poměrně starým obyvatelstvem a nízkou nezaměstnaností. Kultura je charakteristická především rozsáhlou neprofesionální činností a tradičními divadelními i hudebními festivaly.

Okres Náchod je příhraničním okresem a polohou i historickými okolnostmi je dodnes znatelně postižena oblast Broumovska, což se projevuje nejvyšším úbytkem obyvatelstva v rámci kraje. Okres má nadprůměrný počet budov občanské vybavenosti.

4 Kvalitativní analýza organizací

V předchozích kapitolách jsou zanalyzovány možnosti a překážky legislativního prostředí a zobecněné poznatky o podmínkách pro kulturní domy v regionu i obecně v České republice. Úkolem této a následující kapitoly je zkoumat, zda a jak se s těmito aspekty potýkají kulturní domy v praxi.

4.1 Příspěvkové organizace

4.1.1 Městské kulturní středisko Jaroměř

4.1.1.1 Charakteristika města

V roce 2019 měla Jaroměř 12 433 obyvatel a v okrese tak zaujímá druhou příčku. Ze zkoumaných měst je dojezdový čas odtud do centra Hradce Králové nejkratší: méně než 25 minut, čistý čas jízdy vlaku-rychlíku je dokonce 14 minut. V roce 2022 by měla být obě města spojena dálnicí.¹⁶²

Jaroměř byla součástí *Průzkumu potřeb v sociálně vyloučených lokalitách Královéhradeckého kraje*: „Celkový počet osob žijících v sociálním vyloučení je v Jaroměři odborníky na problematiku sociálních věcí odhadován na 2 000, což by představovalo 15 % z celkového počtu obyvatel.“¹⁶³

Ve SO ORP Jaroměř byla v roce 2017 po Broumově druhá nejvyšší nezaměstnanost v kraji: 3,81 %.¹⁶⁴ Ze sledovaných měst dosáhla Jaroměř nejvyššího přirozeného přírůstku (1,8 ‰) a vykazovala celkový přírůstek 0,7 ‰, ve zbylých městech kromě Červeného Kostelce obyvatelstva ubylo (čtyři z měst mají pod -7 ‰).¹⁶⁵

Od roku 2010 je nejsilnějším politickým uskupením Volba pro město, v předchozím volebním období byla druhá po ODS. V roce 2018 získalo ANO 2011 s Volbou pro město shodně pět členů zastupitelstva, v radě mají tyto subjekty po dvou mandátech, stejně jako Hnutí dobrých proměn. Jednoho radního má ODS.

---

¹⁶² Ministerstvo dopravy České republiky. Mapa projektů. *Ministerstvo dopravy* [online]. 2020 [cit. 07.04.2020]. Dostupné z: <https://www.mdcz.cz/Mapa>

¹⁶³ UHEREK, Zdeněk et al. *Průzkum potřeb v sociálně vyloučených lokalitách Královéhradeckého kraje* [online]. Praha: Etnologický ústav AV ČR, v.v.i., 2010, s. 27. Dostupné z: <http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/pruzkum-potreb-vyloucene-lokality.pdf>

¹⁶⁴ Český statistický úřad, krajská správa v Hradci Králové. *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Královéhradeckého kraje: 2017*, s. 73.

¹⁶⁵ Český statistický úřad. *Pohyb obyvatelstva* [online; cit. 06.04.2020]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM05D&z=T&f=TABULKA&katalog=31737&c=v332~3__RP2018

„Z hlediska cestovního ruchu není město Jaroměř, i přes řadu unikátních památek a historických událostí, vyhledáváno. Chybí rekonstrukce centra města, upravenost fasád, dostavba centra, kapacity k ubytování, koncepce rozvoje.“¹⁶⁶

Divadlu se ve městě věnuje MKS Jaroměř a loutkovému Boučkovu divadlu (BOŇI Jaroměř, z. s.). Do roku 2015 se tu konaly loutkářské divadelní přehlídky Boučkova Jaroměř a Jaroměřské loutkaření.¹⁶⁷ Hudební festivaly reprezentuje Brutal Assault a tanci se věnuje festival TANFEST.

„Další pravidelné kulturní akce zajišťují Městské kulturní středisko, Městské muzeum, Městská knihovna, Železniční muzeum a různé spolky v Jaroměři a na území pevnosti Josefov, zejména První vojenskohistorické muzeum M. Frosta a další. Jedná se o škálu akcí pro různé věkové skupiny obyvatel, jednorázové akce i několikadenní festivaly, které se konají na různých místech a využívají rozmanitost místního prostředí.“¹⁶⁸

4.1.1.2 Vztah kulturního domu a samosprávy

Pod MKS Jaroměř spadá od roku 2015 i Pevnost Josefov. Předtím objekt spravovala samostatná organizační složka města. Důvodem pro převod byla snaha města převést více agendy na příspěvkové organizace. Činnost pevnosti měla blíže k činnosti muzea, avšak tehdejší ředitel MKS a současný starosta Josef Horáček z neznámého důvodu projevil zájem o začlenění této organizace do MKS. Podle současné ředitelky MKS Moniky Brychové by Pevnost Josefov mohla být samostatnou příspěvkovou organizací.¹⁶⁹

Toto spojení omezuje činnost především tak, že se ředitelka snaží, aby organizace nebyla plátcem DPH, a tudíž hlídá výši příjmů a omezuje například pronájmy prostor a nákupy suvenýrů.¹⁷⁰

---

¹⁶⁶ City Upgrade s.r.o. *Strategický plán rozvoje města Jaroměř 2017 - 2032: Města na soutoku historie, krajiny třech řek a společného života* [online]. Praha, 2017, s. 16 [cit. 06.04.2020]. Dostupné z:

<https://jaromer.cityupgrade.cz/vize/jaromer-strategicky-plan-rozvoje-textova-cast.pdf>

¹⁶⁷ ŠVANDA, Jiří. Stále živá tradice loutkářství. *Kladské pomezí: turistické noviny*. Zima 2017–2018. 2017, s. 1.

Dostupné z: https://www.skalyadrspach.cz/e_download.php?file=data/editor/75cs_1.pdf&original=KLADSKEPOMEZI-Noviny_2017-ZIMA-web.pdf

¹⁶⁸ City Upgrade s.r.o. *Strategický plán rozvoje města Jaroměř 2017 - 2032*, s. 21.

¹⁶⁹ BRYCHOVÁ, Monika. Rozhovor ze dne 16. 1. 2020.

¹⁷⁰ Ibid.

Starosta Josef Horáček byl ředitelem MKS do svého zvolení do funkce v listopadu 2018. Následně jmenovala rada města do funkce ředitelky Moniku Brychovou. Ta v radě cítí podporu. Město do dramaturgie nezasahuje, kulturní komise pouze koordinuje akce města a termíny dalších akcí ve městě.¹⁷¹

4.1.1.3 Poslání a předmět činnosti

„Účelem zřízení Městského kulturního střediska Jaroměř je zajišťování veřejných služeb kultury, zejména nabídky kulturních, zájmových a vzdělávacích aktivit pro občany a návštěvníky města.

Dále zpřístupňování, péče o zachování a udržování hradebních a s pevností Josefov souvisejících objektů a jejich turistické, volnočasové, vzdělávací a kulturní využití. Poskytování veřejných služeb souvisejících s hlavním účelem, sloužících k uspokojování kulturních, výchovných, vzdělávacích a informačních potřeb veřejnosti.“¹⁷²

Zřizovací listina činnost podrobně vyjmenovává ve čtrnácti bodech. Ve stručném znění jsou to:

1. pořádání kulturních akcí
2. propagace organizace a města
3. pořádání kurzů a jiných vzdělávacích akcí
4. nabídka kulturních a vzdělávacích aktivit pro děti a mládež
5. sdružování zájemců o aktivní zájmovou a uměleckou činnost
6. vydávání neperiodických publikací
7. půjčování divadelních kostýmů
8. spolupráce se sponzory na akcích spojených s kulturou
9. pořádání burzy předmětů související s předmětem činnosti a zájmovou činností
10. pronájem majetku
11. výstavní činnost
12. poskytování průvodcovských a informačních služeb pro turisty
13. prodej turistických tiskovin a upomínkových předmětů
14. péče o sbírky předmětů spojených s významnými osobnostmi veřejného kulturního dění

---

¹⁷¹ Ibid.

¹⁷² Jaroměř. *Zřizovací listina: Městské kulturní středisko Jaroměř* [online]. Jaroměř, 2015. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=42041919&subjektId=294866&spis=651584>, článek IV.

Všechny tyto body spadají podle zřizovací listiny do hlavní činnosti, jelikož doplňkovou činnost výslovně nepovoluje, s čímž korespondují i účetní výkazy.

Zde si ještě jednou připomeňme znění zákona: „Územní samosprávný celek zřizuje příspěvkové organizace pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.“¹⁷³ Nabízí se otázka, zda je v působnosti obce půjčování divadelních kostýmů, pronájem majetku nebo třeba prodej turistických tiskovin a upomínkových předmětů.

Jan Břeň, právník zabývající se zejména problematikou obecní samosprávy,¹⁷⁴ k hlavní činnosti příspěvkových organizací v roce 2003 napsal:

„Příspěvkové organizace nejsou zřizovány za účelem podnikání, v činnostech prováděných v rámci výkonu své hlavní činnosti nemohou podnikat [...]

V této souvislosti je vhodné uvést např. rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 19. ledna 2000 (sp. zn.: SJS 649/2000 28 Ca 13/99), který ve věci žalobce – Správy Pražského hradu, příspěvkové organizace proti žalovanému – Magistrátu hl. m. Prahy, o uložení pokuty za podnikání bez živnostenského oprávnění, konstatoval, že prodej upomínkových předmětů a pohlednic, vztahujících se ke kulturní památce Pražský hrad, příspěvkovou organizací Správa Pražského hradu, není činností, která patří mezi úkoly Kanceláře prezidenta republiky (tj. zřizovatele příslušné příspěvkové organizace), k jejichž plnění může Kancelář zřizovat příspěvkové organizace; je činností vykonávanou za účelem dosažení zisku.“¹⁷⁵

MKS pořádá činoherní divadelní představení a představení Boučkova loutkového divadla, dále filmové projekce (tzv. Kinoklub) a koncerty. Občasně organizuje besedy a plesy a mimo kulturní oblast zajišťuje kurzy jógy a cvičení.

MKS také zaštiťuje činnost tří zájmových uskupení: Divadelního souboru Vrchlický, Fotoklubu MKS a Pěveckého sboru Jaromír.

---

¹⁷³ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 27, odst. 1.

¹⁷⁴ Institut pro veřejnou správu Praha. Mgr. Jan Břeň: *Základní charakteristika veřejné správy, druhé aktualizované vydání* [online]. 2017 [cit. 08.04.2020]. Dostupné z: https://www.institutpraha.cz/obj/obsah_fck/Zahranicni%20spoluprace/Anotace%20na%20web%20ZCHVS%20II.pdf

¹⁷⁵ BŘEŇ, Jan. Příspěvkové organizace. *Moderní obec: Odborný časopis pro komunální politiku a regionální rozvoj* [online]. 2003, roč. IX., č. 2, s. 42. Dostupné z: https://energie21.cz/wp-content/uploads/pdf/moderni_obec/MO0203.pdf

4.1.1.4 Povinnosti a pravomoci uložené ustavujícími a jinými dokumenty

„Statutárním orgánem příspěvkové organizace je ředitel, který je do funkce jmenován a z ní odvoláván zřizovatelem. Tuto funkci zřizovatele plní rada města.“¹⁷⁶ Zřizovací listina dále vymezuje jeho odpovědnost: „Ředitel odpovídá za činnost a finanční hospodaření příspěvkové organizace [...] Dále ředitel odpovídá za nakládání s majetkem ve vlastnictví příspěvkové organizace a za nakládání s majetkem ve vlastnictví zřizovatele a jiných osob, který příspěvková organizace využívá.“¹⁷⁷

„Ostatní pracovníci MKS jsou vybíráni ředitelem, u střediska Pevnost Josefov na návrh vedoucího střediska. Pracovní smlouvy s nimi uzavírá MKS Jaroměř.“¹⁷⁸

Monika Brychová při rozhovoru pravidla pro přijímání darů zjednodušila na tvrzení, že MKS nesmí přijímat dary, a dodává, že tedy žádné finanční dary nepřijímají. Materiální dary přijímají minimálně, například do tomboly.¹⁷⁹ Zřizovací listina však možnost přijetí jakéhokoli daru podmiňuje pouze souhlasem zřizovatele.¹⁸⁰

4.1.1.5 Vnitřní organizační struktura

MKS působí hned na čtyřech místech. V budově divadla sídlí ředitelka, kulturní referentka, účetní a správce budovy. Dále zde má zázemí správkyň dvou josefovských objektů – sálu Důstojnické besedy a Nové radnice. V objektu Pevnosti Josefov sídlí zástupkyně ředitelky, pokladní, kulturní referentka a dva techničtí pracovníci.¹⁸¹

„Všichni pracovníci včetně externistů jsou podřízeni řediteli MKS. U střediska Pevnost Josefov je řízení dvoustupňové: ředitel MKS – vedoucí střediska – ostatní zaměstnanci střediska Pevnost Josefov.“ Organizační řád dále uvádí, že se podle potřeb podílejí na akcích MKS i účetní a správce kulturních zařízení Josefov.¹⁸²

---

¹⁷⁶ Jaroměř. *Zřizovací listina: Městské kulturní středisko Jaroměř* [online]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=42041919&subjektId=294866&spis=651584>, článek V., odst. 2.

¹⁷⁷ Ibid., článek V., odst. 4.

¹⁷⁸ Městské kulturní středisko Jaroměř. *Organizační řád Městského kulturního střediska Jaroměř*. Jaroměř, 2019, článek 3, odst. 2.

¹⁷⁹ BRYCHOVÁ, Monika. Rozhovor ze dne 16. 1. 2020.

¹⁸⁰ Jaroměř. *Zřizovací listina: Městské kulturní středisko Jaroměř* [online]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=42041919&subjektId=294866&spis=651584>, článek VIII., odst. 1, písm. b).

¹⁸¹ Městské kulturní středisko Jaroměř. *Organizační řád Městského kulturního střediska Jaroměř*, článek 3.

¹⁸² Ibid., článek 3.

„Kolektivy zájmové činnosti jsou podřízeny řediteli MKS. Neuzavírají svým jménem smlouvy ani jiná ujednání. Jejich hospodaření je nedílnou součástí hospodaření MKS. Veškeré nákupy předmětů a prostředků potřebných pro jejich činnost povoluje ředitel MKS.“¹⁸³ MKS jim poskytuje prostory, propagaci a hradí náklady spojené se soutěžení a zájezdy.

4.1.1.6 Nefinanční podpora městem

Příspěvková organizace hospodaří s městským majetkem, který má částečně ve výpůjčce a částečně v nájmu. Organizace využívá Technických služeb města Jaroměř, především na zajištění venkovních akcí. V minulosti se jednalo především o půjčování zařízení, která si však MKS již pořídilo do svého majetku. Město je také organizací oporou při vedení účetnictví.¹⁸⁴ Podle výroční zprávy spolupracuje MKS také s Úřadem práce a Probační a mediační službou, které jim bezplatně dodávají pracovníky na pomocné práce.¹⁸⁵

4.1.1.7 Kontrolní mechanismy a zveřejňování informací

„V MKS je podle zákona č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě [...] zaveden vnitřní kontrolní systém, který se člení na řídicí kontrolu a interní audit.

Město Jaroměř nahrazuje funkci auditu v souladu s § 29/5¹⁸⁶ zák. výkonem veřejnosprávní kontroly v MKS.“¹⁸⁷ V praxi tedy kontrolu provádí referent kontroly z městského úřadu.

Na webu MKS nejsou účetní výkazy ani výroční zprávy. Je tu jen výpis z obchodního rejstříku. V rejstříku jsou potom účetní závěrky, nejnovější za rok 2017, zřizovací listina a její změny a jmenování a ukončení funkce ředitele. Aktuální účetní výkazy jsou přístupné na webu Monitor¹⁸⁸, MKS tu zveřejňuje mimo jiné i přílohu účetní závěrky s velmi podrobně rozepsanými doplňujícími informacemi k položkám rozvahy a výkazu zisku a ztrát¹⁸⁹. Zprávy o činnosti

---

¹⁸³ Ibid., článek 3.

¹⁸⁴ BRYCHOVÁ, Monika. Rozhovor ze dne 16. 1. 2020.

¹⁸⁵ Městské kulturní středisko Jaroměř. *Výroční zpráva za rok 2019: Městského kulturního střediska Jaroměř, Pevnost Josefov - Bastion I. a podzemí*. Jaroměř, 2019.

¹⁸⁶ Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, § 29, odst. 5.

¹⁸⁷ Městské kulturní středisko Jaroměř. *Organizační řád Městského kulturního střediska Jaroměř*, článek 5.

¹⁸⁸ MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *Monitor: informační portál Ministerstva financí* [online]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

¹⁸⁹ MĚSTSKÉ KULTURNÍ STŘEDISKO JAROMĚŘ. Příloha účetní závěrky za období 09.2019. In: *Monitor: informační portál Ministerstva financí* [online; přístup 04.04.2020]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/13585185/prehled?rad=t&obdobi=1909>

organizace zhotovuje, avšak nezveřejňuje. V registru smluv uveřejňuje především smlouvy přímo se týkající kulturních pořadů. Město Jaroměř v něm potom zveřejňuje smlouvy týkající se výpůjčky a nájmu nemovitostí.

4.1.1.8 Další aspekty právní formy v praxi

Ředitelka MKS uvádí jako nevýhodu právní formy, že rozhodovací procesy, k nimž se musí vyjádřit město, trvají dlouho – například úpravy majetku. Uvedené příklady značně souvisí s tím, že je divadlo památkově chráněno, ale také s tím, že se jedná o městský majetek. Dále upozorňuje na to, že o případných finančních přebytcích nemůže rozhodovat samostatně, ale musí žádat na městě a významné zakázky kontroluje auditor.

Jako výhodu uvádí, že organizace má jistý příspěvek, což jí ulehčuje plánování.¹⁹⁰

4.1.2 Městské kulturní středisko Červený Kostelec

Vzhledem k zaneprázdněnosti ředitele Tomáše Šimka nebylo možné se s ním setkat. Informace tedy vycházejí především z veřejně dostupných zdrojů.

4.1.2.1 Charakteristika města

V roce 2019 byl počet obyvatel Červeného Kostelce přibližně 8 350. V rámci zkoumaných měst má Kostelec nejnižší nezaměstnanost (2,18 %) a nejvyšší celkový přírůstek obyvatel (2,4 ‰). Kladné jsou obě jeho složky – přirozený (1,3 ‰) i přírůstek stěhování (1,1 ‰).

V Kostelci je dlouhodobě, silná KDU-ČSL a různá sdružení nezávislých kandidátů. Po volbách v roce 2014 utvořily radniční koalici SNK pro rozvoj města, Spoluobčané a „KOSTELEC PRO LIDI“ bez vítězné KDU-ČSL.¹⁹¹ V roce 2018 sestavili koalici KDU-ČSL, Spoluobčané a Město+, tentokrát bez sdružení Pro rozvoj města.

„V městě je přítomno několik významných kulturních zařízení a institucí, díky nimž je celkové kulturní zázemí a prostředí města na dobré úrovni. Patří mezi ně Divadlo J. K. Tyla, Kino Luník, městská knihovna, městská výstavní síň či domek Boženy

---

¹⁹⁰ BRYCHOVÁ, Monika. Rozhovor ze dne 16. 1. 2020.

¹⁹¹ BEDNÁŘ, Pavel. Červený Kostelec má koalici, zná i starostu. *Náchodský deník* [online]. 2014 [cit. 08.04.2020]. Dostupné z: https://nachodsky.denik.cz/zpravy_region/cerveny-kostelec-ma-koalici-zna-i-starostu-20141030.html

Němcové.“¹⁹² Na poli loutkového divadla působí Loutkářský soubor RADOST. Soubor spolupořádá každoroční regionální loutkářskou přehlídku.

„Ve městě se každé léto koná Mezinárodní folklorní festival (MFF), nejvýznamnější kulturní akce svého druhu v Královéhradeckém kraji.“¹⁹³

4.1.2.2 Poslání a předmět činnosti

„Účelem a předmětem činnosti městského kulturního střediska je zajišťovat kulturní, společenské a vzdělávací akce, zajišťovat reklamní a propagační činnost, provozovat filmová představení, vydávání periodických a neperiodických tiskovin, agenturní činnost v oblasti kultury a umění, poskytovat informace, pronájem a půjčování věcí movitých, zprostředkovatelská činnost, koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, provozovat nebytové prostory a poskytovat je ke krátkodobému pronájmu, provozovat Domek Boženy Němcové.“¹⁹⁴ Tak vymezuje zřizovací listina hlavní činnost příspěvkové organizace a opět je nasnadě otázka, zda reklamní činnost, prodej zboží a pronájem majetku patří mezi úkoly města. Příjmy z reklamy se však v účetní závěrce projevují v doplňkové činnosti.

MKS je na poli organizace kultury ve městě nejvýznamnější institucí. „Kromě organizačních aktivit také provozuje Domek Boženy Němcové, Divadlo J. K. Tyla, kino Luník, městskou výstavní síň a Grafoklub. Pořádá Mezinárodní folklorní festival, Divadelní festival [též zvaný jako Východočeská přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla], Dětský filmový festival a Loutkářský festival, dále pořádá různé kurzy, zájmové kroužky. Pod jeho záštitou působí Divadelní soubor Na tahu, Městská dechová hudba, Dětský folklorní soubor – Hadárek, Loutkářský sbor – Radost a Vlastivědní spolek.“¹⁹⁵

---

¹⁹² Východočeská rozvojová s.r.o. *Strategický plán města Červený Kostelec pro období 2014 - 2020: Profil města* [online]. Červený Kostelec, 2014, s. 77–78.

Dostupné z: https://www.cervenykostelec.cz/Media/ContentItems/16061_strategicky-plan-rozvoje/sp-cerveny-kostelec-profil-mesta.pdf

¹⁹³ Červený Kostelec. In: *Wikipedie: Otevřená encyklopedie* [online]. 2020 [cit. 08.04.2020]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=%C4%8Cerven%C3%BD_Kostelec&oldid=18360633

¹⁹⁴ Červený Kostelec. *Zřizovací listina: příspěvková organizace Městské kulturní středisko Červený Kostelec* [online]. Červený Kostelec, 2009.

Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=12972851&subjektId=681782&spis=650814>, článek III.

¹⁹⁵ Východočeská rozvojová s.r.o. *Strategický plán města Červený Kostelec pro období 2014 - 2020: Profil města*, s. 79.

Na svých webových stránkách MKS uvádí, že poskytuje klientům akce na klíč a nabízí marketingové a reklamní služby.¹⁹⁶

4.1.2.3 Povinnosti a pravomoci uložené ustavujícími a jinými dokumenty

Statutárním orgánem je ředitel, kterého do funkce jmenuje rada města. „Ředitel uzavírá jménem organizace smlouvy související s hospodařením a činností organizace, vydává organizační řád.“¹⁹⁷

K absenci organizačního řádu se Tomáš Šimek vyjádřil následovně: „Směrnice Organizační řád není zákonem vyžadována a nemáme ji.“¹⁹⁸ V následujícím e-mailu dodává: „Každý pracovník má svoji pracovní pozici a zařazení zakotvené v pracovní smlouvě.“¹⁹⁹

4.1.2.4 Vnitřní organizační struktura

O produkční činnost se tu vedle ředitele starají dvě kulturní referentky. Organizace má vlastní účetní. Dále pod ředitele spadají správce divadla a správce kina.

Jak je uvedeno výše, MKS zaštiťuje činnost několika volnočasových uskupení.

4.1.2.5 Kontrolní mechanismy a zveřejňování informací

Rada města vykonává funkci zřizovatele, včetně kontrolní činnosti. Ředitel má povinnost předkládat jí zprávu o činnosti a o hospodaření.²⁰⁰

Organizace má poměrně nedávnou zkušenost s porušováním účetních předpisů:

„Rada města na svém zasedání odsouhlasila provést v MKS forenzní audit za období 1/2013 až 4/2014. Při jeho provádění v příspěvkové organizaci MKS, která disponuje veřejnými prostředky, byly zjištěny nedostatky: neprovádění inventarizace majetku a závazků, chybějící nebo chybné vnitřní organizační normy, nedodržování základních povinností k vedení účetnictví s dopady na věrné vykázání finanční pozice atd.“²⁰¹

---

¹⁹⁶ Městské kulturní středisko Červený Kostelec. O nás. *Městské kulturní středisko* [online; cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <http://www.mksck.cz/page/8865/o-nas>

¹⁹⁷ Červený Kostelec. *Zřizovací listina: příspěvková organizace Městské kulturní středisko Červený Kostelec* [online]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=12972851&subjektId=681782&spis=650814>, článek IV.

¹⁹⁸ ŠIMEK, Tomáš. E-mailová korespondence 12.–16. 3. 2020.

¹⁹⁹ Ibid.

²⁰⁰ Červený Kostelec. *Zřizovací listina: příspěvková organizace Městské kulturní středisko Červený Kostelec* [online]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=12972851&subjektId=681782&spis=650814>, článek VII.

²⁰¹ KOLLERTOVÁ, Marcela. Čas letí. *Červenokostelecký zpravodaj* [online]. Červen 2015, s. 4. Dostupné z: http://eldok.svkhhk.cz/out/Cervenokostelecky_zpravodaj/

Takto popsala situaci Marcela Kollertová, tehdejší radní Červeného Kostelce, ředitelka Kulturního a informačního střediska (dále jako KIS) Hronov a v současnosti ředitelka náchodského Beránku. Domnívá se, že se jednalo o nezanesení některých příjmů do účetnictví za účelem obohacení se. Dnes je již účetnictví organizace kontrolováno externím auditorem, jehož služby objednává město. Dále na středisko dohlíží kontrolní komise města.

Na webu MKS nejsou žádné dokumenty o hospodaření a činnosti. Ve sbírce listin obchodního rejstříku jsou účetní závěrky od vzniku až do roku 2019 s výjimkou let 2013 a 2014, které lze dohledat na webu Monitor²⁰². Velmi podrobné informace o hospodaření MKS lze najít v příloze k výsledku hospodaření města.²⁰³ Jsou tu podrobně rozepsané příjmy a výdaje z let 2013–2018.

V obchodním rejstříku jsou zakladatelské dokumenty a rozhodnutí o statutárním orgánu. V registru smluv MKS zveřejnilo jen smlouvu o přijímání platebních karet z roku 2018. Smlouvy s MKS zveřejněné jinými subjekty jsou především s divadly o představeních, ale také s Královéhradeckým krajem a Státním fondem kultury o poskytnutí dotací na Mezinárodní folklorní festival a s Ministerstvem zemědělství o záštitě ministra zemědělství pro tento festival. Zprávu o činnosti organizace vůbec nevyhotovuje, přestože jí to ukládá zřizovací listina²⁰⁴.

4.1.3 Kulturní a informační středisko Hronov

4.1.3.1 Charakteristika města

V roce 2019 měl Hronov 6 125 obyvatel. Z daných měst je tu druhé nejstarší obyvatelstvo (průměrný věk 44,4 let), druhý nejzápornější přirozený přírůstek (–5,3 ‰). Na druhou stranu je tu nejvyšší přírůstek stěhováním (4,1 ‰).

Do roku 2014 dominovala v zastupitelstvu i v radě města ODS. V daném roce se do zastupitelstva dostali zástupci devíti politických uskupení s 1–4 mandáty a sedm míst v radě města obsadili zástupci pěti z nich. Reálně však pět členů rady zůstalo stejných jako v předchozím období, protože kandidovali za jiné uskupení.

Cervenokostelecky_zpravodaj_2015/Cervenokostelecky_zpravodaj_2015_06.pdf

²⁰² MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Monitor: informační portál Ministerstva financí* [online]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

²⁰³ Červený Kostelec. *Závěrečný účet za rok 2018: nepovinné položky* [online]. 2018 [cit. 05.04.2020]. Dostupné z: https://www.cervenokostelec.cz/Media/ContentItems/20581_zaverecny-ucet-mesta-za-r/zaverecny-ucet-za-rok-2018-nepovinne.pdf

²⁰⁴ ČERVENÝ KOSTELEK. *Zřizovací listina: příspěvková organizace Městské kulturní středisko Červený Kostelec*. Červený Kostelec, 2009, článek VII.

V roce 2018 se rada města obměnila bez výjimky kompletně. Místa v ní si rozdělily „ROZVOJ MĚSTA“ a ANO 2011.

Od roku 1931 se tu pořádá festival amatérského divadla Jiráskův Hronov, nejstarší svého druhu v Evropě. Kulturní akce tu pořádá kromě KIS také knihovna. Jedná se o různé přednášky či semináře. Ve městě je Jiráskovo muzeum a rodný domek Aloise Jiráska. Není zde provozováno kino.

Kulturními prioritami města uvedenými ve *Strategickém plánu rozvoje města Hronov 2014–2020* je zvýšení podpory menších zájmových spolků, rekonstrukce Jiráskova divadla a rekonstrukce pódia v parku Aloise Jiráska.

4.1.3.2 Vztah kulturního domu a samosprávy

Původně provozovalo kulturní činnost ve městě především občanské sdružení Kruh. Město se k 1. 1. 2004 rozhodlo zřídit vlastní příspěvkovou organizaci, aby mělo kontrolu nad vloženými financemi.²⁰⁵

Ředitelka KIS Šárka Čmelíková cítí ve vedení města podporu. To nemá ambice do dramaturgie zasahovat.

4.1.3.3 Poslání a předmět činnosti

V rámci hlavního účelu „příspěvková organizace sdružuje čtyři okruhy činnosti:

1. Pořádání kulturních a společenských akcí ve městě a s tím spojené činnosti:
  - objednávání kulturních akcí pro dospělé a mládež
  - výběr dětských představení
  - pořádání a realizace společenských akcí
  - výroba plakátů a letáků
2. Zajištění plynulého chodu informačního centra, které poskytuje: [...]
  - předprodej permanentek a vstupenek na kulturní a společenské pořady [...]
  - nákup zboží za účelem dalšího prodeje, zaměřeného na cestovní ruch
  - zprostředkování služeb – předprodej vstupenek, permanentek
  - kopírování
  - výlepová služba
  - půjčování divadelních kostýmů
  - provoz bufetu

---

²⁰⁵ ČMELÍKOVÁ, Šárka. Rozhovor ze dne 10. 1. 2020.

3. Celoplošné zpravodajství a propagace města (v souladu se zákonem č. 46/2000 Sb.)
  - výroba a distribuce městského zpravodaje Hronovské listy U NÁS
  - reklamní a inzertní služby občanům
4. Organizační zajištění celostátní mezidruhové přehlídky amatérského divadla ČR se zahraniční účastí Jiráskův Hronov včetně zajišťování ubytování pro soubory a ostatní zainteresované osoby.²⁰⁶

Středisko tedy zajišťuje divadelní představení pro dospělé i děti, koncerty, jednodenní minifestivaly (přehlídky dětských tanečních, pěveckých a hereckých souborů), přednášky a výstavy. Dále středisko organizuje například taneční kurzy, vánoční a velikonoční trhy, venkovní projekce filmů, noc kostelů a některé další akce. Mimo uvedené zajišťuje i městské akce, jako je městský ples nebo pietní akce.²⁰⁷

I zde se můžeme ptát, zda by například nákup zboží za účelem dalšího prodeje, kopírování, výlepová služba, půjčování divadelních kostýmů a provoz bufetu neměly být v činnosti doplňkové. Do doplňkové činnosti je v zakladatelských dokumentech zařazen pouze pronájem prostor²⁰⁸, avšak v účetní závěrce za rok 2018 tvoří pronájem pouze třetinu příjmů z hospodářské činnosti. Polovinu těchto příjmů tvoří prodej služeb a zbytek jsou výnosy z prodaného zboží, které se v hlavní činnosti neobjevují vůbec.

Pod hlavičkou KIS Hronov působí Divadelní spolek Jiráskova divadla a fotoklub.

KIS spolupořádá Jiráskův Hronov spolu s městem Hronov a NIPOSem Praha. Ředitelka KIS roli své organizace vidí jako výkonnou produkci a nositele dotací. Za dramaturgii hlavního programu zodpovídá NIPOS.²⁰⁹

---

²⁰⁶ Hronov. *Dodatek č. 2 ke změně zřizovací listiny Kulturního a informačního střediska Hronov ze dne 29. 10. 2008* [online]. Hronov, 2017.

Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=48721930&subjektId=123517&spis=651383>, článek III.

²⁰⁷ ČMELÍKOVÁ, Šárka. Rozhovor ze dne 10. 1. 2020.

²⁰⁸ Hronov. *Dodatek č. 2 ke změně zřizovací listiny Kulturního a informačního střediska Hronov ze dne 29. 10. 2008* [online]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=48721930&subjektId=123517&spis=651383>, článek IV.

²⁰⁹ ČMELÍKOVÁ, Šárka. Rozhovor ze dne 10. 1. 2020.

4.1.3.4 Povinnosti a pravomoci uložené ustavujícími a jinými dokumenty

„Statutárním orgánem je ředitel/ředitelka. Statutární orgán příspěvkové organizace jmenuje a odvolává rada města [...]“²¹⁰

Článek vymezující majetková práva stanovuje, že „případný nájem svěřeného majetku může příspěvková organizace realizovat vždy jen se souhlasem zřizovatele“²¹¹. Kromě toho si také zřizovatel vyhrazuje právo bezplatně využít svůj majetek.

Organizační a provozní směrnice podléhají schválení zřizovatele.²¹²

4.1.3.5 Vnitřní organizační struktura

Zaměstnanci jsou podle pracoviště rozdělení do tří sekcí: kancelář (produkce, redakce *Hronovských listů*, administrativa, účetnictví), informační centrum a technika. Bezúplatně vypomáhají i ochotničtí herci a vedoucí fotoklubu.

Kromě ředitelky Šárky Čmelíkové se o produkční zajištění akcí starají dvě její kolegyně. Ty také vypomáhají v informačním centru, které má na starost samostatná pracovnice. Ředitelka je současně šéfredaktorkou *Hronovských listů U NÁS*. Organizace má samostatnou účetní, která se stará i o inzerci v periodiku. Agenda těchto pracovníků není striktně vymezena, pracovnice na mnohém spolupracují. Dále má KIS dva technické pracovníky, kteří spravují majetek.²¹³

U divadelního souboru a u fotoklubu se uvažuje o založení samostatného spolku. Pro KIS je současná situace výhodná kvůli výpomoci členů těchto uskupení na akcích, a díky tomu ušetřeným financím. Přítomnost ochotnického souboru je také výhodná jako směnná komodita, neboť díky výměně představení hostují v Hronově často soubory odjinud, přičemž ochotnická představení jsou oproti jiným akcím levnou záležitostí.²¹⁴ Fotoklub si svoji činnost řeší samostatně, divadelní soubor si ji také řeší do velké míry sám, ale na přípravě některých zájezdů se podílí zaměstnanci KIS.

---

²¹⁰ Hronov. *Změna zřizovací listiny: Kulturní a informační středisko Hronov* [online]. Hronov, 2008. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=41643668&subjektId=123517&spis=651383>, článek V.

²¹¹ Ibid., článek VII.

²¹² HRONOV. *Změna zřizovací listiny: Kulturní a informační středisko Hronov*. Hronov, 2008, článek IX.

²¹³ ČMELÍKOVÁ, Šárka. Rozhovor ze dne 10. 1. 2020.

²¹⁴ Ibid.

4.1.3.6 Nefinanční podpora městem

Organizace má v zápůjčce majetek, do nějž město investuje ze svého rozpočtu. Dále využívá složek města, například městskou policii a technické služby.²¹⁵

4.1.3.7 Kontrolní mechanismy a zveřejňování informací

Hospodaření kontroluje město, nakládání s dotacemi také jejich poskytovatelé. Na stránkách střediska jsou poměrně podrobné výroční zprávy i rozpočty. V obchodním rejstříku jsou k dispozici účetní závěrky, zakladatelské dokumenty i dokumenty o změnách statutárního orgánu. V registru smluv má KIS jen 7 záznamů, v žádném případě jako publikující strana. Jedná se o krajské dotace, ubytování pro potřeby Jiráskova Hronova, zajištění praxe a zájezdové představení.

4.1.3.8 Další aspekty právní formy v praxi

Šárka Čmelíková srovnává činnost příspěvkové organizace se svým působením v komerční filmové produkci. Největší nevýhodu vnímá ve formalitách spojených s napojením na obec, „kdy všechno má opravdu svůj přesný řád, a když děláte s umělci, chtít pevný řád je nesmysl“²¹⁶. Jako velkou výhodu vidí příspěvek: „Je to taková jistota, můžete pracovat ve větším klidu. Můžete lidem nabídnout i nekomerční věci, které se vám nevrátí.“²¹⁷ Dále mluví o výhodách této finanční jistoty i vzhledem k zaměstnancům a stabilitě týmu.

„Nevýhodou je to, že občas musíte poslouchat lidi, kteří vůbec kultuře nerozumí.“²¹⁸ Má na mysli především politickou reprezentaci.

Účetní záležitosti podle slov ředitelky nejsou nijak zvlášť zatěžující a pochvaluje si práci a schopnosti jejich účetní.

4.1.4 Shrnutí praxe příspěvkových organizací

4.1.4.1 Vazba na zřizovatele

Ředitelé mají s představiteli měst dobré vztahy. Podílet se na tom bude jistě fakt, že ředitele všech tří příspěvkových organizací jmenuje a odvolává rada města. Města nemají ambici zasahovat do dramaturgie. Jejich role je koordinační především z hlediska termínů. Některé záležitosti, částečně nad rámec zákona,

---

²¹⁵ Ibid.

²¹⁶ Ibid.

²¹⁷ Ibid.

²¹⁸ Ibid.

podléhají schválení zřizovatele (nakládání s majetkem a financemi obecně, dary, nájem, směrnice).

Organizace hospodaří s městským majetkem, který mají převážně ve výpůjčce, a využívají některých složek města, jako jsou městská policie a technické služby, a nahodile dalších výhod.

4.1.4.2 Efektivita nastavení orgánů

Organizační struktura je v daných příspěvkových organizacích podobná. Tvoří ji tedy ředitel jako statutární orgán, pod nějž přímo spadají kulturní referenti, techničtí pracovníci a účetní přímo zaměstnaná organizací. Jen v MKS Jaroměř je pro Pevnost Josefov řízení dvoustupňové a spojení těchto institucí způsobuje některé komplikace. Organizace také zaštiťují činnost volnočasových uskupení, jež nemají právní subjektivitu. Tato agenda pro organizace není výrazně zatěžující, naopak napomáhá naplňovat jejich poslání.

4.1.4.3 Mechanismy kontroly

Činnost a účetnictví příspěvkových organizací kontroluje město, případně auditor.

Organizace zveřejňují informace na svých stránkách velmi nedůsledně. Většinu informací je třeba hledat v obchodním rejstříku nebo na portálu Ministerstva financí Monitor. Některé povinně zveřejňované informace způsobem umožňujícím dálkový přístup ve smyslu § 5, odst. 4 zákona č. 106/1999, o svobodném přístupu k informacím, a vyhlášky č. 442/2006 se mi u některých institucí nepodařilo na uvedených webech dohledat, konkrétně popis organizační struktury, seznamy hlavních dokumentů koncepční, strategické a rozvojové povahy a rozpočet pro aktuální rok.

V Jaroměři vyhotovují zprávu o činnosti, avšak nezveřejňují ji, v Červeném Kostelci potom v oblasti vyhotovování dokumentů nenaplnují důsledně ustanovení zakladatelských dokumentů.

4.1.4.4 Další aspekty

U všech organizací se setkáváme s diskutabilním vymezením hlavní činnosti. V rámci účetnictví vykazují organizace tyto činnosti různě.

Ředitelé kvitují jistotu financování skrze příspěvek, díky níž mohou pracovat v klidu a organizace je stabilní. Nevýhodu potom vnímají v nepružnosti rozhodovacích procesů samospráv, jejichž schválení mnohé záležitosti podléhají.

4.2 Organizační složky měst

4.2.1 Kultura a infocentrum (Broumov)

(označované také jako Oddělení kultury)

4.2.1.1 Charakteristika města

Broumov v roce 2019 obývalo 7 444 osob. Ze zkoumaných obcí má nejdelší dojezdový čas do centra krajského města, více než 80 minut autem a přes 110 minut veřejnou dopravou.

V roce 1938 připadla broumovská oblast na základě Mnichovské dohody Německé říši. To bylo provázeno útekem české menšiny, Židů a antifašistů. V roce 1946 bylo z Broumova vysídleno naopak 22 tisíc německých obyvatel.²¹⁹

„Zatímco v roce 1930 měl Broumov téměř 11 tisíc obyvatel, v roce 1950 to bylo již necelých 7 tisíc. Od padesátých let počet obyvatel mírně narůstal (8 361 obyvatel v roce 2001), od začátku nového tisíciletí počet obyvatel znovu klesá, v roce 2010 se Broumov dostal pod hranici 8 tisíc obyvatel.“²²⁰

Broumov má z daných měst nejnegativnější demografické ukazatele. Zatímco přirozený přírůstek je nulový, složka stěhování je výrazně v záporu (−10,7 ‰). Z daných měst má také nejnižší podíl obyvatel s úplným středním vzděláním s maturitou a vyšším (dohromady 31,1 %). Naopak je tu nejvyšší podíl obyvatel se základním (22,8 %) a středním vzděláním bez maturity (39 %). V podílu obyvatel bez vzdělání (0,6 %) je na tom hůře jen Jaroměř. Je tu suverénně nejvyšší nezaměstnanost (7,33 %; okresní průměr je 3,04 %). Průměrným věkem (42,9 let) je to druhé nejmladší město ze zkoumaných.

„Podle odhadů lokálních expertů (Výzkum společnosti GAC, s.r.o. ‚Dlouhodobý monitoring situace romských lokalit.‘ Broumov, 2009) žije ve městě Broumově přibližně 800 Romů, což je přibližně 10 % obyvatel města, avšak podle

---

²¹⁹ OTTE, Miroslav. Historie města. *Město Broumov* [online]. 2012 [cit. 10.04.2020]. Dostupné z: <https://www.broumov.net/historie-mesta/d-2516>

²²⁰ POPELKA, Jakub. *Plán rozvoje sportu a volnočasových aktivit města Broumov do roku 2025* [online]. 2018, s. 16 [cit. 10.04.2020]. Dostupné z: https://m.broumov-mesto.cz/assets/File.ashx?id_org=1276&id_dokumenty=19761

průměrného odhadu obyvatel oslovených v rámci kvantitativního šetření bydlí ve městě Broumově přibližně 1300 Romů.²²¹

Centrum investic, rozvoje a inovací, příspěvková organizace Královéhradeckého kraje, vede SO ORP Broumov jako hospodářsky velmi slabý region.²²²

V minulosti se tu nevyskytoval výrazný volební trend. Až v roce 2014 získalo 8 z 23 mandátů v zastupitelstvu SNK Volba pro Broumov, na jehož úkor obecně oslabily dosavadní parlamentní strany. Radniční koalici utvořilo s KDU-ČSL, ČSSD a Sdružením TOP 09, STAN, NK. V roce 2018 opět zvítězila VOLBA PRO BROUMOV. Nově vytvořila koalici s nově vzniklými Broumováky, KDU-ČSL a Nestraníky.

Kulturu tu zajišťují organizační složky města Muzeum, Městská knihovna a Kultura a infocentrum. Zvláštní aktivitu vyvíjí Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. (dále jako APRB) se svým Vzdělávacím a kulturním centrem Broumov, o. p. s.:

„Nezisková organizace Agentura pro rozvoj Broumovska (APRB) vznikla v roce 2004 s úmyslem být jedním z hybatelů rozvoje regionu. [...] Prvním projektem bylo založení turistického informačního webu, snaha podpořit rozvoj cestovního ruchu na Broumovsku a brzy také chuť oživovat zdevastovaný broumovský klášter. [...]

Veškeré snahy vyvrcholily v roce 2013 získáním čtvrtmiliardové dotace z Evropské unie, díky které mohlo opatství s přispěním Agentury opravit velkou část kláštera a celou klášterní zahradu. V nových prostorách nyní funguje Vzdělávací a kulturní centrum Klášter Broumov, které je jedním z hlavních pilířů aktivit naší organizace.

Paralelně ke klášteru se Agentura nadále angažuje v kultuře, cestovním ruchu, investicích do tvorby pracovních míst a také ve snahách o prohlubování regionální spolupráce.²²³

---

²²¹ Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Agentura pro sociální začleňování. Broumov. *Agentura pro sociální začleňování* [online]. 2018 [cit. 10.04.2020]. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/lokalita/broumov/>

²²² Centrum investic, rozvoje a inovací. *Královéhradecký kraj v mapách: Hospodářsky silné a slabé regiony* [online]. Hradec Králové, 2017. Dostupné z: <https://www.cirihk.cz/publikace-khk-mapy.html>

²²³ Agentura pro rozvoj Broumovska. *Výroční zpráva 2018* [online]. 2019, s. 11 [cit. 10.04.2020]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/galerie/klaster/509/ff07ff2f.pdf>

Zásluhou ARPB se v Broumově koná festival Tanec Praha, nabízí umělecké rezidence, provozuje hudební klub ArtCafé, Galerii Dům, pořádá vzdělávací pořady, besedy nebo festival klasické hudby Za poklady Broumovska a mnohé další.²²⁴

V Broumově působí několik uměleckých souborů, například pěvecký sbor Stěnavan, komorní soubor Canticum, Divadlo Broumov, dechová hudba Broumovanka a soubory ZUŠ.

V jeho okolí se nachází 10 památek, které jsou na indikativním seznamu národních kulturních památek. Jsou to převážně kostely v Broumově a blízkých obcích. V celém kraji je takových památek jen 18.²²⁵

4.2.1.2 Vztah kulturního domu a samosprávy

Vedoucí organizační složky Jitka Exnerová cítí v radě města oporu. Se schvalováním výše peněz na provoz včetně akcí nemá problém, zato investice „soutěží“ s dalšími městskými projekty, například s opravou silnic. S případným rozšířením kulturní nabídky by podle ní pravděpodobně také nebyl problém. O dramaturgii rozhoduje vedoucí organizační složky sama. S nezávaznými návrhy přichází i kulturní komise.²²⁶

Organizační složka spolupracuje s kulturní komisí a na této platformě se koordinují aktivity kulturních organizací ve městě.

4.2.1.3 Poslání a předmět činnosti

Zřizovací listina určuje účel a předmět činnosti následovně:

1. „Zajišťování činností v oblasti kultury
2. Zajišťování činností turistického informačního centra“²²⁷

„Hlavní funkcí tohoto oddělení je plánování, organizace a realizace kulturních, společenských a volnočasových akcí ve městě.“²²⁸

Složka pořádá koncerty, divadelní představení, filmové projekce, městské slavnosti, akce v době Adventu, festivaly, vernisáže, výstavy a besedy. Kromě toho také spravuje facebookový profil města, spolupracuje s místními spolky

---

²²⁴ Agentura pro rozvoj Broumovska. *Výroční zpráva 2018* [online; cit. 10.04.2020]. Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/galerie/klaster/509/ff07ff2f.pdf>

²²⁵ Královéhradecký kraj v mapách, ČSÚ. Str. 29

²²⁶ EXNEROVÁ, Jitka. Rozhovor ze dne 5. 2. 2020.

²²⁷ Broumov. *Zřizovací listina: Kultura a infocentrum*. Broumov, 2011, článek III.

²²⁸ Broumov. Oddělení kultury: O činnosti. *Město Broumov* [online]. 2014 [cit. 10.04.2020]. Dostupné z: <https://www.broumov.net/o-cinnosti/d-9245>

a organizacemi (ZUŠ, DDM) a zprostředkovává výlep plakátů.²²⁹ Od roku 2020 zajišťuje i vydávání Broumovských novin.

Oddělení kultury spolupracuje s klubem seniorů a školami na získávání dotací. Spolu s polskými partnerskými městy Broumov čerpá příspěvek Evropského fondu pro regionální rozvoj na projekt „Společně kulturní! / Wspólnie dla kultury!“. Složka také zpracovává žádosti o městské dotace, pro jejichž výběr je ustavena zvláštní komise.²³⁰

Složka Kultura a infocentrum spravuje Městské divadlo, dvě výstavní síně, kulturní dům, dětské hřiště a Cyklodům.²³¹ Ten je pořízen z dotačního programu pro rozvoj cestovního ruchu a v budoucnu je v něm plánováno zřídit ve spolupráci s APRB půjčovnu kol. V pronájmu za 1 Kč na rok má Oddělení kultury od opatství Kostel svatého Ducha a pořádá tu kulturní akce. Církev jej nevyužívá.²³²

„Mezi mimorozpočtové příjmy patří např. příjmy z pronájmů movitého a nemovitého majetku, příjmy z prodeje broumovských periodik a příjmy z organizací poskytovaných služeb.“²³³

4.2.1.4 Povinnosti a pravomoci uložené ustavujícími a jinými dokumenty

„V čele org. složky stojí vedoucí, kterého do funkce jmenuje Rada města Broumova.“²³⁴

Na základě *Organizačního řádu Městského úřadu Broumov* místostarosta „plní funkci statutárního orgánu zaměstnavatele podle zvláštních předpisů vůči zaměstnancům obce zařazeným do organizačních složek Kultura a infocentrum, Městská knihovna a Muzeum Broumovska, řídí a kontroluje jejich práci.“²³⁵

Směrnice *Zásady činnosti a řízení organizační složky Kultura a infocentrum* stanovuje práva a povinnosti vedoucího organizační složky, především pak z hlediska řízení zaměstnanců a financí. Ten v rovině řízení fakticky zastává funkci zaměstnavatele. Dále je oprávněn jménem města po předchozím informování

---

²²⁹ Ibid.

²³⁰ EXNEROVÁ, Jitka. Rozhovor ze dne 5. 2. 2020.

²³¹ Broumov. *Oddělení kultury: O činnosti* [online; cit. 10.04.2020].

Dostupné z: <https://www.broumov.net/o-cinnosti/d-9245>

²³² EXNEROVÁ, Jitka. Rozhovor ze dne 5. 2. 2020.

²³³ Broumov. *Zřizovací listina: Kultura a infocentrum*, článek VI.

²³⁴ Broumov. *Zásady činnosti a řízení organizační složky Kultura a infocentrum*. Broumov, 2019, s. 3.

²³⁵ Broumov. *Příloha č. 1 Organizačního řádu Městského úřadu Broumov*. Broumov, 2020, s. 13.

nadřazené organizační složky sjednávat a podepisovat smlouvy týkající se výkonu činnosti složky.²³⁶

Do kompetencí vedoucího nespadá stanovování výše nájmu. Přesné částky stanovuje směrnice nazvaná *Dočasné užívání věcí nemovitých a movitých org. složky Kultura a infocentrum*. Pronájmy se slevou schvaluje rada města.²³⁷

V případě předprodeje vstupenek k akcím pořádaným třetími osobami směrnice striktně stanovuje výši provize na 5 %. V ojedinělých případech může o odpuštění provize rozhodnout rada města.²³⁸ Směrnice také upravuje výši slevy na vstupenkách pro děti a držitele průkazů ZTP a ZTP/P.²³⁹

Organizační složka disponuje měsíční zálohou ve výši 10 000 Kč na drobná vydání.²⁴⁰

„Akce se plánují několik měsíců dopředu. Při plánování je potřeba komunikovat i s kulturní komisí města Broumova, Technickými službami města Broumova, technickým personálem a dalšími osobami podílejícími se na přípravě, organizaci a realizaci aktivit ve městě. Nedílnou součástí je i spolupráce s ostatními subjekty pořádajícími kulturní, společenské aj. akce s cílem zabránit křížení akcí ve stejný termín.“²⁴¹

4.2.1.5 Vnitřní organizační struktura

Produkční činnost kulturních akcí vykonává pouze vedoucí složky. Pod její vedení spadají dvě referentky informačního centra, které si dále dělí agendu prodeje vstupenek, získávání a přerozdělování dotací a administrativu, a dva správci objektů. Nově pod oddělení spadá i šéfredaktor Broumovských novin.

4.2.1.6 Nefinanční podpora městem

Organizační složka využívá pomoci městské policie a technických služeb. Dále má k dispozici právní služby městského úřadu. Účetnictví řeší pracovníci města, s rychlostí vyřizování není problém. K dispozici má výše zmíněné objekty.

---

²³⁶ Broumov. *Zásady činnosti a řízení organizační složky Kultura a infocentrum*, s. 3.

²³⁷ Ibid., s. 10.

²³⁸ Ibid., s. 11.

²³⁹ Ibid., s. 12.

²⁴⁰ Broumov. *Zřizovací listina: Kultura a infocentrum*, článek VI.

²⁴¹ Broumov. *Zásady činnosti a řízení organizační složky Kultura a infocentrum*, s. 10.

„Vedoucí org. složky má právo žádat pomoc a spolupráci příslušných odborů MěÚ Broumov při plnění úkolů, vyjadřovat se k záležitostem, které se dotýkají působnosti org. složky [...]“²⁴²

4.2.1.7 Kontrolní mechanismy a zveřejňování informací

Složka prochází auditem spolu s městem. Nemá vlastní webové stránky, občany informuje prostřednictvím městských stránek. Z dokumentů o činnosti tu není nic. V registru město Broumov zveřejnilo 688 položek. Při fulltextovém vyhledávání klíčových pojmů týkajících se kultury se této organizační složky týkají pouze smlouvy o technickém zajištění kulturních akcí. Na serveru Monitor lze při rozkliknutí odvětvového rozpočtu města Broumova pouze odhadovat, které položky a v jakém rozsahu se organizační složky týkají.

4.2.2 Pellyho domy (Police nad Metují)

(celým názvem Pellyho domy – Centrum kultury, vzdělávání a sportu)

4.2.2.1 Charakteristika města

Se 4 086 obyvateli v roce 2019 je Police nad Metují nejmenším ze zkoumaných měst. Spadá do oblasti Broumovska a za druhé světové války ležela v českém výběžku obklopeném ze tří stran Německem. Dojezdový čas do centra Hradce Králové je přibližně 65 minut autem, hromadnou dopravou 85 minut a více.

Police má v rámci zkoumaných měst nejvyšší přirozený úbytek obyvatel (přírůstek je -6,6 ‰). Vzdělaností i zaměstnaností je průměrná.

Dlouhodobě tu má výrazně nejvyšší podporu Sdružení pro rozvoj města. V roce 2010 získalo v zastupitelstvu dokonce většinu. V roce 2018 vytvořilo koalici s druhou nejsilnější ODS. Zajímavostí je, že při volbě radních se dlouhodobě nanejdvůh několik zastupitelů zdrží, avšak nikdo nehlasuje proti. Může to vypovídat o harmonii ve vedení města, nebo nedostatku osobností.

Vyrábí se tu stavebnice Merkur, již je věnováno muzeum. Dále je tu Muzeum papírových modelů – druhé svého druhu na světě. Aktivitu nadregionálního významu vyvíjí Police Symphony Orchestra.

Vzhledem k velikosti města je tu velmi omezený počet diváků a mnoho návštěvníků sem za kulturou dojíždí. Police nad Metují kulturně, zvláště pak

---

²⁴² Ibid., s. 3.

profesionálními divadelními produkcemi, obsluhuje v podstatě celý Broumovský výběžek. Vstupenky na polické kulturní akce jsou distribuovány i skrze infocentra v Náchodě a v Teplicích nad Metují.²⁴³

„Z dotazníkového šetření je patrné, že většina respondentů některé z kulturních zařízení navštěvuje (pouze 12,5 % respondentů nenavštěvuje žádné kulturní zařízení). Nejčastější odpovědí pak bylo Kolárovo divadlo, které navštěvují téměř dvě třetiny respondentů.“²⁴⁴

4.2.2.2 Vztah kulturního domu a samosprávy

Původně byl na městě jeden pracovník, který měl na starost podatelnu, informační centrum, divadlo a kino. Poté město koupilo budovu Pellyho domů a v roce 2007 v nich zřídilo Centrum kultury a vzdělávání jako samostatnou organizační složku.²⁴⁵

„V roce 2012 bylo pod jeho správu přiřazeno také nově vzniklé Muzeum papírových modelů, od roku 2014 i činnosti související se sportem a sportovišti ve městě, což souvisí především s výstavbou víceúčelového sportovního hřiště na místě bývalého kluziště. V této souvislosti byl změněn název na Pellyho domy - Centrum kultury, vzdělávání a sportu.“²⁴⁶ Muzeum papírových modelů je od roku 2016 samostatnou organizační složkou města.²⁴⁷

Centrum spravuje pět paragrafů v rámci rozpočtu města: divadlo, zájmovou činnost, cestovní ruch, sport a filmové projekce.

S návrhem rozpočtu přichází organizační složka. Provozní náklady jí jsou převážně schváleny a mnohdy jí jsou schváleny finance i na mimořádné akce. Nejisté jsou především investice, které jsou v rozpočtu odboru investic.

Do dramaturgie rada města nezasahuje, je plně v kompetenci vedoucí organizační složky Jany Rutarové. Ta cítí v radě města podporu.²⁴⁸

---

²⁴³ RUTAROVÁ, Jana. Rozhovor ze dne 14. 1. 2020.

²⁴⁴ Východočeská rozvojová s.r.o. *Strategický plán města Police nad Metují pro období 2016 – 2020: Příloha č. 1: Profil města* [online]. 2016, s. 63.
Dostupné z: https://www.policenm.cz/e_download.php?file=data/editor/590cs_1.pdf&original=Strategick%C3%BD+pl%C3%A1n_profil+m%C4%9Bsta.pdf

²⁴⁵ RUTAROVÁ, Jana. Rozhovor ze dne 14. 1. 2020.

²⁴⁶ Východočeská rozvojová s.r.o. *Strategický plán města Police nad Metují pro období 2016 – 2020: Příloha č. 1: Profil města*, s. 62.

²⁴⁷ Police nad Metují. *Zřizovací listina organizační složky města Police nad Metují: Muzeum papírových modelů* [online]. Police nad Metují, 2015.
Dostupné z: <http://mpmpm.cz/contact/dokumenty-muzea/>

²⁴⁸ RUTAROVÁ, Jana. Rozhovor ze dne 14. 1. 2020.

4.2.2.3 Poslání a předmět činnosti

Zřizovací listina vyjmenovává oblast působnosti složky v devíti bodech. Ve zkráceném znění jimi jsou:

- a) zajišťování kulturních, společenských, vzdělávacích a sportovních akcí
- b) propagace města
- c) informovanost o kulturním, sportovním a společenském dění ve městě
- d) provoz informačního centra
- e) provoz divadla a kina
- f) provoz v prostorech Pellyho domů
- g) provoz sportovišť, lyžařského vleku a dětských hřišť
- h) správa Pellyho domů
- i) dohled nad pořádkem a technickým stavem sportovišť či přilehlých budov²⁴⁹

Z tradičních akcí pořádá centrum Polické divadelní hry a přednáškové cykly v rámci Polické univerzity volného času.²⁵⁰

Z vymezení příjmů ve zřizovací listině lze dovodit, že organizační složka může pronajímat prostory a prodávat propagační materiály.²⁵¹

Ve správě má dva objekty sloužící kultuře. Kromě Pellyho domů je to Kolárovo divadlo fungující také jako kino. Dále se stará o sportovní zařízení, jejichž údržbu za úplatu provádějí Technické služby Police nad Metují s.r.o.²⁵²

4.2.2.4 Pravomoci a povinnosti uložené ustavujícími a jinými dokumenty

„Činnost organizační složky je řízena a kontrolována Radou města Police nad Metují.“²⁵³ Ta jmenuje a odvolává vedoucího složky a stanovuje jeho plat.

„Vedoucí organizační složky může uzavírat objednávky či smlouvy v obchodních případech do 10.000,- Kč, nad tuto částku starosta. Vedoucí organizační složky může krátkodobě pronajímat nebytové prostory ke komerčnímu využití.“²⁵⁴

---

²⁴⁹ Police nad Metují. *Dodatek č. 2 zřizovací listiny organizační složky města Police nad Metují Centrum kultury a vzdělávání Pellyho domy*. Police nad Metují, 2015, článek III.

²⁵⁰ Východočeská rozvojová s.r.o. *Strategický plán města Police nad Metují pro období 2016 – 2020: Příloha č. 1: Profil města*, s. 63.

²⁵¹ Police nad Metují. *Dodatek č. 2 zřizovací listiny organizační složky města Police nad Metují Centrum kultury a vzdělávání Pellyho domy*, článek VII.

²⁵² RUTAROVÁ, Jana. Rozhovor ze dne 14. 1. 2020.

²⁵³ Police nad Metují. *Dodatek č. 2 zřizovací listiny organizační složky města Police nad Metují Centrum kultury a vzdělávání Pellyho domy*, článek III.

²⁵⁴ Ibid., článek IV.

4.2.2.5 Vnitřní organizační struktura

Vedoucí má k ruce především tři zaměstnance: kulturního referenta, který je zároveň správcem objektů i technikem, pracovníci zodpovědnou za informační centrum, předprodej vstupenek, akce v Pellyho domech a výlepovou službu a referenta sportu, který má současně na starost i organizaci trhů a zajištění záborů pro akce. Dále je tu provozní personál a pracovníci na dohodu obsluhující technické i divácké zázemí.

Většina pracovníků dělá činnosti z více okruhů. Vcelku samostatné je informační centrum.

4.2.2.6 Nefinanční podpora městem

Organizační složka ze své právní podstaty hospodaří s budovami v majetku města a využívá právních služeb, které si objednává město, a účtárny.

4.2.2.7 Kontrolní mechanismy a zveřejňování informací

„Organizační složka je vždy povinna umožnit kontrolu hospodaření a strpět veškeré další kontroly prováděné orgány zřizovatele. Dále je povinna realizovat veškerá nápravná opatření vyplývající z provedení kontroly.“²⁵⁵ Hospodaření je kontrolováno spolu s městem.

Na webech, jež organizační složka provozuje, ani na stránkách města nejsou k dohledání žádné dokumenty o jejím hospodaření a provozu. V registru smluv nemá město žádné záznamy, které by se k organizační složce vázaly. Na webu Monitor lze potom získat informace neoddělené od celkového hospodaření města.

4.2.2.8 Další aspekty právní formy v praxi

Účetnictví zajišťuje jedna pracovnice, která má na starost účetnictví celého města. To například způsobuje problém v zavádění platebních terminálů.

Vedoucí organizační složky shrnuje, že výhodou je, že město poskytuje veškerý servis, na druhou stranu je podle ní administrativně náročná výdělečná činnost provozovaná městem, například prodej zboží v infocentru. O transformaci se již několikrát uvažovalo, ale zásadním argumentem vždy bylo, že provoz příspěvkové organizace je nákladnější. Potřebuje zajistit služby, jako je účetnictví, právní

---

²⁵⁵ Ibid., článek IX.

poradenství aj. Má vyšší nároky na orientaci jejích představitelů v pracovním právu, ekonomické problematice apod.²⁵⁶

Jana Rutarová: „Nevím, proč je to tak zřízené. Přijde mi, že to [činnost] nabývá, že v mnohých ohledech je to pro nás v uvozovkách problém, protože město účtuje nějak a my jsme svým způsobem komerční subjekt, co se týká prodeje v infocentru – vykazování některých věcí. Takže to má třetí plochy. Ne, že bychom se na úřadě nedomluvili, ale některé věci musíme přizpůsobovat tomu, jak to potřebuje účtovat město, a oni zas přizpůsobují některé věci nám. Ale funguje to.“²⁵⁷

4.2.3 Shrnutí praxe organizačních složek

4.2.3.1 Vazba na zřizovatele

Vedoucí organizačních složek mají velmi omezené pravomoci. Fakticky je tedy z velké části řídí starosta nebo místostarosta spolu s radou města, což je v případě Pellyho domů výslovně uvedeno i ve zřizovací listině. Rada města zasedá zpravidla jednou za 14 dní.

Složky jsou odkázány na orgány města ve věci uzavírání smluv, tvorby rozpočtu, financování, účetnictví a právních služeb. Obě složky využívají služeb městské policie a technických služeb, v případě posledních jmenovaných si za jejich služby Pellyho domy platí.

Vedoucí složek cítí ve vedení města podporu, s výší financování jsou spokojeny. Dramaturgii řeší výhradně ony.

4.2.3.2 Efektivita nastavení orgánů

Provoz organizačních složek řídí vedoucí jmenované městskou radou. Omezenost jejich kompetencí je dána zakladatelskými dokumenty a směnicemi a jednak samotným faktem, že vedoucí není statutárním orgánem a neřídí samostatnou právnickou osobu. Samostatně může uzavírat smlouvy nejvýše v řádu jednotek tisíců Kč. V případě Broumova má velmi omezené pravomoci v tvorbě cenové politiky.

Organizační složky vykonávají poměrně rozmanitý okruh činností – v obou případech je to organizování kulturních akcí a provoz infocentra, v případě

---

²⁵⁶ RUTAROVÁ, Jana. Rozhovor ze dne 14. 1. 2020.

²⁵⁷ Ibid.

Broumova je to navíc vydávání místního periodika, zpracovávání žádostí o městské dotace a získávání dotací zvenčí, v případě Police nad Metují je to správa sportovních zařízení.

4.2.3.3 Mechanismy kontroly

Kontrolu organizačních složek provádějí městské orgány a hospodaření prochází v rámci městského rozpočtu auditem. Na webu organizace ani města nelze získat téměř žádné informace, jež by měly podléhat veřejné kontrole. I na dalších portálech jsou informace týkající se přímo organizačních složek minimální.

4.2.3.4 Další aspekty

Pellyho domy narážejí na limity toho, že vykonávají poměrně rozsáhlou činnost bez vlastní právní subjektivity. Jde především o účetní kapacity a vykazování hospodářské činnosti. Ve prospěch této formy mluví nízké finanční nároky.

4.3 BERÁNEK Náchod, a. s.

4.3.1 Charakteristika města

Náchod je bývalým okresním městem a se svými téměř 20 tisíci obyvateli největším městem okresu. Je tu hraniční přechod na trase Praha–Varšava (E67).

Podle *Průzkumu potřeb v sociálně vyloučených lokalitách Královéhradeckého kraje* v nich tu žije asi 210 osob.²⁵⁸ Náchod má v rámci okresu druhý nejvyšší podíl vysokoškolsky vzdělaných občanů (10,1 %), ale také druhý nejvyšší úbytek obyvatelstva v okrese (přírůstek je –7,6 ‰).

Ve městě měla v komunálních volbách 2014 a 2018 velkou podporu ČSSD. Její místopředseda a poslanec Jan Birke je starostou Náchoda od roku 2010. Radniční koalici tvoří ČSSD, KDU–ČSL, SNK Patrioti města Náchoda a společná kandidátka ODS a STAN.

Analytická část *Strategického plánu rozvoje města Náchod 2014* uvádí, že tu působí celkem 1 287 subjektů řadících se do oblasti kulturních a kreativních průmyslů, což činí téměř čtvrtinu celkového počtu subjektů.²⁵⁹

---

²⁵⁸ UHEREK, Zdeněk et al. *Průzkum potřeb v sociálně vyloučených lokalitách Královéhradeckého kraje*, s. 27.

²⁵⁹ M.C.TRITON, spol. s r.o. *Strategický plán rozvoje města Náchod 2014: Analytická část* [online]. Praha, 2013, s. 254. Dostupné z: <https://www.mestonachod.cz/mesto/strategicky-plan/strategicky-plan-analyticka-cast%20.pdf>

Jako svoji příspěvkovou organizaci zřizuje město Kino Vesmír Náchod, sídlí tu i dvě kulturní instituce zřizované krajem: Muzeum Náchodska a Galerie výtvarného umění v Náchodě. Dále tu jsou například dvě muzea československého opevnění a dvě další galerie. Nad městem se tyčí zámek, kde probíhá část kulturních akcí.

Ze zájmové činnosti jmenujme Pěvecký sbor HRON, Komorní orchestr Slávy Vorlové, Vokálně-instrumentální soubor MUSICA VIVA Jiráskova gymnázia a Náchodský chrámový sbor. Na divadelním poli působí ochotnický soubor Náchodská divadelní scéna a Loutková scéna pro radost. Divadelní činnosti se také věnuje uskupení DREJG (dříve jako D.R.E.D. nebo DRED), které se pravidelně účastní celorepublikových přehlídek amatérského divadla. Mnoho spolkových aktivit vzniká kolem Jiráskova gymnázia.

Ve městě probíhá hned několik festivalů. Hudební festival Camerata Nova Náchod je určen komorním sdružením, dlouhou tradici má potom nesoutěžní přehlídka studentského divadla Náchodská Prima sezóna.

V realizační části strategického plánu se objevují potřeby jako zajištění prostoru pro alternativní a úzkoprofilové kulturní akce, program rozvoje kultury jako nástroj pro výběr podporovaných subjektů a projektová kancelář s přehledem o možnostech získávání finančních prostředků.²⁶⁰

4.3.2 Vztah kulturního domu a samosprávy

Beránek byl založen jako akciová společnost, protože v době založení byli občané ochotni přispět na rekonstrukci. Z původního tisíce zájemců se nakonec přihlásilo jen 60 akcionářů.²⁶¹

V červnu 2018 rozhodla valná hromada „o nuceném přechodu účastnických cenných papírů na hlavního akcionáře,“²⁶² jímž bylo s 99,71% podílem město Náchod. To se tedy 8. dubna 2019 stalo jediným akcionářem,²⁶³ a tudíž samostatně rozhoduje o složení orgánů společnosti a změnách stanov. Předsedou

---

²⁶⁰ M.C.TRITON, spol. s r.o. *Strategický plán rozvoje města Náchod 2014: Realizační (implementační) část – Akční plán rozvoje* [online]. 2014, s. 23–24. Dostupné z: <https://www.mestonachod.cz/mesto/strategicky-plan/strategicky-plan-implementacni-cast.pdf>

²⁶¹ KOLLERTOVÁ, Marcela. Rozhovor ze dne 10. 1. 2020.

²⁶² BERÁNEK Náchod, a. s. *Oznámení akcionářům společnosti* [online]. 2018. Dostupné z: <http://beraneknachod.cz/files/oznameni-valna-hromada.pdf>

²⁶³ BERÁNEK Náchod, a. s. *Výroční zpráva 2018* [online]. Náchod, 2019, s. 7. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=57911015&subjektId=217317&spis=607481>

představenstva je starosta Náchoda Jan Birke. V představenstvu i radě města cítí ředitelka Marcela Kollertová oporu. Do dramaturgie představitelé města nijak výrazně nezasahují.²⁶⁴

4.3.3 Poslání a předmět činnosti

Ve svých stanovách z roku 2019 společnost uvádí pouze nejnutnější informace o předmětu podnikání:

„Předmětem podnikání společnosti je:

- a) hostinská činnost,
- b) výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 zákona číslo 455/1991 Sbírky, živnostenského zákona, ve znění pozdějších předpisů.“²⁶⁵

Více lze najít například ve výroční zprávě, již uvozuje poetické moto: „Aby náchodský Beránek i do budoucna stále vyzařoval to krásné fluidum lenivé secese, k tomu pomůže především odborná a profesionální práce.“²⁶⁶ Uvnitř zprávy lze potom najít stručnou charakteristiku společnosti:

„Společnost se primárně od roku 2005 soustřeďuje na pořádání kulturních produkcí. Tyto aktivity, které BERÁNEK Náchod a. s. provádí částečně svým jménem a částečně poskytuje prostory třetím subjektům za úplatu, byly v roce 2018 páteří aktivitou společnosti, neboť komerční část tzn. gastro provozy včetně obslužných barů, zařízení a nová hotelová část včetně lůžkové části v původním objektu byly předmětem pronájmu soukromé Hotel Zlatý Beránek s.r.o.“²⁶⁷

A mezi ostatními je v ní informace o předpokládaném budoucím vývoji činnosti účetní jednotky: „Základním cílem podnikatelských aktivit společnosti je vytvoření stabilní, pokud možno ziskové společnosti.“²⁶⁸

Společnost pořádá koncerty a hudební večery, přednášky, besedy, plesy, ale i kurzy jógy. V rámci divadla má dvě předplatitelské řady a nadto zajišťuje ještě

---

²⁶⁴ KOLLERTOVÁ, Marcela. *Rozhovor ze dne 10. 1. 2020*

²⁶⁵ BERÁNEK Náchod, a.s. *Stanovy BERÁNEK Náchod a.s.* [online]. Náchod, 2019. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=58316699&subjektId=217317&spis=607481>, za třetí: Předmět podnikání.

²⁶⁶ BERÁNEK Náchod, a. s. *Výroční zpráva 2018* [online]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=57911015&subjektId=217317&spis=607481>, úvodní strana.

²⁶⁷ Ibid., s. 3.

²⁶⁸ Ibid., s. 8.

pohádky a představení pro školy.²⁶⁹ Pro další akce společnost pronajímá prostory Městského divadla Dr. Josefa Čížka, které je v jejím vlastnictví. V minulosti se také uvažovalo o tom, že by provozovala restauraci, kavárnu a hotel sama.²⁷⁰

Na pořádání akcí spolupracuje společnost s místní základní uměleckou školou a odborem kultury, sportu a školství, který organizuje venkovní akce.²⁷¹

4.3.4 Povinnosti a pravomoci uložené ustavujícími a jinými dokumenty

Akciová společnost má podle stanov dualistický systém vnitřní struktury. „Orgány společnosti jsou:

- a) valná hromada (případně jediný akcionář vykonávající její působnost),
- b) dozorčí rada a
- c) představenstvo.“²⁷²

Představenstvo má pět členů, které volí a odvolává rada města. Představenstvo samo volí a odvolává svého předsedu a místopředsedu. „Za společnost jednájí navenek vždy nejméně dva členové představenstva, zpravidla předseda a jeden další člen představenstva.“²⁷³ Jeho předsedou je v březnu 2020 Jan Birke, starosta Náchoda, a místopředsedkyní je Jitka Štimová, členka finančního výboru a hlavní účetní pro Technické služby Náchod. Řadovými členy jsou:

- Iva Cvetanova, předsedkyně Komise životního prostředí a čistoty města, zahradní architektka a majitelka sítě květinářství
- Tomáš Magnusek, radní Náchoda a filmový podnikatel a režisér
- Milan Nosek, manažer obchodu

Dozorčí rada je tříčlenná.

Město uzavírá se společností smlouvu o plnění závazku veřejné služby obecného hospodářského zájmu:

---

²⁶⁹ Ibid., s. 5.

²⁷⁰ KOLLERTOVÁ, Marcela. Rozhovor ze dne 10. 1. 2020.

²⁷¹ Ibid.

²⁷² BERÁNEK Náchod, a.s. *Stanovy BERÁNEK Náchod a.s.* [online]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=58316699&subjektId=217317&spis=607481>, za páté: Orgány společnosti.

²⁷³ Ibid., za osmé: Představenstvo.

„Objednavatel služby pověřuje poskytovatele služby a poskytovatel služby se zavazuje plnit závazek veřejné služby provozování [...] Městského divadla Dr. Josefa Čížka, a to způsobem směřujícím k uspokojení sociálních potřeb obyvatel regionu Náchodska a k minimalizaci prokazatelné ztráty v kalendářním roce 2020 [...]“²⁷⁴ Dále následují tři kategorie závazků:

V kategorii pořádání akcí v Městském divadle Dr. Josefa Čížka v Náchodě v roce 2020 jsou vyjmenovány typy akcí bez frekvence a počtů. Konkrétně se jedná o dva divadelní a jeden hudební abonentní cyklus, koncerty, opery či operety, přednášky, pohádky, představení pro školy a zábavná vystoupení.

V další kategorii se Beránek zavazuje k bezplatnému umožnění akcí v divadle, a to zasedání zastupitelstva, veřejných projednání záměrů města, reprezentačního plesu města, adventního koncertu, dne učitelů, adventního setkání s církví a zkoušek pěti spolků – komorního orchestru, pěveckého sboru a tří divadelních uskupení.

Poslední kategorie závazků je poskytnutí prostor za zvýhodněných podmínek pro taneční kurzy, 16 nefiremních plesů, hudební a divadelní festival, Muže roku, Náchodský ošetrovatelský den a vyhlášení Nej zdravotní sestřičky roku.²⁷⁵

Ještě v roce 2019 smlouva konkrétně vyjmenovávala typy, počet a frekvenci akcí.

„Objednavatel služby se zavazuje uhradit poskytovateli služby vyrovnávací platbu v maximální výši 6.700.000 Kč na jeho prokazatelnou ztrátu vzniklou plněním závazku veřejné služby.“²⁷⁶

V rámci smlouvy se společnost zavazuje vést odděleně účetnictví o činnostech týkajících se výkonu veřejné služby a zvláště označovat originály dokladů o použití vyrovnávací platby.²⁷⁷

Ředitelka společnosti Marcela Kollertová vnímá takové vedení účetnictví jako složitější než u příspěvkové organizace. Mezi důvody uvádí, že je společnost plátcem DPH nehledě na povahu činnosti.²⁷⁸

---

²⁷⁴ BERÁNEK Náchod, a. s. a město Náchod. *Smlouva o plnění závazku veřejné služby obecného hospodářského zájmu* [online]. Náchod, 2020.

Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/11386020>, článek II.

²⁷⁵ Ibid., článek II.

²⁷⁶ Ibid., článek IV.

²⁷⁷ Ibid., článek VI.

²⁷⁸ KOLLERTOVÁ, Marcela. Rozhovor ze dne 10. 1. 2020.

4.3.5 Vnitřní organizační struktura

Ve výroční zprávě je stručně popsáno organizační schéma: „předseda představenstva – představenstvo – ředitel – výkonný pracovník“²⁷⁹

Zahrneme-li do organizační struktury město jakožto jediného akcionáře, má organizace pětistupňovou organizační strukturu a ředitelka tvoří až čtvrtou úroveň.

Představenstvo kromě zákonných pravomocí a jmenování ředitele schvaluje i významnější organizační změny, např. tvorbu, rušení nebo slučování pracovních pozic.

Ve společnosti pracuje devět osob na hlavní pracovní poměr, celkem 36 včetně pracovníků na dohody. Produkční činnost řeší pouze ředitelka a její asistentka, která má na starost představení pro školy. Ostatní zaměstnanci řeší především administrativu, účetnictví, technické zajištění akcí a správu majetku.²⁸⁰

4.3.6 Nefinanční podpora městem

Společnost je skrze představenstvo ve velmi těsném spojení s městem, především z hlediska metodiky procesů a administrativy. Konkrétním projevem je například konzultace postupu na rekonstrukcích s odborem správy majetku a financování. Jako nefinanční formu podpory lze v jistém smyslu brát i plán na převedení budovy divadla do majetku města, aby mohla být provedena rekonstrukce.

4.3.7 Kontrolní mechanismy a zveřejňování informací

Společnost má dozorčí radu a účetní závěrku ověřenou auditorem. Na svých webových stránkách má sekci důležitých dokumentů, avšak všechny tři dokumenty zde jsou z roku 2018. Na stránkách je také zveřejněna smlouva s Hotelem Zlatý Beránek. V obchodním rejstříku jsou účetní závěrky, výroční zprávy, notářské zápisy, změny stanov, zápisy z valných hromad aj. od roku 1996. Do registru smluv vložil Beránek zatím jen jednu smlouvu týkající se koncertu Petry Janů v roce 2016, další smlouvy vkládala vždy druhá smluvní strana. Jsou to především smlouvy s městem Náchod o poskytování dotací a potom smlouvy s různými organizacemi o pořádání kulturních akcí.

---

²⁷⁹ BERÁNEK Náchod, a. s. *Výroční zpráva 2018*, s. 2.

²⁸⁰ KOLLERTOVÁ, Marcela. Rozhovor ze dne 10. 1. 2020.

4.3.8 Další aspekty právní formy v praxi

Vzhledem k tomu, že nezanedbatelná část budovy je využívána k podnikatelské činnosti, jsou investiční dotace poskytovány v režimu de minimis.

Ještě na jaře 2020 je ve vlastnictví společnosti secesní budova městského divadla, která potřebuje výrazné investice. Podle Ladislava Šimka z městského odboru správy majetku a financování se výše potřebných investic pohybuje v řádu desítek milionů. Společnost není schopna tvořit rezervu, „naopak kumuluje ztrátu ve výši 16.392.000 Kč z minulých let způsobenou většinou odpisy majetku. [...] Jediným rozumným řešením je, aby město Náchod bylo vlastníkem této budovy. Pak by mohlo na opravy a obnovy budovy vynakládat nejen své vlastní prostředky, ale i žádat z dotačních programů EU nebo z jiných zdrojů.“²⁸¹ Akciové společnosti je každopádně třeba ponechat základní kapitál ve výši alespoň dvou milionů Kč. Podle Ladislava Šimka k převodu budovy „plány existují, ale neprošly radou města, takže oficiálně žádné nejsou a je status quo“²⁸².

Marcela Kollertová vidí nevýhody právní formy v tom, že má poměrně svázané ruce: „Já si musím jakoukoli investici, opravu, nákup vysavače nechávat schvalovat. Ve smlouvě mám, že faktury nad deset tisíc musí podepsat jeden z představenstva, když je to nad padesát tisíc, musí to být dva z představenstva. To jsou lidé vytížení a rozlítaní, takže my tady máme vždycky červené desky a jednou za týden někoho povoláme, aby přišel a podepsal to, jinak bychom platili faktury třeba po splatnosti.“²⁸³ Na druhou stranu dodává, že členové představenstva jsou těmi, kteří nesou primární odpovědnost, tudíž musí být v obraze, v čemž, jakožto ředitelka, vidí pro sebe výhodu.

„Můžeme být ziskoví. To je velký rozdíl. [...] Když jsem byla v mínusu v příspěvkové organizaci, město muselo schodek vyrovnat. Takže vám pak pošle peníze. Tady vám je nikdo nepošle. Já se s tím milionem dvě stě musím potýkat, jako by mi je nikdo neposlal.“²⁸⁴

Z těchto slov lze vyvodit, že pro Marcelu Kollertovou je možnost tvorby zisku, respektive ztráty, motivující v oblasti vyhledávání příležitostí zvyšovat příjmy a redukovat výdaje.

---

²⁸¹ BERÁNEK Náchod, a. s. *Výroční zpráva 2018*, s. 1.

²⁸² ŠIMEK, Ladislav. E-mail ze dne 17. 2. 2020.

²⁸³ KOLLERTOVÁ, Marcela. Rozhovor ze dne 10. 1. 2020.

²⁸⁴ Ibid.

4.4 Městský klub v Novém Městě nad Metují (ZSPO)

4.4.1 Charakteristika města

Třetím největším městem okresu Náchod je s 9 436 obyvateli (2019) Nové Město nad Metují. Z daných měst má nejvyšší průměrný věk (45,1 let) a nejvyšší podíl obyvatel se středním vzděláním s maturitou a vyšším (dohromady 48,5 %). Míra nezaměstnanosti je druhá nejnižší (2,22 %), na druhou stranu město vykazuje třetí nejvyšší úbytek obyvatelstva (přírůstek je -7,2 ‰), a to především stěhováním (-5,6 ‰).

Do roku 2010 dominovala ODS, tehdy ji ve volbách předběhlo sdružení Volba pro město, které s ODS spolupracuje dodnes. V radě města mají vedle nich své zástupce KDU-ČSL a Východočeši.

Významnými organizátory kulturních akcí jsou Městský klub, Městské muzeum, Městská knihovna, zámek Josefa Bartoně-Dobenína a místní zájmové spolky.²⁸⁵

Každý rok tu probíhá Festival české filmové komedie, dříve známý jako Novoměstský hrnec smíchu. Jedná se o třetí nejstarší filmový festival v České republice po Karlových Varech a Zlínu.²⁸⁶ Hudbě se věnují Smetanovské dny.

4.4.2 Vztah kulturního domu a samosprávy

Historie Městského klubu se začíná psát v roce 1963, kdy zástupci několika organizací ROH ustavili tzv. Sdružený klub. Financovaly jej dané organizace a jejich podniky. I po revoluci byla snaha zachovat propojení s nimi, proto jako nejvhodnější právní forma bylo zvoleno zájmové sdružení právnických osob. Jiří Marbach, v letech 1963–1978 ředitel Sdruženého klubu ROH Nové Město nad Metují, v publikaci *Nadšenci 1963–2013* k volbě právní formy uvádí: „Důležité bylo, že se podařilo udržet některé vazby s našimi hlavními mateřskými podniky a získat především podporu města.“²⁸⁷

---

²⁸⁵ Nové Město nad Metují. *Aktualizovaný Strategický plán rozvoje města Nové Město nad Metují: Analytická část – „Profil města“* [online], s. 61.

Dostupné z: https://www.novemestonm.cz/e_download.php?file=data/editor/387cs_8.pdf&original=ASPRMNMnM_Analyticka_cast_profil_mesta.pdf

²⁸⁶ ŠPREŇAR, Jiří. Novoměstský festival komedie se blíží, jubileum oslaví stylově. *Náchodský deník* [online]. 2018 [cit. 12.04.2020].

Dostupné z: https://nachodsky.denik.cz/kultura_region/novomestsky-festival-komedie-se-blizi-jubileum-oslavi-stylove-20180909.html

²⁸⁷ MARBACH, Jiří. *Nadšenci 1963-2013: Ohlédnutí za padesátiletým působením Městského klubu Nové Město nad Metují*. Nové Město nad Metují: osobní náklad, 2015, s. 60.

Jedním dechem však také dodává úskalí financování podnikatelskými subjekty:

„Tato jejich sponzorská pomoc však byla závislá na jejich výsledcích hospodaření, a proto bylo zapotřebí získat finanční prostředky podnikatelskou činností. Toto nezbytné řešení se stalo podmínkou, jestliže zařízení nechtělo zůstat závislé jenom na sponzorech a dotacích. Mimochodem, žádné jiné kulturní zařízení v okrese se těmito aktivitami v takovém rozsahu zabývat nemuselo, protože svůj provoz i ztráty mělo kryto hlavně z obecního rozpočtu. Naše radnice rovněž přispívala na činnost, ale vzhledem k celkové ekonomické situaci však příspěvky města a dalších zakladatelů MK [Městského klubu] stačily pouze na nezbytné výdaje, nikoliv na rozvoj a o větších investicích bylo možné jen snít. S radnicí a zejména se starosty byla však dobrá spolupráce, a šlo-li do tuhého, vždy pomohli.“²⁸⁸

Dnes jsou členové sdružení následující: „Město Nové Město nad Metují, Ammann a. s., Deva Nutrition, Bauch a Navrátil, spol. s r. o., Kovo – odborové svazy, Detecha, v. d., Halla a. s., Arriva a. s., VH Print Hlávko s. r. o.“²⁸⁹

V Radě městského klubu jsou dva zástupci města. Jedná se o starostu a radního zabývajícího se kulturními otázkami.

Ředitel Zdeněk Krákora se pravidelně účastní zasedání rady města a schází se se zastupiteli. Každý měsíc probíhá setkávání pracovníků v kultuře, kam chodí zástupci městských kulturních organizací, zámku a Městského klubu. Zde se koordinují termíny akcí a spolupráce na společných akcích.

Zdeněk Krákora je členem kulturní komise i komise pro cestovní ruch, s nimiž klub spolupracuje. Na dramaturgii s výjimkou městských akcí město nemá prakticky žádný vliv.

Dlouhodobě se od různých politických uskupení ve městě objevují myšlenky na zřízení kulturní instituce městem, ty však nejsou konkrétní.²⁹⁰

---

²⁸⁸ Ibid.

²⁸⁹ Městský klub v Novém Městě nad Metují. *Příloha k účetním výkazům za období od 1.1.2018 do 31.12.2018* [online]. 2019. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-si-detail?dokument=60380703&subjektId=859175&spis=649154>

²⁹⁰ KRÁKORA, Zdeněk. Rozhovor ze dne 9. 12. 2019.

4.4.3 Poslání a předmět činnosti

Na webu Městského klubu lze najít informaci, že „hlavním posláním je zajišťovat ve spolupráci s dalšími institucemi kulturní život Nového Města nad Metují“²⁹¹.

Podle stanov je předmětem činnosti následující:

„3.1 pořádání kulturních programů a akcí

3.2 provozování kina a videoprojekcí

3.3 vzdělávací, propagační, informační a zprostředkovatelské služby

3.4 obchodní činnost včetně pronájmu DHM a DNHM [dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku]

3.5 pronájmy místností a prostranství včetně doplňkových služeb

3.6 organizace neprofesionální umělecké činnosti, metodická práce“²⁹²

„Městský klub je provozovatelem Kina 70 a hlavním organizátorem Festivalu české filmové a televizní komedie. Je pořadatelem akcí Brány města dokořán, Smetanovské dny, Letní koncerty, Dny evropského dědictví a Adventy na Husově náměstí. Mezi další činnost patří převážně pořádání koncertů, divadel a jiných kulturních a společenských akcí.“²⁹³

Dříve při ZUŠ Bedřicha Smetany, od roku 2019 v rámci klubu působí Novoměstská filharmonie a pěvecký sbor Kácov. Klub zaštiťuje i ochotnický divadelní soubor NODIVSE, spolek fotografů, seniorský klub a dechovou hudbu Stavostrojku.

4.4.4 Povinnosti a pravomoci uložené ustavujícími a jinými dokumenty

Nejvyšším orgánem sdružení je Rada městského klubu. „Radu městského klubu tvoří zástupci zakladatelů a dalších členů [...] Členy Rady městského klubu jsou také Ředitel městského klubu a jeho dva zástupci (všichni s hlasem poradním).“²⁹⁴ Rozhodnutí jsou přijímána prostou většinou a v případě rovnosti rozhoduje hlas zástupce města. Rada má v kompetenci mimo jiné změny stanov, stanovení výše

---

²⁹¹ Městský klub v Novém Městě nad Metují. O nás. *Městský klub v Novém Městě nad Metují* [online]. 2020 [cit. 12.04.2020].

Dostupné z: <http://www.mestskyklub.cz/klient-1016/kino-266/stranka-9558>

²⁹² Městský klub v Novém Městě nad Metují. *Stanovy zájmového sdružení právnických osob Městský klub v Novém Městě nad Metují*. Nové Město nad Metují, 2010, s. 1.

²⁹³ Městský klub v Novém Městě nad Metují. O nás [online; cit. 12.04.2020].

Dostupné z: <http://www.mestskyklub.cz/klient-1016/kino-266/stranka-9558>

²⁹⁴ Městský klub v Novém Městě nad Metují. *Stanovy zájmového sdružení právnických osob Městský klub v Novém Městě nad Metují*, s. 2.

příspěvků, schvalování plánu činnosti, rozpočtu a výsledku hospodaření. Účast na zasedání rady je pro každého člena sdružení povinná.

Statutárním a výkonným orgánem je ředitel, jmenovaný a odvolávaný radou.

Členové sdružení jsou přijímáni se souhlasem rady. Zaměstnanci členů mají „přednostní právo v předprodeji vstupenek a při obsazování míst v kurzech, školeních a dalších kapacitně omezených akcích“²⁹⁵. Dále mají členové možnost využívat prostory pro pořádání akcí nevýdělečného charakteru pouze za režijní náklady a mají také „právo na zveřejnění svého názvu na prop. materiálech sdružení“²⁹⁶.

4.4.5 Vnitřní organizační struktura

Zdeněk Krákora je ředitelem Městského klubu od dubna 2016. Od jeho nástupu proběhly výrazné personální změny způsobené změnami ve způsobu řízení. O zajištění divadelních a městských akcí se stará programová produkční. Dále je tu administrativní pracovnice, účetní a stálá pokladní kina, která se stará i o jeho administrativu. Sestavování programu kina, jeho propagace a dočasně i správa budovy jsou řešeny skrze externí pracovníky.

Městský klub zaštiťuje činnost výše uvedených zájmových útvarů bez právní subjektivity. Právě především v tomto smyslu vnímá ředitel Zdeněk Krákora organizaci jako klub. Město díky tomu má finance vynaložené na činnost těchto uskupení pod kontrolou a v případě změny jejich působnosti zůstane jejich majetek majetkem Městského klubu. Produkční činnost si tyto útvary zajišťují samy.

4.4.6 Nefinanční podpora městem

Město poskytuje klubu budovu kina včetně vybavení a část kancelářských prostor. Organizace využívá část rámcových smluv města, konkrétně s telefonním operátorem a dodavateli energií.²⁹⁷

4.4.7 Kontrolní mechanismy a zveřejňování informací

Kontrolním orgánem je dozorčí rada, jmenovaná a odvolávaná Radou městského klubu, „a to tak, že dva členové dozorčí rady jsou navrženi městem Nové Město

---

²⁹⁵ Ibid.

²⁹⁶ Ibid.

²⁹⁷ KRÁKORA, Zdeněk. Rozhovor ze dne 9. 12. 2019.

nad Metují a jeden člen dozorčí rady je navržen dalšími členy sdružení²⁹⁸. Městský klub také využívá účetního dohledu soukromé firmy. Nakládání s dotacemi potom mohou kontrolovat i jejich poskytovatelé.

Na svém webu sdružení nemá uvedené prakticky žádné informace sloužící veřejné kontrole. V obchodním rejstříku jsou účetní závěrky z let 2014–2018 s přílohou a zápis z jednání rady a dozorčí rady z roku 2016. V registru smluv jsou pouze smlouvy o dotacích určených výhradně na krytí nákladů festivalu, uveřejněné městem a krajem.

4.4.8 Další aspekty právní formy

Cílem ředitele je, aby členské subjekty přistupovaly ke kultuře aktivně. Mnohé z firem poskytují materiální podporu, slevy, Městský klub propagují mezi svými zaměstnanci a využívají jeho služeb v rámci zaměstnaneckých benefitů. Finančně podporují například Festival české filmové komedie. Tyto prostředky jsou poskytovány proti reklamnímu plnění.²⁹⁹

Zdeněk Krákora spatřuje výhodu v tom, že organizace není řízena vedením města. Povinně se na ni tedy nevztahují rámcové smlouvy města, nicméně část z nich využívá. Sdružení má podle ředitele také větší šanci na získání dotací než městské organizace. Připouští však, že této výhody kvůli vytíženosti zaměstnanců sdružení příliš nevyužívá.³⁰⁰

Tato dnes již málo rozšířená právní forma způsobuje problém s užíváním právních a účetních termínů v jiných významech: Na webových stránkách jsou členové sdružení označeni za zřizovatele. V přílohách k účetním výkazům se píše o přijatých dotacích na provozní účely, přičemž ve výkazech zisku a ztráty jsou zaznamenány jako přijaté členské příspěvky. Sdružení skutečně čerpá dotace od města i kraje, avšak pouze účelové na festival. Na běžnou činnost dostává od města *příspěvek*. V různých letech navíc společnost řadí totožné příjmy pod různé účty. Ředitel Zdeněk Krákora se k tomu vyjádřil tak, že účetní, již jako ředitel „zdědil“, nebyla schopna vést účetnictví správně a současná účetní a auditorka chybné postupy napravují.³⁰¹

---

²⁹⁸ Městský klub v Novém Městě nad Metují. *Stanovy zájmového sdružení právnických osob Městský klub v Novém Městě nad Metují*, s. 4.

²⁹⁹ KRÁKORA, Zdeněk. Rozhovor ze dne 9. 12. 2019.

³⁰⁰ Ibid.

³⁰¹ Ibid.

4.5 Zhodnocení kvalitativních ukazatelů

4.5.1 Vazba na ustavitele

Z hlediska vazby na samosprávu jsou nejméně samostatné organizační složky a méně autonomní než u příspěvkových organizací je překvapivě i současné nastavení řízení Beránku, kde je starosta přímo v čele statutárního orgánu.

Kladně lze z tohoto hlediska hodnotit pouze Městský klub v Novém Městě nad Metují, kde město disponuje pouhou pětinou hlasů, a to jak ve věci případných změn stanov, tak při volbě statutárního orgánu. Je otázkou, zda je vhodné, aby při rozhodování o kulturní instituci měli rozhodující hlas představitelé průmyslových podniků.

Důležité jsou v tomto hledisku také majetkové vztahy, kdy je vlastníkem využívaného prostoru pouze Beránek Náchod, avšak to se v dohledné době pravděpodobně změní.

4.5.2 Efektivita nastavení orgánů

Fakticky řídící pracovník je statutárním orgánem v případě Městského klubu i příspěvkových organizací. Naopak tomu tak není u Beránku a organizačních složek. U Beránku by patrně byla efektivnější monistická struktura.

4.5.3 Mechanismy kontroly

U zřizovaných organizací vykonává kontrolu zřizovatel, zbylé dvě mají dozorčí radu. Praxe kontroly auditorem je rozmanitá.

Kromě KIS Hronov organizace na svých stránkách důsledně nezveřejňují aktuální dokumenty. U organizačních složek a Městského klubu není veřejně dostupné zakladatelské jednání. Jinak jsou k dohledání účetní závěrky všech organizací s výjimkou organizačních složek, které je nesestavují. Výroční zprávy zveřejňuje Beránek Náchod a KIS Hronov, na vyžádání je poskytlo také MKS Jaroměř. V registru smluv mají relevantní záznamy pouze některé příspěvkové organizace a Beránek.

4.5.4 Další aspekty

Z výrazných dalších aspektů jmenujme relativní jistotu financování zřizovaných subjektů, díky níž mohou ředitelé a vedoucí pracovat v klidu. Musíme se ale ptát, zda je tento klid pouze pozitivem. Citujme z publikace *Mapování kulturních a kreativních průmyslů* vydané Institutem umění – Divadelním ústavem:

„Díky podfinancovanosti jsou především instituce zřizované veřejnou správou a s pravidelnými dotacemi často pasivní ve vyhledávání nových a doplňujících možností financování. Kulturní instituce rovněž plně nevyužívají současné marketingové možnosti při práci s publikem, komunitami atd. Hlavním důvodem je nedostatek kapacity a slabá motivace k nové práci.“³⁰²

U nezřizovaných subjektů je v okrese Náchod v posledních čtyřech letech zřetelnější rozvoj. Náchodský Beránek o plánech informuje ve své výroční zprávě a z realizovaných kroků je to například přidání celé divadelní předplatitelské řady, převod všech akcí na město, umožňující skrze převod majetku rekonstrukci, nebo ze symbolických kroků úpravy smlouvy o veřejné službě, organizačního řádu a struktury výročních zpráv. Novoměstský Městský klub prezentuje velmi stručnou koncepci rozvoje městu. Hlavní její osou je spolupráce s partnery, spolky a sdruženími. Patrný je tu růst finančních prostředků ze soukromé sféry, zavedení analytického sledování finančních toků, změna marketingové i programové koncepce festivalu a ze správních záležitostí proběhla náprava účetnictví.

Organizační složky jsou, na rozdíl od nezřizovaných institucí, zahrnuty do akčních plánů měst. Ty však z kulturní agendy kulturních domů obsahují jen málo přesně vymezených úkolů. Jediným kulturním domem, jemuž z městské strategie takové úkoly plynou, je MKS Červený Kostelec. Jedná se například o tvorbu dětského a hudebního předplatného nebo koncepce zvyšování atraktivity kina.

Z výročních zpráv ostatních příspěvkových organizací je zřejmé, že svoji činnost rozvíjejí, MKS Jaroměř ve svých zprávách dokonce velmi stručně uvádí i záměr na další rok. Není však zřejmé, zda tento rozvoj vychází z dlouhodobější koncepce, nebo se jedná pouze o aktuální potřeby a návrhy.

Na základě popsaného lze soudit, že rozvoj nezřizovaných subjektů plyne z iniciativy jejich představitelů, že je efektivní a v jisté míře koncepční. Míra rozvoje zřizovaných subjektů se zdá být více závislá na kvalitě uchopení oblasti v koncepčních dokumentech zřizovatele.

Městský klub má dále z povahy své právní formy potenciál čerpat ze spolupráce se soukromým sektorem výhody týkající se financí, ale i jeho kulturního zapojení a oslovování publika.

---

³⁰² ŽÁKOVÁ, Eva et al. *Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR. II. svazek*, s. 39.

5 Analýza finančních ukazatelů

Ukazatele jsou za rok 2018. Jejich zdroji jsou hlavně hospodářské výkazy měst a organizací³⁰³, dokumenty v obchodním rejstříku³⁰⁴ a samotné organizace.

5.1 Podpora kultury v kontextu městských rozpočtů

5.1.1 Podpora odvětví souvisejících s kulturou

	Počet obyvatel	Celkové výdaje měst (tis. Kč)	Výdaje na jednoho obyvatele (Kč)
Jaroměř	12 424	276 308	22 240
Č. Kostelec	8 332	150 105	18 015
Hronov	6 132	149 402	24 364
Broumov	7 524	286 826	38 121
Police n. Met.	4 115	127 275	30 930
Náchod	20 132	527 147	26 185
N. Město n. Met.	9 504	221 583	23 315
<i>Medián</i>	8 332	221 583	24 364

Tabulka 6: Počet obyvatel a celkové výdaje měst

	Ztráta daných oblastí (tis. Kč)	% z celkových výdajů města	na obyvatele (Kč)
Jaroměř	17 893	6,48 %	1 440
Č. Kostelec	8 177	5,45 %	981
Hronov	8 332	5,58 %	1 359
Broumov	14 400	5,02 %	1 914
Police n. Met.	7 563	5,94 %	1 838
Náchod	21 307	4,04 %	1 058
N. Město n. Met.	14 524	6,55 %	1 528
<i>Medián</i>	14 400	5,58 %	1 440

Tabulka 7: Podpora (ztráta) odvětví úzce souvisejících s kulturou, tj. cestovního ruchu, kultury a zájmové činnosti v kultuře

Tabulka 6 ukazuje celkovou výši výdajů městského hospodaření a tabulka 7 výdaje související s kulturou nepokryté výnosy z dané oblasti. Ve dvou sloupcích vpravo je podíl této „dotace“ vůči celkovým výdajům města a její přepočet na jednoho obyvatele. Do odvětví souvisejících s kulturou (dále jako *kulturní odvětví*) je zahrnut i cestovní ruch, protože tuto agendu nezřídka vykonávají kulturní instituce a jejich výdaje nelze do oblastí přesně rozdělit. Ze zkoumaných institucí je to KIS Hronov, Kultura a infocentrum v Broumově a polické Pellyho domy.

³⁰³ Ministerstvo financí České republiky. *Monitor: informační portál Ministerstva financí* [online]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

³⁰⁴ Ministerstvo spravedlnosti České republiky. *Veřejný rejstřík a Sbírka listin* [online]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

Výrazně nejvyšší takové výdaje vůči rozpočtu mají Nové Město nad Metují a Jaroměř, avšak v přepočtu na obyvatele vedou Broumov a Police nad Metují, tedy města, v nichž kulturu z velké části obstarávají organizační složky. Výrazně se do tohoto srovnání promítá fakt, že Broumov a Police nad Metují mají oproti ostatním městům velkou celkovou výši výdajů na jednoho obyvatele. Velmi slabý je v obou přepočtených ukazatelích Náchod – více než 25 % pod mediánem.

5.1.2 Podpora agendy kulturních domů

	Ztráta daných oblastí (tis. Kč)	% z celkových výdajů města	% ze ztráty kult. odvětví	na obyvatele (Kč)
Jaroměř	7 720	2,79 %	43,15 %	621
Č. Kostelec	5 336	3,55 %	65,26 %	640
Hronov	5 929	3,97 %	71,16 %	967
Broumov	4 861	1,69 %	33,76 %	646
Police n. Met.	3 145	2,47 %	41,58 %	764
Náchod	10 130	1,92 %	47,54 %	503
NMnM	4 284	1,93 %	29,50 %	451
<i>Medián</i>	5 336	2,47 %	43,15 %	640

Tabulka 8: Podpora (ztráta) odvětví, do nichž spadá kulturní agenda kulturních domů, tj. zájmové činnosti v kultuře, divadla, hudby a filmu

Při porovnání této tabulky s předchozí je patrné, že města, která výrazně podporují *kulturní odvětví* obecně, se nutně neřadí k těm, jež také výrazně podporují agendu kulturních domů. To je vidět především na Novém Městě nad Metují (v tabulce jako NMnM), které má všechny ukazatele mezi třemi nejslabšími, z nichž dva jsou nejslabší úplně. Připomeňme, že je to třetí největší město okresu.

Naopak ve všech přepočtených ukazatelích je nejlepší Hronov, který je jinak v součtu podpory *kulturních odvětví* průměrný. Údaj je však hrubě zkreslený tím, že v rámci tohoto rozpočtu provozuje KIS i infocentrum. I pokud toto vezmeme v potaz, jeho ukazatele pravděpodobně zůstanou nadprůměrnými. Z poměru vůči podpoře *kulturních odvětví* je u Hronova i u Červeného Kostelce vidět, že podpora agendy kulturních domů je v rámci rozpočtu těchto odvětví prioritou.

I v případě Police nad Metují a Broumova je do těchto položek započítána část nákladů na provoz infocentra. Prostřednictvím obou MKS zase spadá do zájmové činnosti v Červeném Kostelci a v Jaroměři památkový objekt.

U měst, které kulturní instituci zřizují jako příspěvkovou organizaci, téměř žádný z ukazatelů není pod příslušným mediánem, výjimkou je pouze přepočet na obyvatele v případě Jaroměře, který je pod mediánem o pouhých 19 Kč.

Zřizovatelé kulturních organizačních složek si v poměru dotování (ztráty) agendy kulturních domů vůči celkovým rozpočtům stojí o poznání hůře, nikoli však v přepočtu na obyvatele. Výrazně slabé jsou oba tyto podíly v případě měst s nezřizovanými kulturními domy – nedosahují ani 80 % mediánu.

5.1.3 Podpora daných kulturních domů

	Výše podpory (tis. Kč)	% z celkových výdajů města	% ze ztráty kult. odvětví	na obyvatele (Kč)
MKS Jaroměř	7 520	2,72 %	42,03 %	605
MKS Č. Kostelec	5 049	3,36 %	61,75 %	606
KIS Hronov	4 391	2,94 %	52,70 %	716
KaIC Broumov	9 322	3,25 %	64,74 %	1 239
Pellyho domy	4 747	3,73 %	62,77 %	1 154
<i>bez sportu</i>	3 036	2,39 %	40,14 %	738
Beránek Náchod	6 630	1,26 %	31,12 %	329
Městský klub	4 110	1,85 %	28,30 %	432
APRB	1 000	0,35 %	6,94 %	133
<i>Medián</i>	4 720	2,55 %	41,09 %	606

Tabulka 9: Podpora kulturních domů z městských rozpočtů

Do tabulky 9 vstupuje Agentura pro rozvoj Broumovska, z. s. (i nadále jako APRB), která z velké části vykonává činnost podobnou kulturním domům, rozsahem činnosti mnohé dokonce předčí, avšak její model financování je velmi odlišný. Její činnost stručně popsala kapitola 4.2.1.1.

Za všimnutí stojí, že organizace stejných právních forem vykazují podobnou výši podpory přepočtenou na obyvatele. Nejvyšší se zdá u organizačních složek, u nichž je v tabulce výše podpory vypočítána jako ztráta, tedy rozdíl celkových nákladů a vlastních příjmů. Při srovnání s ostatními organizacemi si musíme být vědomi toho, že organizační složky mají velmi rozmanitý okruh činnosti a za svůj rozpočet považují celé paragrafy městských rozpočtů, jež se jich týkají. Jedná se tedy o zájmovou činnost, cestovní ruch a v případě Police nad Metují ještě divadlo, film a sportoviště. V případě broumovského Oddělení kultury 1 365 tis. Kč byly navíc investiční výdaje, především na rekonstrukci infocentra. Rozpočet Pellyho domů navyšuje správa sportovišť (tvoří asi 27 % nákladů), proto je zavádějící i poměr vůči *kulturním odvětvím*. Alespoň u Pellyho domů však můžeme dostat alespoň zčásti relevantní čísla při neuvažování sportovišť. Medián pod tabulkou je nezahrnuje též. Potvrzuje se, že podpora je vůči celkovému rozpočtu těsně pod mediánem, ale přepočtená na obyvatele jej výrazně převyšuje.

Nezřizované instituce mají výrazně nižší podíl podpory na obyvatele i vůči městskému rozpočtu než zřizované. Příčinou jistě bude i to, že Beránek a Městský klub nemají tak obsáhlou agendu jako příspěvkové organizace a organizační složky – že nezajišťují chod více kulturních zařízení a že je v daných městech více kulturních aktérů, což je patrné z poměru vůči celkové podpoře *kulturních odvětví*. Při srovnání s předchozí tabulkou je však vidět, že v Novém Městě nad Metují je Městský klub ve své oblasti naprosto dominujícím. Beránek takové postavení v Náchodě nemá, na druhou stranu stále spravuje vlastní historickou budovu s velkoryse zařízenými prostory.

Výše podpory APRB od města jednoznačně neodpovídá rozsahu její činnosti.

5.2 Hospodaření organizací

5.2.1 Výnosy

(tis. Kč)	Výnosy celkem	Příspěvek, dotace města	Vlastní výnosy bez reklamy a sponzoringu	Soukromá sféra
MKS Jaroměř	12 018	7 220	4 716	0
MKS Č. Kostelec	11 194	5 049	5 278	487
KIS Hronov	10 119	4 391	3 676	420
KaIC Broumov	11 195	9 322	1 809	64
Pellyho domy	6 739	4 747	1 992	0
<i>bez sportu</i>	4 901	3 036	1 865	0
Beránek Náchod	14 237	6 630	7 085	0
Městský klub	8 388	4 110	3 418	658
APRB	12 162	550	5 810	2 644
<i>Medián</i>	11 195	4 720	4 196	242

Tabulka 10: Struktura výnosů v tis. Kč

	Součet buněk vpravo	Příspěvek, dotace města	Vlastní výnosy bez reklamy a sponzoringu	Soukromá sféra
MKS Jaroměř	99,32 %	60,08 %	39,24 %	0,00 %
MKS Č. Kostelec	96,61 %	45,10 %	47,15 %	4,35 %
KIS Hronov	83,87 %	43,39 %	36,33 %	4,15 %
KaIC Broumov	100,00 %	83,27 %	16,16 %	0,57 %
Pellyho domy	100,00 %	70,44 %	29,56 %	0,00 %
<i>bez sportu</i>	100,00 %	61,95 %	38,05 %	0,00 %
Beránek Náchod	96,33 %	46,57 %	49,76 %	0,00 %
Městský klub	97,59 %	49,00 %	40,75 %	7,84 %
APRB	74,03 %	4,52 %	47,77 %	21,74 %
<i>Medián</i>	97,10 %	47,78 %	39,99 %	2,36 %

Tabulka 11: Struktura výnosů v procentech

V rozložení výnosů se opět výrazně liší organizační složky. Hlavním důvodem je, že do jejich rozpočtů spadají náklady na finančně nenávratné činnosti – např. správa majetku a poskytování dotací. Další důvody jsou popsány v předchozí kapitole. I při neuvažování sportu u Pellyho domů lze však vidět, že organizační složky jsou z rozpočtu města podporovány více než jiné právní formy.

Dále lze pozorovat, že výnosy ze soukromé sféry mají především organizace pořádající festivaly nadregionálního významu. Jedná se hlavně o reklamu a sponzoring. Je však otázkou, zda je takový charakter festivalu pro získávání sponzorů rozhodující, nebo zda je to dáno tím, že organizátor takové akce vyhledává partnerství soukromých subjektů spíše. Představitelé příspěvkových organizací a organizačních složek spíše aktivně neusilují o získávání takové podpory. Nemám informaci z Červeného Kostelce, kde výše příjmů ze soukromé sféry vypovídá pravděpodobně o opaku. Za KIS Hronov toto řeší město.

O něco vyšší má podporu soukromé sféry Městský klub, což je dáno charakterem sdružení. Ani v absolutních číslech, ani v poměru k rozpočtu organizace se však nejedná o výraznou sumu. Členové sdružení platí členské příspěvky, které jsou velmi symbolické, v roce 2019 to bylo 5 000 Kč na člena a rok, zbytek tvoří reklama.³⁰⁵

Beránek Náchod má zase navázaný kontakt s bankami, jež občasně odebírají větší množství vstupenek – patrně jako benefit pro své zaměstnance nebo klienty.

V poměru podpory města vůči celkovým výnosům není mezi příspěvkovými organizacemi a organizacemi nezřizovanými s účastí města viditelný rozdíl. Absolutní výše této podpory je okomentována výše.

KIS Hronov a APRB mají ještě další, v tabulce neuvedené, významné zdroje financí. U KIS Hronov je tvoří především dotace Ministerstva kultury a Královéhradeckého kraje na Jiráskův Hronov.

Struktura výnosů APRB se oproti ostatním liší výrazně. I přes minimální finanční podporu města má po Beránku nejvyšší absolutní hodnotu výnosů, přestože je Broumov počtem obyvatel až na 5. místě z porovnávaných měst. APRB má velmi výrazné výnosy ze soukromé sféry: 1 748 tis. Kč tvoří dary právnických osob,

---

³⁰⁵ KRÁKORA, Zdeněk. Rozhovor ze dne 9. 12. 2019.

719 tis. Kč jsou dary osob fyzických. Sponzoring ani reklamu veřejně přístupné dokumenty nezmiňují a projevují se tedy případně ve vlastních výnosech.

V tabulce uvedené výnosy tvoří dohromady 74 % celkových výnosů. Téměř 1,4 mil. Kč (11,2 %) činily dotace dalších subjektů, především Královéhradeckého kraje a Ministerstva kultury ČR. Do neuvedených výnosů se pravděpodobně bude částečně promítat i zisk některých ze čtyř obchodních společností se 100% podílem spolku. Je také zajímavé, že ve výši vlastních výnosů i nákladů lehce převažuje hospodářská činnost nad hlavní.

5.2.2 Náklady

(tis. Kč)	Náklady celkem	Osobní náklady	Služby bez energií	Daň z příjmů	DPH
MKS Jaroměř	12 552	5 898	3 907	0	0
MKS Č. Kostelec	11 102	4 543	4 210	62	0
KIS Hronov	10 126	4 332	4 441	0	152
KaIC Broumov	11 195	3 077	3 104	0	nezjištěno
Pellyho domy	6 739	2 415	1 871	nezjištěno	nezjištěno
<i>bez sportu</i>	4 901	1 955	1 399	nezjištěno	nezjištěno
Beránek Náchod	15 522	4 969	7 622	67	121
Městský klub	8 387	2 680	4 660	0	0
APRB	12 259	3 961	6 524	0	nezjištěno
<i>Medián</i>	11 149	4 147	4 325	0	0

Tabulka 12: Výše vybraných nákladů v tis. Kč

	Osobní náklady	Služby bez energií	Daň z příjmů	DPH
MKS Jaroměř	46,99 %	31,13 %	0,00 %	0,00 %
MKS Č. Kostelec	40,92 %	37,92 %	0,56 %	0,00 %
KIS Hronov	42,78 %	43,85 %	0,00 %	1,50 %
KaIC Broumov	27,49 %	27,72 %	0,00 %	nezjištěno
Pellyho domy	35,84 %	27,76 %	nezjištěno	nezjištěno
<i>bez sportu</i>	39,89 %	28,55 %	nezjištěno	nezjištěno
Beránek Náchod	32,01 %	49,10 %	0,43 %	0,78 %
Městský klub	31,95 %	55,56 %	0,00 %	0,00 %
APRB	32,31 %	53,22 %	0,00 %	nezjištěno
<i>Medián</i>	36,10 %	40,89 %	0,00 %	0,00 %

Tabulka 13: Výše vybraných nákladů v procentech

U nezřizovaných subjektů je oproti příspěvkovým organizacím i Pellyho domům po vynechání sportu přibližně o čtvrtinu nižší podíl osobních nákladů. Ten je však, zdá se, vyrovnáván podílem služeb. (U APRB se však v tabulce jedná o položku, jež zahrnuje i spotřebované nákupy.)

To může být projevem šetření, protože práce zaměstnance bývá nákladnější kvůli jeho zákonným nárokům (dovolená, příplatky, náhrada mzdy/platu) a poměru čisté mzdy vůči celkovým nákladům zaměstnavatele (mezi pouhými 50 a 70 %). Na druhou stranu to může mít negativní vliv na stabilitu a souhru pracovního kolektivu.

Výrazné rozdíly mezi průměrným platem a mzdou se na základě získaných informací nepodařilo prokázat.

DPH nespadá do nákladů organizace, ale promítá se do ceny produktů. Jeho výše i výše daně z příjmů je však vůči celkovým nákladům dotčených organizací zanedbatelná.

5.2.3 Změny vlastního kapitálu

(tis. Kč)	Rok 2013	Rok 2018	Změna	Změna (%)
MKS Jaroměř	1 630	3 176	+1 546	+95 %
MKS Č. Kostelec	3 441	2 808	-633	-18 %
KIS Hronov	27	73	+46	+170 %
Beránek Náchod	208 802	205 508	-3 294	-2 %
Městský klub	274	-346	-620	-226 %
APRB	750	-83	-833	-111 %
<i>Medián</i>	1 190	1 441	-627	-10,20 %

Tabulka 14: Vlastní kapitál 2013–2018

Pokles vlastního kapitálu u nezřizovaných subjektů indikuje, že jejich výnosy z vlastní činnosti spolu s nezištně přijatými plněními nejsou schopny pokrýt náklady. Tento stav může být zapříčiněn neefektivním hospodařením nebo výkonem neziskové činnosti v rozsahu, jež není možné ze současných zdrojů pokrýt. Vzhledem k ukazatelům výše je nasnadě spíše druhá možnost. Městský klub a APRB mají dokonce vlastní kapitál záporný, a některé jejich závazky jsou tedy nekryté, což se promítá do jejich kredibility (v obou významech).

Tvoření ztráty přičítá Zdeněk Krákora svému převzetí Městského klubu. Mezi příčinami uvádí nenavýšení příspěvku od města v požadované výši a vazbu některých výnosů z reklamy na osobu předchozí ředitelky. Ztráta v roce 2018 je způsobena především slavnostním 40. festivalem české filmové komedie. Za rok 2019 je očekáváno vyrovnané hospodaření.³⁰⁶

³⁰⁶ KRÁKORA, Zdeněk. Rozhovor ze dne 9. 12. 2019.

V případě Beránku činí velkou část poklesu kapitálu odpisy majetku. Investiční dotace jsou poskytovány v režimu de minimis. Celkem se za roky 2017–2020 jedná o 1 985 tis. Kč³⁰⁷. Tato částka se tedy zdaleka neblíží limitu 500 000 € během tří let, což je v přepočtu přibližně 12,5 mil. Kč. Evidentně se tedy s investicemi čeká na převedení budovy do majetku města.

Příspěvkové organizace mají se zdánlivou výjimkou Červeného Kostelce vlastní kapitál stabilní a MKS Jaroměř je schopno jej dokonce rozvíjet. Nárůst majetku KIS Hronov je v absolutních číslech zanedbatelný.

Vlastní kapitál MKS Červený Kostelec zaznamenal v roce 2016 citelný pokles ze 3 362 tis. Kč na 1 997 tis. Kč zapříčiněný především korekcí hmotných movitých věcí po forenzním auditu. Od té doby výrazně roste a za rok 2019 se dostal na 3 412 tis. Kč, tedy téměř na hodnotu z roku 2013.

5.3 Zhodnocení finančních ukazatelů

V podpoře *kulturních odvětví* městem nehraje roli, jakým způsobem je ustaven kulturní dům. Podporu agendy kulturních domů mají města s nezřizovanými institucemi výrazně slabší, avšak do rozpočtu zájmové činnosti v kultuře spadá u měst s příspěvkovými organizacemi provoz památkových objektů nebo informačního centra.

Srovnání organizačních složek navzájem i s ostatními právními formami značně komplikuje široký rozsah jejich činnosti, a že nemají samostatné rozpočty. I přesto se zdá, že podpora z městského rozpočtu (respektive ztráta) má v jejich rozpočtu na kulturní aktivity vyšší podíl než u ostatních organizací. APRB je potom příkladem instituce s minimální podporou města a velkým podílem příjmů z vyšších územních celků, ze soukromé sféry a z podnikatelské činnosti.

Velký vliv na financování ze soukromé sféry má pořádání festivalů nadregionálního významu. Nezřizované právní formy jsou v navazování kontaktů s ní obecně aktivnější. Mají také tendenci více činností outsourcovat. Tyto formy jsou, na rozdíl od příspěvkových organizací, náchylné k poklesu vlastního kapitálu, případně až do záporných čísel.

---

³⁰⁷ ŠIMEK, Ladislav. E-mail ze dne 17. 2. 2020.

6 Celkové zhodnocení právních forem

6.1 Příspěvková organizace územního samosprávného celku

Příspěvková organizace je ze své podstaty v mnohém závislá na zřizovateli a zákon umožňuje tuto závislost omezit jen minimálně, což jí brání ve výkonu veřejně prospěšné funkce v plném rozsahu. V praxi se zřizovatelé nezříkají ani práva určit statutární orgán, tedy v daných případech ředitele, který organizaci skutečně řídí.

Toto spojení se zřizovatelem na druhou stranu zajišťuje stabilní financování, což se projevuje vesměs pozitivními změnami vlastního kapitálu, a kontrolu hospodaření. Navzdory očekávání příspěvkové organizace nezveřejňují o mnoho více dokumentů a jiných podstatných informací než jiné právní formy. Zprávu o činnosti zveřejňuje pouze jedna ze tří zkoumaných.

Sporné pak je, zda může mít organizace v hlavní činnosti zahrnutou činnost podnikatelskou, jako je tomu u sledovaných.

Příspěvková organizace je velmi efektivní právní forma pro oblasti v kompetenci samosprávy, které nezávisí na politické vůli, například sociální služby, zdravotnictví nebo správu majetku. Činnost kulturní instituce by však v případě nepříznivého místního politického vývoje mohla být značně narušena.

6.2 Organizační složka územního samosprávného celku

Organizační složka ÚSC se jeví jako málo vhodná forma ve většině ohledů. Mezi její výhody patří především nízká finanční náročnost, protože administrativu za ni z velké části vykonává jiný orgán jejího zřizovatele, a finanční stabilita, daná zahrnutím do rozpočtu ÚSC.

Na druhou stranu mnoho nevýhod zapříčiňuje to, že nemá samostatnou právní subjektivitu. V rozhodování je tudíž plně závislá na zřizovateli, což se také promítá do efektivity procesů. V praxi jsou složky svázány interními předpisy zřizovatele mnohem více než jiné právní formy, i než ukládá zákon. Organizační složky netvoří samostatné výkazy, což brání veřejné kontrole i srovnání s jinými právními formami. Neanalyzují své hospodaření ani pro interní potřeby. Možnost srovnání s jinými organizacemi ztěžuje i fakt, že v praxi je jejich činnost velmi rozmanitá.

Právní formu lze tedy skutečně v souladu s § 24 zákona č. 250/2000 Sb. doporučit pouze pro činnosti, jež mimo jiné „nevyžadují velký počet zaměstnanců“ a „nejsou

vnitřně odvětvově či jinak organizačně členěné”³⁰⁸. Z kulturních domů můžeme tedy uvažovat zařízení především v ještě menších obcích, než je Police nad Metují.

6.3 Akciová společnost

Dualistická struktura jediného takového kulturního domu v okrese neumožňuje ani autonomní správu, ani efektivní řízení činnosti. Situace by se mohla zlepšit změnou stanov, nikoli však do optimální podoby, kdy by jediný akcionář neměl právo měnit stanovy a ani nepřímo určovat statutární orgán.

Na druhou stranu je Beránek nejtransparentnější z daných institucí. Zveřejňuje výroční zprávy ověřené auditorem, jež mimo jiné obsahují účetní závěrku, zprávu o činnosti, přehled orgánů i formulovaný podnikatelský záměr. V obchodním rejstříku zveřejňuje nadto i rozhodnutí valné hromady a ze zákona publikuje smlouvy v registru smluv. Má vlastní kontrolní orgán.

Má také jako jediný ve vlastnictví budovu, jež však pro jeho podnikatelskou činnost, která zapříčiňuje limitaci v příjmu investičních dotací režimem de minimis, bude pravděpodobně v dohledné době převedena do vlastnictví města.

Jak je uvedeno již ve shrnutí legislativní analýzy, akciová společnost jakožto právní forma nepřináší v oblasti neziskové kulturní činnosti žádné zvláštní výhody. V případě územních samospráv je vhodné ji použít třeba při správě výnosného majetku, v praxi se využívá i ve zdravotnictví. Hodnocení takového užití již není ambicí této práce.

6.4 Zájmové sdružení právnických osob

V případě Městského klubu v Novém Městě nad Metují je nastavená struktura s výrazně omezenými pravomocemi města vyhovující. Z tohoto hlediska je organizace připravena na nepříznivou změnu v místní politické reprezentaci. Závislá je na ni však majetkem a vzhledem ke skladbě rozpočtu i finančně. Vlastní kapitál má dokonce záporný. Městský klub má však výrazný potenciál v rozvoji nejen finanční spolupráce se soukromým sektorem.

Výrazně slabý je ve zveřejňování informací. V obchodním rejstříku jsou zveřejněny pouze účetní závěrky a jeden zápis ze zasedání rady z roku 2016. Nejsou tu tedy

---

³⁰⁸ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 24.

například ani stanovy. Výroční zprávy netvoří, pouze stručnou prezentaci určenou vedení města.

Tato právní forma se tedy zdá být vhodnou pro činnost kulturního domu. Uvedené nedostatky nejsou dány samotnou právní úpravou. Lze je napravit změnou stanov, postojem členů sdružení a smluvních vztahů.

6.5 Nežádoucí jevy

Zásadní problém s autonomií většiny institucí je podrobně popsán již u jednotlivých právních forem. Kulturní domy jsou na samosprávách závislé i finančně a až na jednu dočasnou výjimku nehospodaří s budovami ve svém majetku. Vedle pravomocí ustavitele jsou to prvky zásadně ovlivňující nezávislost.

Organizace nedisponují ucelenými koncepčními dokumenty. Strategické plány měst většinou nepojímají kulturu dostatečně uceleně a jen málokteré úkoly v této oblasti přesně specifikují.

Většina organizací nezveřejňuje dokumenty vysvětlující jejich činnost a hospodaření. To brání nejen veřejné kontrole nakládání s financemi z veřejných rozpočtů, ale může to také odrazovat případné podporovatele, jež bohužel většina domů aktivně nevyhledává.

6.6 Návrh optimálního ustavení kulturního domu

Jako nejlepší varianta se jeví kulturní dům provozovaný jako ZSPO, spolek nebo ústav. Přestože ze spolků práce zkoumala pouze okrajově APRB, lze se opřít o to, že mezi ZSPO a spolkem jsou v zákonné úpravě jen minimální rozdíly, na nichž by tvrzení záviselo. V případě ústavu je teze o vhodnosti opřena o to, že většinu nežádoucích jevů u popsanych organizací forma ústavu nezakládá nebo dokonce přímo vylučuje.

ZSPO a spolek jsou v této kapitole souhrnně označeny jako korporace.

6.6.1 Zajištění autonomie a efektivity rozhodování

Pro fungování kulturního domu ve formě korporace je vhodné, aby jeho členy byla samospráva, kulturní instituce nezávislé nebo pouze nepřímo závislé na samosprávě, místní spolky a jiné organizace jevící o problematiku zájem nebo obchodní společnosti s velkým ekonomickým i společenským vlivem v dané oblasti. V případě spolku je možné zahrnout i fyzické osoby, jako jsou odborníci nebo mecenáši. Je vhodné také zvážit zapojení účastníků vně regionu, kteří mají

možnost na problematiku nahlížet s větší mírou objektivity a přinášet postřehy odjinud. Jmenovaní nemusí být nutně členy organizace, ale můžou být součástí vhodně zřízených orgánů s takovými pravomocemi, aby mohli chod organizace svými silnými stránkami pozitivně ovlivňovat. Není třeba žádoucí, aby obchodní společnosti rozhodovaly o dramaturgii, ale může vést k oboustranné spokojenosti, budou-li se moci zapojit do kontroly hospodaření nebo konzultace marketingové strategie. A naopak zasahování do této problematiky nemusí být žádoucí od specialistů v oblasti umění.

Účelem takové struktury je kompetentní rozhodování a omezení politického vlivu. Je nutné ji nastavit funkčně a jasně vymezit pravomoci orgánů. Především pak je třeba vymezit kompetence statutárního orgánu. Pokud má řídit i dramaturgii, měly by se na jeho výběru podílet i osoby s přehledem v oblasti kultury.

U ústavu je vhodné, aby zakladateli byli alespoň dva z výše jmenovaných. Při rozšiřování okruhu zakladatelů je třeba obezřetnosti, protože na případných změnách zakladatelského jednání se všichni musí shodnout. Vyskytla-li by se mezi nimi osoba, která by kvůli hájení svých zájmů na úkor ústavu nebo své neschopnosti domýšlet důsledky blokovala potřebnou změnu, byla by nevyhnutelná soudní cesta. Spíše teoretickou možností je založení ústavu právnickou osobou, která by následně zanikla.

Na rozdíl od korporací zákon u ústavu definuje pravomoci správní rady a statutárního orgánu, což není na škodu. Stanovování pravomocí dalších orgánů není s výjimkou dozorčí rady omezeno.

6.6.2 Majetek

Je vcelku pochopitelné, že se samosprávy zdráhají převést svůj majetek do vlastnictví autonomních právnických osob. Je však možné zakladatelským právním jednáním stanovit přinejmenším nutnost udělení jejich souhlasu k jinému nakládání s nemovitostmi než ve věci hlavní činnosti. Aby bylo toto opatření účinné, lze jim také garantovat právo zamítnout případnou změnu hlavní činnosti.

Kompromisem by mohla být dlouhodobá výpůjčka (nebo nájem) na dobu určitou, například na 10 let, nebo na dobu neurčitou s dlouhou výpovědní dobou, například roční. Ideální je potom kombinace, tedy doba určitá s automatickým prodloužením, neprojeví-li jedna ze stran včas vůli tento vztah neprodloužit.

6.6.3 Financování

Zásadní je v této oblasti zjištění, že APRB je schopna mít druhé nejvyšší výnosy ze srovnávaných institucí, přestože dotace města činí necelých 5 %. Je zřejmé, že oproti kulturním domům vykonává APRB unikátní činnost. Velkou měrou se do toho však jistě promítá i její aktivita v získávání financí.

APRB o podporovatele pečuje – je schopna jim nabídnout zajímavou vizi, mecenášský program a hlavně informace – informacemi nabitě webové stránky, vzhledově příjemné výroční zprávy a v jejich rámci přiměřené informace o hospodaření (i když rozhodně ne vyčerpávající). V případě veřejných rozpočtů žádá o dotace Královéhradeckého kraje, Ministerstva kultury a v roce 2013 získala i dotaci Evropské unie. Vedle hlavní činnosti má vysoké příjmy z činnosti vedlejší a pravděpodobně i ze zisku některých dceřiných obchodních společností.

Zatímco APRB pracuje s neformální komunitou klášterníků a s různými stupni partnerství, Městský klub v Novém Městě nad Metují motivuje případné podporovatele z řad právnických osob členstvím ve sdružení. Je nezodpovězenou otázkou, nakolik je hlasovací právo skutečně motivující, povinná účast na zasedání Rady Městského klubu může mít i opačný efekt. Na příkladu APRB lze demonstrovat, že pro podporovatele nemusí být možnost oficiálního členství rozhodující.

Kulturním domům lze jen doporučit, aby se u institucí s rozvinutým vícezdrojovým financováním inspirovaly.

Smluvní závazek financování kulturního domu se jeví spíše jako teoretická varianta. Zásadní posun ve věci financování samosprávami by v budoucnu mohl přinést již dlouho diskutovaný zákon o veřejných kulturních institucích.

6.6.4 Mechanismy kontroly a zveřejňování informací

U korporací i ústavu je možné zřídit dozorčí orgán. Právě skrze něj by měla především samospráva, případně i další podporovatelé, kontrolovat nakládání s poskytnutými financemi a majetkem a naplňování předmětu hlavní činnosti. Ústav má povinnost zveřejňovat výroční zprávu, v případě korporací je vhodné tuto povinnost zakotvit ve stanovách. Zakladatelské jednání může uložit i další povinnosti, jako je například zveřejňování informací na webových stránkách. To je velmi vhodné nejen vzhledem k možnosti veřejné kontroly, ale především pak ve věci získávání podpory ze soukromé sféry i dotací.

Závěr

Práce potvrdila hypotézu, že některé právní formy kulturních domů v regionu skutečně nevyhovují jejich činnosti a funkci, respektive na jejich základě zvoleným kritériím. Překvapivé je, že jim nevyhovují hned tři ze čtyř zde užívaných právních forem, což je dokonce šest ze sedmi kulturních domů. Dalším překvapením je, že na rozdíl od hojně užívaných právních forem obstálo, v kultuře okrajově užívané, ZSPO.

Budeme-li se ptát, proč jsou hojně využívány organizační složky a příspěvkové organizace, přestože nevyhovují zvoleným kritériím, možných důvodů je více:

- ÚSC mají s provozováním takových forem bohaté zkušenosti.
- Samosprávy upřednostňují snadnou ovladatelnost instituce před její autonomií. Riziko nepříznivého politického vývoje považují za malé nebo kulturní instituci přikládají v tomto ohledu malý význam.
- Není běžnou praxí, aby kulturní instituci ustavovalo více osob společně.
- Do vzniku obecně prospěšných společností v roce 1995 neexistovala jiná nezisková právní forma, již by mohly ÚSC ustavovat samostatně. Původní právní úprava však nevhodně určila správní radu jako statutární orgán a podmínky členství v ní. Až zákonem č. 231/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, byly obtíže ve velké míře odstraněny.³⁰⁹
- Změna právní formy vyžaduje vůli, úsilí a finance.

Toto je však další hypotéza, kterou již práce neověřuje.

Cíl práce byl věcně naplněn. Práce původně měla provést i hlubší srovnání činností organizací, avšak pro jejich rozmanitost a malý význam vzhledem k právní formě bylo od tohoto záměru upuštěno. Návrhy vhodných variant nejsou individualizované. Kapitola 6.6 uvádí obecné principy, jež je vhodné při zakládání nebo transformování kulturního domu brát v potaz.

Poznatky byly získávány před vyhlášením koronavirové pandemie. Závěrů práce se to pravděpodobně nedotkne, avšak relativizaci některých údajů nelze vyloučit.

---

³⁰⁹ FRK, Patrik. K novele zákona o obecně prospěšných společnostech. *Ústav práva a právní vědy* [online]. 2010 [cit. 26.04.2020].
Dostupné z: <http://student.ustavprava.cz/cz/sekce/casopis-pravo-2010-3-k-novele-zakona-o-obecne-prospesnych-spolecnostech-128/>

Co nebylo dopověděno

Práce staví kritéria především na základě teorie kulturního managementu, a nezohledňuje pohled představitelů samospráv. Jeho znalost je však pro využití závěrů práce v praxi nezbytná.

Jedním z výstupů je teze, že pro nezávislost na ÚSC je na zakládání a rozhodování klíčová účast dalších institucí. Práce však neověřuje možnost uvedení této teze do praxe, tedy zda se v daných městech nacházejí instituce, které by k tomuto účelu byly vhodné a měly motivaci k účasti. Nezjišťuje ani postoje a motivace členů Městského klubu v Novém Městě nad Metují, kteří takový způsob fungování umožňují.

Kroky k omezení finanční závislosti na samosprávě jsou pouze nastíněny. Problematice fundraisingu se věnuje Jana Ledvinová v knize *Profesionální fundraising*³¹⁰, případně Ondřej Sikora ve své diplomové práci *Vícezdrojové financování kulturních organizací. Případová studie Kulturní centrum Cooltour Ostrava*³¹¹. Pro získání dalších poznatků v této problematice může být přínosné i bližší prozkoumání APRB, především pak její činnosti, struktury a propojení s dalšími právníckými i fyzickými osobami.

---

³¹⁰ LEDVINOVÁ, Jana. *Profesionální fundraising: Jak se osvobodit od finanční závislosti*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2013.

³¹¹ SIKORA, Ondřej. *Vícezdrojové financování kulturních organizací. Případová studie Kulturní centrum Cooltour Ostrava* [online]. 2016 [cit. 29.04.2020]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/kv3yuh/>

Seznam tabulek a grafů

Tabulka 1: Počty jednotek v adresáři NIPOSu na podzim 2019	2
Tabulka 2: Počet zpravodajských jednotek NIPOSu v oblasti Edukace a veřejné osvěty v letech 2014 a 2018.....	7
Tabulka 3: Kdo by měl organizovat kulturní akce?	9
Tabulka 4: Podíl zdrojů na financování kulturních zařízení v roce 2018.....	9
Tabulka 5: Rozsah zákonné úpravy právnických osob.....	29
Tabulka 6: Počet obyvatel a celkové výdaje měst	78
Tabulka 7: Podpora (ztráta) odvětví úzce souvisejících s kulturou, tj. cestovního ruchu, kultury a zájmové činnosti v kultuře.....	78
Tabulka 8: Podpora (ztráta) odvětví, do nichž spadá kulturní agenda kulturních domů, tj. zájmové činnosti v kultuře, divadla, hudby a filmu	79
Tabulka 9: Podpora kulturních domů z městských rozpočtů	80
Tabulka 10: Struktura výnosů v tis. Kč	81
Tabulka 11: Struktura výnosů v procentech.....	81
Tabulka 12: Výše vybraných nákladů v tis. Kč.....	83
Tabulka 13: Výše vybraných nákladů v procentech	83
Tabulka 14: Vlastní kapitál 2013–2018	84
Graf 1: Procentuální zastoupení zpravodajských jednotek NIPOSu v oblasti Edukace a veřejné osvěty v roce 2018.....	8
Graf 2: Podíl zdrojů na financování organizací v roce 2018.....	10
Graf 3: Veřejné občanské vybavení okresů k 31. 12. 2016.....	37

Literatura a prameny

Literatura

FITŘÍKOVÁ, Dagmar a Lydie MUSILOVÁ. *Průvodce DPH u neziskových subjektů*. Olomouc: ANAG, 2012. ISBN 978-80-7263-684-6.

LEDVINOVÁ, Jana. *Profesionální fundraising: Jak se osvobodit od finanční závislosti*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2013. ISBN 978-80-7331-294-7.

MARBACH, Jiří. *Nadšenci 1963-2013: Ohlédnutí za padesátiletým působením Městského klubu Nové Město nad Metují*. Nové Město nad Metují: osobní náklad, 2015. ISBN 978-80-260-9206-3.

NEKOLNÝ, Bohumil et al. *Kontext provozování divadla v ČR*. Praha: Akademie múzických umění v Praze, 2018. ISBN 978-80-7331-501-6.

NOVOTNÝ, Petr et al. *Nový občanský zákoník: Principy a základní pojmy*. První vydání. Praha: Grada, 2014. Právo pro každého. ISBN 978-80-247-5163-4.

PATOČKOVÁ, Věra, Daniel ČERMÁK a Kateřina VOJTÍŠKOVÁ. *Kultura v krajích České republiky*. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky, 2012. ISBN 978-80-7330-222-1.

PETR, Vít. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace: podle nového občanského zákoníku* [online]. Grada, 2015. ISBN 978-80-247-9768-7.

Literatura online

Český statistický úřad, krajská správa v Hradci Králové. *Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Královéhradeckého kraje: 2017* [online]. Hradec Králové: Český statistický úřad, 2018. ISBN 978-80-250-2853-7. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/zakladni-tendence-demografickeho-socialniho-a-ekonomickeho-vyvoje-kralovehradeckeho-kraje-2017>

Český statistický úřad, odbor statistiky obyvatelstva. *Počet obyvatel v obcích České republiky* [online]. Praha: Český statistický úřad, 2019. ISBN 978-80-250-2914-5. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/91917344/13007219.pdf>

GONZÁLEZOVÁ, Marie et al. *Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2018: IV. díl: Edukace a veřejná osvěta* [online]. Praha: NIPOS – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Centrum informací a statistik kultury, 2019. ISBN 978-80-7068-344-6. Dostupné z: https://statistikakultury.cz/wp-content/uploads/2019/10/Statistika_2018_IV.EDUKACE-web.pdf

SMETANOVÁ, Eva et al. *Základní statistické údaje o kultuře v České republice 2018: II. díl: Umění - divadla, hudební soubory, výstavní činnost a festivaly* [online]. Praha: NIPOS – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Centrum informací a statistik kultury, 2019. ISBN 978-80-7068-342-2. Dostupné z: https://statistikakultury.cz/wp-content/uploads/2020/01/Statistika_2018_II.UMENI_pro_web.pdf

UHEREK, Zdeněk et al. *Průzkum potřeb v sociálně vyloučených lokalitách Královéhradeckého kraje* [online]. Praha: Etnologický ústav AV ČR, v.v.i., 2010. ISBN 978-80-87112-32-8. Dostupné z: <http://socialnisluzby.kr-kralovehradecky.cz/assets/krajsky-urad/socialni-oblast/pruzkum-potreb-vyloucene-lokality.pdf>

ŽÁKOVÁ, Eva et al. *Mapování kulturních a kreativních průmyslů v ČR. II. svazek: Stav, potřeby a trendy* [online]. Praha: Institut umění – Divadelní ústav, 2015. ISBN 978-80-7008-354-3.

Dostupné z: https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/22/43/49/mapovani_kkp_2.pdf

Periodika online

BŘEŇ, Jan. Příspěvkové organizace. *Moderní obec: Odborný časopis pro komunální politiku a regionální rozvoj* [online]. 2003, roč. IX., č. 2. ISSN 1211-0507.

Dostupné z: https://energie21.cz/wp-content/uploads/pdf/moderni_obec/MO0203.pdf

KOLLERTOVÁ, Marcela. Čas letí. *Červenokostelecký zpravodaj* [online]. Červen 2015.

Dostupné z: http://eldok.svkhk.cz/out/Cervenokostelecky_zpravodaj/

[Cervenokostelecky_zpravodaj_2015/Cervenokostelecky_zpravodaj_2015_06.pdf](http://eldok.svkhk.cz/out/Cervenokostelecky_zpravodaj/)

ŠVANDA, Jiří. Stále živá tradice loutkářství. *Kladské pomezí: turistické noviny*. Zima 2017–2018. 2017. Dostupné z: https://www.skalyadrspach.cz/e_download.php?file=data/editor/75cs_1.pdf&original=KLADSKEPOMEZI-Noviny_2017-ZIMA-web.pdf

Vysokoškolské kvalifikační práce

ADOLFOVÁ, Barbora. *Kulturní domy* [online]. Praha, 2014 [cit. 15.04.2020]. Diplomová práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta, 6. 2. 2014. Dostupné z: <https://theses.cz/id/jf8ote/>

KLIŠOVÁ, Markéta. *Vliv právní formy na financování divadel z veřejných zdrojů* [online]. Brno, 2016. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav hudební vědy, 7. 2. 2017. Dostupné z: <https://theses.cz/id/tknvnq/>

MAREŠOVÁ, Tereza. *Audit v příspěvkové organizaci* [online]. Praha, 2018. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta financí a účetnictví, Katedra finančního účetnictví a auditingu, 12. 6. 2018.

Dostupné z: https://vskp.vse.cz/74115_audit_vprispevkove_organizaci

NOVOTNÁ, Marie. *Fenomén kulturních domů na Hodonínsku (se zaměřením na obec Čejkovice)* [online]. Brno, 2011 [cit. 15.04.2020]. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 14. 6. 2011.

Dostupné z: <https://theses.cz/id/grqelv/>

ROUBALOVÁ, Dagmar. *Budování kulturního centra* [online]. Praha, 2012 [cit. 15.04.2020]. Diplomová práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta, 10. 9. 2012.

Dostupné z: <http://hdl.handle.net/10318/7581>

SIKORA, Ondřej. *Více zdrojové financování kulturních organizací. Případová studie Kulturní centrum Cooltour Ostrava* [online]. 2016 [cit. 29.04.2020]. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Hudební fakulta, 10. 6. 2016.

Dostupné z: <https://theses.cz/id/kv3yuh/>

Prameny online

Agentura pro rozvoj Broumova. *Výroční zpráva 2018* [online]. 2019 [cit. 10.04.2020].

Dostupné z: <https://www.klasterbroumov.cz/galerie/klaster/509/ff07ff2f.pdf>

Asociace středních pedagogických škol ČR. Členové. *Asociace středních pedagogických škol ČR* [online]. 2014 [cit. 01.04.2020].

Dostupné z: <https://www.asociacespgs.cz/clenove.html>

BEDNÁŘ, Pavel. Červený Kostelec má koalici, zná i starostu. *Náchodský deník* [online]. 2014 [cit. 08.04.2020]. Dostupné z: https://nachodsky.denik.cz/zpravy_region/cerveney-kostelec-ma-koalici-zna-i-starostu-20141030.html

BERÁNEK Náchod, a. s. *Oznámení akcionářům společnosti* [online]. 2018. Oznámení o usnesení valné hromady ze dne 25. 6. 2018.

Dostupné z: <http://beraneknachod.cz/files/oznameni-valna-hromada.pdf>

BERÁNEK Náchod, a. s. *Výroční zpráva 2018* [online]. Náchod, 2019.

Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/>

[vypis-sl-detail?dokument=57911015&subjektId=217317&spis=607481](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=57911015&subjektId=217317&spis=607481)

BERÁNEK Náchod, a. s. a město Náchod. *Smlouva o plnění závazku veřejné služby obecného hospodářského zájmu* [online]. Náchod, 2020. Účinnost od 15. 1. 2020.

Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/11386020>

BERÁNEK Náchod, a.s. *Stanovy BERÁNEK Náchod a.s.* [online]. Náchod, 2019. Účinnost od 1. 6. 2019. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/>

[vypis-sl-detail?dokument=58316699&subjektId=217317&spis=607481](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=58316699&subjektId=217317&spis=607481)

Broumov. Oddělení kultury: O činnosti. *Město Broumov* [online]. 2014 [cit. 10.04.2020].

Dostupné z: <https://www.broumov.net/o-cinnosti/d-9245>

Centrum investic, rozvoje a inovací. *Královéhradecký kraj v mapách: Hospodářsky silné a slabé regiony* [online]. Hradec Králové, 2017.

Dostupné z: <https://www.cirihk.cz/publikace-khk-mapy.html>

Centrum investic, rozvoje a inovací. *Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje na období 2021–2027* [online]. Hradec Králové, 2019 [cit. 06.04.2020].

Dostupné z: <https://www.cirihk.cz/files/srk/strategie-rozvoje-khk-2021-2027.pdf>

City Upgrade s.r.o. *Strategický plán rozvoje města Jaroměř 2017 - 2032: Města na soutoku historie, krajiny třech řek a společného života* [online]. Praha, 2017 [cit. 06.04.2020].

Textová část. Dostupné z: <https://jaromer.cityupgrade.cz/vize/jaromer-strategicky-plan-rozvoje-textova-cast.pdf>

ČERNÝ, Martin. Neziskové nemocnice – pomohou pacientům? *Ozdravotnictví.cz* [online]. 2015 [cit. 06.04.2020]. Dostupné z: <https://www.ozdravotnictvi.cz/komentare/neziskove-nemocnice-pomohou-pacientum/>

Červený Kostelec. *Závěrečný účet za rok 2018: nepovinné položky* [online]. 2018 [cit. 05.04.2020]. Dostupné z: https://www.cervenykostelec.cz/Media/ContentItems/20581_zaverecny-ucet-mesta-za-r/zaverecny-ucet-za-rok-2018-nepovinne.pdf

Červený Kostelec. *Zřizovací listina: příspěvková organizace Městské kulturní středisko Červený Kostelec* [online]. Červený Kostelec, 2009. Účinnost od 2. 11. 2009. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=12972851&subjektId=681782&spis=650814>

Česká televize. *Zakázaná hra. 168 hodin* [online]. 2020 [cit. 05.04.2020]. Televizní pořad, 8. 3. 2020. Dostupné z: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10117034229-168-hodin/220452801100308/video/755427>

Český statistický úřad. Charakteristika kraje. *Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové* [online]. 2020 [cit. 06.04.2020].

Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/strucna_charakteristika_kraje

Český statistický úřad. Charakteristika okresu Náchod. *Krajská správa ČSÚ v Hradci Králové* [online]. 2020 [cit. 06.04.2020].

Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xh/charakteristika_okresu_nachod

Český statistický úřad. Pohyb obyvatelstva. *Veřejná databáze* [online]. 2018 [cit. 06.04.2020]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=DEM05D&z=T&f=TABULKA&katalog=31737&c=v332~3__RP2018

Český statistický úřad. Tab. 112 Obyvatelstvo podle pohlaví a podle věku, rodinného stavu a nejvyššího ukončeného vzdělání. *Veřejná databáze* [online]. 2011 [cit. 06.04.2020]. Dostupné z: [https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&pvo=OTOK112&vyhltext=pr%25C5%25AFm%25C4%259Brn%25C3%25BD%2Bv%25C4%259Bk&bkvt=cHLFr23Em3Juw70gdsSbaw..&z=T&f=TABULKA&katalog=all&pvokc=101&pvoch=40584)

[index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&pvo=OTOK112&vyhltext=pr%25C5%25AFm%25C4%259Brn%25C3%25BD%2Bv%25C4%259Bk&bkvt=cHLFr23Em3Juw70gdsSbaw..&z=T&f=TABULKA&katalog=all&pvokc=101&pvoch=40584](https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt-vyhledavani&pvo=OTOK112&vyhltext=pr%25C5%25AFm%25C4%259Brn%25C3%25BD%2Bv%25C4%259Bk&bkvt=cHLFr23Em3Juw70gdsSbaw..&z=T&f=TABULKA&katalog=all&pvokc=101&pvoch=40584)

Český statistický úřad. Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a podíl nezaměstnaných osob. *Veřejná databáze* [online]. 2018 [cit. 06.04.2020]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=vystup-objekt&pvo=ZAM11-A&z=T&f=TABULKA&skupId=766&katalog=30853&pvo=ZAM11-A&str=v200&c=v3~3__RP2018&u=v200__VUZEMI__101__40584

ČINKOVÁ, Martina a Andrea LANGMAJEROVÁ. Ptáte se: Zakládáme ústav a máme dotazy. *Zakonyvkapse.cz* [online]. 2014 [cit. 09.04.2020].

Dostupné z: <http://zakonyvkapse.cz/ptate-se-zakladame-ustav-a-mame-dotazy/>

Činoherní studio města Ústí nad Labem. Historie divadla. *Činoherní studio* [online]. 2019 [cit. 05.04.2020]. Dostupné z: <https://www.cinoherak.cz/cs/divadlo/historie-divadla/>

DOLEČEK, Marek. Klíčové povinnosti podnikatele po založení nové obchodní společnosti. *BusinessInfo.cz* [online]. 2019 [cit. 06.04.2020].

Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/navody/povinnosti-podnikatele-zalozeni-ppbi/>

FRK, Patrik. K novele zákona o obecně prospěšných společnostech. *Ústav práva a právní vědy* [online]. 2010 [cit. 26.04.2020]. Dostupné z: <http://student.ustavprava.cz/cz/sekce/casopis-pravo-2010-3-k-novele-zakona-o-obecne-prospesnych-spolecnostech-128/>

Hronov. *Dodatek č. 2 ke změně zřizovací listiny Kulturního a informačního střediska Hronov ze dne 29. 10. 2008* [online]. Hronov, 2017. Účinnost od 5. 5. 2017.

Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/>

[vypis-sl-detail?dokument=48721930&subjektId=123517&spis=651383](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=48721930&subjektId=123517&spis=651383)

Hronov. *Změna zřizovací listiny: Kulturní a informační středisko Hronov* [online]. Hronov, 2008. Účinnost od 1. 11. 2008. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=41643668&subjektId=123517&spis=651383>

Institut pro veřejnou správu Praha. *Mgr. Jan Břeň: Základní charakteristika veřejné správy, druhé aktualizované vydání* [online]. 2017 [cit. 08.04.2020]. Anotace na web.

Dostupné z: https://www.institutpraha.cz/obj/obsah_fck/Zahranicni%20spoluprace/Anotace%20na%20web%20ZCHVS%20II.pdf

Jaroměř. *Zřizovací listina: Městské kulturní středisko Jaroměř* [online]. Jaroměř, 2015. Účinnost od 1. 1. 2016. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=42041919&subjektId=294866&spis=651584>

[vypis-sl-detail?dokument=42041919&subjektId=294866&spis=651584](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=42041919&subjektId=294866&spis=651584)

KORBEL, František. Nový zákon o registru smluv. *Právní prostor* [online]. 2016 [cit. 04.04.2020]. ISSN 2336-4114. Dostupné z: <https://www.pravniprostor.cz/clanky/ostatni-pravo/novy-zakon-o-registru-smluv-korbel>

Kulturní a sportovní zařízení Velká nad Veličkou, organizační složka. Kontakt. *Kulturní dům Velká nad Veličkou* [online; cit. 06.04.2020]. Dostupné z: <https://www.kdvelka.cz/kontakt>

M.C.TRITON, spol. s r.o. *Strategický plán rozvoje města Náchod 2014: Analytická část* [online]. Praha, 2013. Dostupné z: <https://www.mestonachod.cz/mesto/strategicky-plan/strategicky-plan-analyticka-cast%20.pdf>

M.C.TRITON, spol. s r.o. *Strategický plán rozvoje města Náchod 2014: Realizační (implementační) část – Akční plán rozvoje* [online]. 2014. Dostupné z: <https://www.mestonachod.cz/mesto/strategicky-plan/strategicky-plan-implementacni-cast.pdf>

Městské kulturní středisko Červený Kostelec. O nás. *Městské kulturní středisko* [online; cit. 09.04.2020]. Dostupné z: <http://www.mksck.cz/page/8865/o-nas>

Městské kulturní středisko Jaroměř. Příloha účetní závěrky za období 09.2019. *Monitor: informační portál Ministerstva financí* [online]. 2019 [cit. 04.04.2020]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/13585185/prehled?rad=t&obdobi=1909>

Městský klub v Novém Městě nad Metují. O nás. *Městský klub v Novém Městě nad Metují* [online]. 2020 [cit. 12.04.2020]. Dostupné z: <http://www.mestskyklub.cz/klient-1016/kino-266/stranka-9558>

Městský klub v Novém Městě nad Metují. *Příloha k účetním výkazům za období od 1.1.2018 do 31.12.2018* [online]. 2019. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=60380703&subjektId=859175&spis=649154>

Mezinárodní festival DIVADLO Plzeň. O festivalu Divadlo. *Mezinárodní festival Divadlo Plzeň* [online]. 2019 [cit. 26.04.2020]. Dostupné z: <https://www.festivaldivadlo.cz/cs/festival/>

Mezinárodní festival DIVADLO Plzeň. *Stanovy zájmového sdružení právnických osob podle ustanovení § 20f a násl. Občanského zákoníku* [online]. Plzeň, 2015. Účinnost od 19. 10. 2015. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=40727446&subjektId=859512&spis=508227>

MIHALCO, Zdeněk. Kraje urychleně mění status nemocnic. *Aktuálně.cz* [online]. 2007 [cit. 06.04.2020]. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/kraje-urychlene-meni-status-nemocnic/r~i:article:352670/>

Ministerstvo dopravy České republiky. Mapa projektů. *Ministerstvo dopravy* [online]. 2020 [cit. 07.04.2020]. Dostupné z: <https://www.mdcr.cz/Mapa>

Ministerstvo financí České republiky. *Monitor: informační portál Ministerstva financí* [online]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/>

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. Agentura pro sociální začleňování. Broumov. *Agentura pro sociální začleňování* [online]. 2018 [cit. 10.04.2020].

Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/lokalita/broumov/>

Ministerstvo spravedlnosti České republiky. *Veřejný rejstřík a Sbírka listin* [online]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik>

NIPOS. Adresář kulturních domů. *Statistika kultury České republiky* [online]. 2018 [cit. 05.04.2020]. Dostupné z: https://statistikakultury.cz/adresare/adresar_kulturni_domy_2018_podzim.htm

NIPOS. Respondenti – zpravodajské jednotky. *Statistika kultury České republiky* [online]. 2019 [cit. 15.04.2020]. Dostupné z: <https://statistikakultury.cz/respondenti/>

Notářská komora České republiky. Založení obchodní korporace. *Notářská komora České republiky* [online; cit. 06.04.2020]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sluzby/pravnicke-osoby-a-podnikani/zalozeni-obchodni-korporace>

Nové Město nad Metují. *Aktualizovaný Strategický plán rozvoje města Nové Město nad Metují: Analytická část – „Profil města“* [online].

Dostupné z: https://www.novemestonm.cz/e_download.php?file=data/editor/387cs_8.pdf&original=ASPRMNMnM_Analyticka_cast_profil_mesta.pdf

OTTE, Miroslav. Historie města. *Město Broumov* [online]. 2012 [cit. 10.04.2020]. Dostupné z: <https://www.broumov.net/historie-mesta/d-2516>

PATOČKOVÁ, Věra. *Kultura v regionech České republiky 2011* [online]. Praha: Sociologický ústav, Akademie věd ČR, 2014. Datový soubor. DOI 10.14473/CSDA00146. Dostupné z: <http://nesstar.soc.cas.cz/webview/index/en/nesstar/-SDA.c.nesstar/-esky.d.1/V-zkumy-kultury.d.320/Kultura-v-regionech-esk-republiky-2011/fStudy/CSDA00146>

Police nad Metují. *Zřizovací listina organizační složky města Police nad Metují: Muzeum papírových modelů* [online]. Police nad Metují, 2015. Účinnost od 1. 1. 2016.

Dostupné z: <http://mpmpm.cz/contact/dokumenty-muzea/>

POPELKA, Jakub. *Plán rozvoje sportu a volnočasových aktivit města Broumov do roku 2025* [online]. 2018 [cit. 10.04.2020]. Dostupné z: https://m.broumov-mesto.cz/assets/File.ashx?id_org=1276&id_dokumenty=19761

Skandinávský dům, z. s. Členství. *Skandinávský dům* [online; cit. 09.04.2020].

Dostupné z: <http://www.skandinavskydum.cz/clenstvi/>

ŠPREŇAR, Jiří. Novoměstský festival komedie se blíží, jubileum oslaví stylově. *Náchodský deník* [online]. 2018 [cit. 12.04.2020].

Dostupné z: https://nachodsky.denik.cz/kultura_region/novomestsky-festival-komedie-se-blizi-jubileum-oslavi-stylove-20180909.html

TIŠL, Zdeněk. Výroční zpráva u příspěvkových organizací. *GORDIC spol. s r. o.* [online]. 2018 [cit. 06.04.2020].

Dostupné z: <https://www.gordic.cz/podpora/metodika/stanoviska-detail?uuid=400095>

Východočeská rozvojová s.r.o. *Strategický plán města Červený Kostelec pro období 2014–2020: Profil města* [online]. Červený Kostelec, 2014.

Dostupné z: https://www.cervenykostelec.cz/Media/ContentItems/16061_strategicky-plan-rozvoje/sp-cerven-y-kostelec-profil-mesta.pdf

Východočeská rozvojová s.r.o. *Strategický plán města Police nad Metují pro období 2016–2020: Příloha č. 1: Profil města* [online]. 2016.

Dostupné z: https://www.policenm.cz/e_download.php?file=data/editor/590cs_1.pdf&original=Strategick%C3%BD+pl%C3%A1n_profil+m%C4%9Bsta.pdf

ZAHUMENSKÝ, David. Členy správní rady zapsaného ústavu mohou být také zaměstnanci. *David Zahumenský: advokátní kancelář* [online]. 2018 [cit. 28.04.2020].

Dostupné z: <https://www.davidzahumensky.cz/2018/09/14/cleny-spravni-rady-ustavu-mohou-byt-take-zamestnanci/>

Červený Kostelec. In: *Wikipedie: Otevřená encyklopedie* [online]. 2020 [cit. 08.04.2020].

Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=%C4%8Cerven%C3%BD_Kostelec&oldid=18360633

Legislativa

Nařízení Komise (EU) č. 360/2012, o použití článků 107 a 108 Smlouvy o fungování Evropské unie na podporu de minimis udílenou podnikům poskytujícím služby obecného hospodářského zájmu

Nařízení Komise (EU) č. 651/2014, kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem

Příloha č. 1 k vyhlášce č. 442/2006 Sb.: Struktura informací zveřejňovaných o povinném subjektu

Vyhláška č. 564/2002 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty

Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů

Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Další prameny

Broumov. *Příloha č. 1 Organizačního řádu Městského úřadu Broumov*. Broumov, 2020. Vnitřní směrnice, VS/01, vydání č. 19. Účinnost od 1. 2. 2020.

Broumov. *Zásady činnosti a řízení organizační složky Kultura a infocentrum*. Broumov, 2019. Směrnice rady města, SRM/18, vydání č. 12. Účinnost od 1. 1. 2020.

Broumov. *Zřizovací listina: Kultura a infocentrum*. Broumov, 2011. Účinnost od 1. 12. 2011.

BRYCHOVÁ, Monika. Rozhovor ze dne 16. 1. 2020.

ČMELÍKOVÁ, Šárka. Rozhovor ze dne 10. 1. 2020.

EXNEROVÁ, Jitka. Rozhovor ze dne 5. 2. 2020.

KOLLERTOVÁ, Marcela. Rozhovor ze dne 10. 1. 2020.

KRÁKORA, Zdeněk. Rozhovor ze dne 9. 12. 2019.

Městské kulturní středisko Jaroměř. *Organizační řád Městského kulturního střediska Jaroměř*. Jaroměř, 2019. Účinnost od 1. 6. 2019.

Městské kulturní středisko Jaroměř. *Výroční zpráva za rok 2019: Městského kulturního střediska Jaroměř, Pevnost Josefov - Bastion I. a podzemí*. Jaroměř, 2019.

Městský klub v Novém Městě nad Metují. *Stanovy zájmového sdružení právnických osob Městský klub v Novém Městě nad Metují*. Nové Město nad Metují, 2010.

Police nad Metují. *Dodatek č. 2 zřizovací listiny organizační složky města Police nad Metují Centrum kultury a vzdělávání Pellyho domy*. Police nad Metují, 2015. Účinnost od 1. 1. 2016.

RUTAROVÁ, Jana. Rozhovor ze dne 14. 1. 2020.

ŠIMEK, Ladislav. E-mail ze dne 17. 2. 2020.

ŠIMEK, Tomáš. E-mailová korespondence 12.–16. 3. 2020.